

लाङ्ताङ राष्ट्रिय निकुञ्ज

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०८०/०८१

आ.व. २०८०/०८१
लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
धुञ्चे, रसुवा

प्रमुख सल्लाहकार
श्री श्याम कुमार शाह
वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

सल्लाहकार

संरक्षण अधिकृत श्री गणेश प्रसाद तिवारी
संरक्षण अधिकृत श्री मिलन सापकोटा
रेञ्जर श्री नितेन्द्र कुमार सिंह
रेञ्जर श्री रुपेश लामा
रेञ्जर श्री केशव ढोडारी
रेञ्जर श्री नारायण देवकोटा
रेञ्जर श्री सुलक्षा श्रेष्ठ
रेञ्जर श्री सुस्मिता दाहाल
रेञ्जर श्री कुशुम सारू मगर
सह-लेखापाल श्री हरिन्द्र ठाकुर
सव-इन्जिनियर श्री आडतेम्पा तामाङ

तयार गर्ने

रेञ्जर श्री सुनिल राउत
फोटोहरू
संरक्षण अधिकृत श्री मिलन सापकोटा
रेञ्जर श्री केशव ढोडारी
रेञ्जर श्री नारायण देवकोटा
रेञ्जर श्री सुलक्षा श्रेष्ठ
रेञ्जर श्री सुस्मिता दाहाल
रेञ्जर श्री कुशुम सारू
सि गे श्री प्रदिप सुनुवार
सि गे श्री दिलिप सिङ

सम्पर्क ठेगाना

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
धुञ्चे, रसुवा
फोन नं. : ०१०-५४०११९, ०१०-५४०२१९,
फ्याक्स नं. : ०१०-५४०२१९
Email: langtangnationalpark@gmail.com
lamtangnp2032@gmail.com

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा यसको अद्वितीय जैविक विविधताको संरक्षण, व्यवस्थापन, पर्या पर्यटन तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको एकीकृत व्यवस्थापन, संरक्षण सामाजिक विकास र समुदायको जीविकोपार्जन सुधार कार्यलाई विद्यमान क्षमता तथा उपलब्ध स्रोत र साधनको परिचालन गरी लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट आ.व. २०८०/०८१ मा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका छन्। भौगोलिक विकटता, वन पैदावारको अवैध संकलन तथा ओसारपसार, वन्यजन्तुको चोरी शिकारी तथा तिनका अंगहरूको अवैध ओसारपसार, सुख्खा मौसममा हुने आगलागी, मानव र वन्यजन्तु बिचको द्वन्द्व, जलवायु परिवर्तनको असर र भौतिक विकास र संरक्षण बिचको तादम्यता कायम गर्नु यस निकुञ्जको प्रमुख चुनौती रहेका छन्। निकुञ्ज कार्यालय, नेपाली सेना, स्थानीय समुदाय र सरोकारवालाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा समग्र जैविक विविधता संरक्षण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइएको छ। फलस्वरूप पछिल्लो समयमा यस निकुञ्ज क्षेत्रमा हाब्रे, कस्तुरी मृग, हिउड चितुवा लगायतका वन्यजन्तुको चोरी शिकार नियन्त्रणमा उल्लेख्य उपलब्धि हासिल भएको छ। लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट आ.व. २०८०/०८१ मा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरूबाट प्राप्त उपलब्धीहरूलाई समेटेर वार्षिक प्रगति विवरण सहितको यो पुस्तिका तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ।

यस प्रतिवेदन मार्फत लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट वर्षभरि सम्पादन गरिएका गतिविधिहरूलाई सर्वसाधारण एवं सरोकारवालाहरू समक्ष सार्वजनिकीकरण गर्ने उद्देश्यले यो वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ। कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा रचनात्मक सुझाव, निर्देशन एवं हौसला प्रदान गरी लक्ष्य बमोजिमको प्रगति हासिल गर्न उत्प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक र उप महानिर्देशक प्रति हृदयदेखि नै कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यस लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको संरक्षण तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान गर्नुहुने अग्रजहरूलाई हार्दिक सम्मान गर्दै संरक्षण कार्यमा योगदान पुर्याउनु हुने स्थानीय समुदाय, नेपाली सेना, जिल्ला स्थित सरोकारवाला, सरकारी कार्यालयहरू, स्थानीय गैर सरकारी संघ सस्थाहरू त्यस्तै प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण संरक्षण प्रेमी संस्था एवं व्यक्तिहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा उल्लेखित वार्षिक कार्यक्रम सम्पन्न गर्न तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने क्रममा आवश्यक सान्दर्भिक विवरण संकलन गर्ने, तत्थ्याङ्क प्रशोधन गर्ने, कार्यक्रम सम्पादन कार्यमा सहयोग पुर्याउनुहुने यस कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु र प्रतिवेदन लेखन तथा तत्थ्याङ्क विश्लेषण कार्यमा सहजीकरण गर्ने रेन्जर श्री सुनिल राउतलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुर्याउने सम्पूर्ण कर्मचारी परिवार, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरू र श्री विष्णुदल गण लगायत सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यस राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण कार्यमा सम्बन्धित पक्षबाट निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

श्याम कुमार शाह
वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

विषयसूची

परिचय	७
१.१ भू उपयोग	७
१.२ जैविक विविधता	७
१.३ निकुञ्ज स्थापनाको उद्देश्य	८
१.४ निकुञ्जका अवसरहरु	८
१.५ निकुञ्जका चुनौती	८
१.६ निकुञ्ज संरक्षण	८
राष्ट्रिय निकुञ्जद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरु	९
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना.....	९
२.१. पोष्ट भवन निर्माण	९
२.२ डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्निरेखा निर्माण	९
२.३ पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती	१०
२.४ पर्यटक पदमार्ग निर्माण	१०
२.५ काठेपुल निर्माण / मर्मत कार्य.....	११
२.६ खानेपानी निर्माण तथा मर्मत पाईप जडान	११
२.८ फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण	१३
२.९ क्याम्पसाईट मर्मत.....	१३
२.१० पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण	१३
२.११ सामुदायिक वनको विधान/कार्ययोजना नवीकरण	१४
२.१२ साईनबोर्ड सूचनाबोर्ड निर्माण	१४
२.१२.१ साईनबोर्ड, सूचनाबोर्ड मर्मत	१४
२.१३ सार्वजनिक शौचालय निर्माण	१५
२.१४ गोलघर/प्रतिकक्षालय निर्माण	१५
२.१५ कम्पाउण्डवाल निर्माण	१५
२.१९ ईको क्लव संचालन सहयोग कार्यक्रम	१६
२.२० स्वीप, गस्ती परिचालन	१६
२.२१ पर्यटकिय क्षेत्रको फोहर मैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई	१९
२.२२ अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन:.....	१९
२.२३ खर्क व्यवस्थापन	२०
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थाप) कार्यक्रमहरु.....	२२

३.१	मध्यवर्ती क्षेत्रको बजेट विनियोजन तथा निकासी	३३
३.२	मध्यवर्ती क्षेत्र तर्फको वार्षिक प्रगति	३३
३.२.१	वन संरक्षणको लागि फलामे लिङ्गो खरिद तथा वितरण:	३३
३.२.२	मध्यवर्ती क्षेत्र तथा होटलहरूको अनुगमन तथा व्यवस्थापन	३३
३.२.३	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन	३३
३.२.४	धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्र सुधार तथा व्यवस्थापन	३३
३.२.५	समितिको कार्यालय भवन निर्माण/मर्मत	३४
३.२.६	विद्यालय सहयोग	३४
३.२.७	म.क्षे.उ.समितिका पदाधिकारीको अध्ययन अवलोकन भ्रमण	३४
३.२.८	पर्यटन मार्ग संरक्षण र स्तरोन्नत	३५
३.२.९	पर्यटकीय क्षेत्र सरसफाई	३५
३.२.१०	ग्याँस चुलो अनुदान	३५
३.१.१५	सामुदायिक भवन निर्माण	३६
दिवस तथा समारोह		३६
४.१	वन्यजन्तु सप्ताह	३६
वन्यजन्तुको उद्धार तथा मृत्यु		३६
५.१	वन्यजन्तुको उद्धार	३६
५.२	वन्यजन्तुको मृत्यु/घाईते तथा उद्धार	३८
५.३	मुद्दाको विवरण	३८
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व		३९
६.१	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको अवस्था	३९
पर्यटक तथा राजश्व संकलन		३९
७.१	पर्यटकको विवरण	३९
७.२	राजश्व संकलन	३०
७.३	बेरुजुको विवरण र बेरुजु फर्छ्यौँट	३०
संरक्षण सहयोगी संस्थाहरु		३०
९.१	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/ उपभोक्ता समूह	३०
९.२	मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	३०
९.३	खर्क व्यवस्थापन समिति/समूह	३०
९.४.	समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण समूह	३१
९.५	हिउँ चितुवा संरक्षण समूह	३१
लाइटाइड राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा सञ्चालित उद्योग		३१
१०.१	हिमालयन स्प्रिङ वाटर उद्योग	३१
१०.२	चिज उत्पादन केन्द्र	३१

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेका महत्वपूर्ण वन्यजन्तुको वासस्थान अङ्कित नक्सा	३२
अनुसूची-१: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजनाको वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति	३६
अनुसूची-२: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको वार्षिक कार्यक्रम र प्रगती विवरण	३९
अनुसूची-३: निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका पोष्टहरूको विवरण	४०
अनुसूची-४: निकुञ्जमा तैनाथ भएका नेपाली सेनाका गणहरूको विवरण	४०
अनुसूची-५: मध्यवर्ती सामुदायिक वन र धार्मिक वन को विवरण	४१
अनुसूची-६: मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको विवरण	४६
अनुसूची- ६.१: ला.रा.नि.को मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको नामावली	४७
अनुसूची-६.२: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	४८
अनुसूची-७: निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा संचालित होटल, लज तथा चिया पसलहरूको विवरण	५०
अनुसूची-८: मृत्यू घाईते तथा उद्धार गरिएको वन्यजन्तुको विवरण	५१
अनुसूची-९: मुद्दाको विवरण	५२
अनुसूची-१०: मानव – वन्यजन्तु द्वन्द्व र राहत वितरणको विवरण	५२
अनुसूची-११: निकुञ्ज भ्रमण गरेका पर्यटकको विवरण	५३
अनुसूची-१२: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज स्थापना काल देखिको पर्यटक तथा राजश्व विवरण	५४
अनुसूची-१३: आ.व.२०८०/०८१ को राजश्व विवरण	५५
अनुसूची-१४: आ.व.२०८०/०८१ मा निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा गरिएको अध्ययन अनुसन्धानको विवरण	५६
अनुसूची-१५: चौरीगोठ तथा खर्क व्यवस्थापन समुहको विवरण	५७
अनुसूची-१६: समुदायमा आधारित चोरीशिकार नियन्त्रण समुह तथा हिँउचितुवा संरक्षण समिति	५७
अनुसूची-१७: सहकारी संस्थाको विवरण	५८
अनुसूची-१८: इको क्लबहरूको विवरण	५८
अनुसूची-१९: गाउँपालिका तथा जनप्रतिनिधिहरूको विवरण	५९
अनुसूची-२०: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण	६०
अनुसूची-२०.१ लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट सरुवा भई गएका कर्मचारीको विवरण	६१
अनुसूची-२१: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरूको विवरण	६२
अनुसूची-२२: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको साँगठनिक तथा दरबन्दी तालिका	६३
अनुसूची-२३: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्जको राज पत्र	६४
अनुसूची-२४: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको प्रचलित पर्यटक पदमार्ग	६७

परिचय

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको दोस्रो ठूलो राष्ट्रिय निकुञ्ज हो। यो निकुञ्ज नेपालको संघीय राजधानी काठमाडौँ बाट सबैभन्दा नजिकको हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज समेत हो। वि. सं. २०३२ साल चैत्र ९ गते स्थापना भएको यस निकुञ्ज रसुवा (५७%), नुवाकोट (७%) र सिन्धुपाल्चोक (३६%) गरी १७१० वर्ग कि. मी. क्षेत्रमा फैलिएको छ। पदयात्राको लागि सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज र अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र पछिको तेस्रो गन्तव्य स्थलको रूपमा परिचित रहेको यस निकुञ्ज नेपालको पहिलो हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज समेत हो। निकुञ्जको प्रभावित क्षेत्रलाई समेटेर वि. सं. २०५५ बैशाख १४ गते ४१८.३० वर्ग कि.मी. निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा भएको हो। निकुञ्ज क्षेत्रमा हुने वन पैदावारको चापलाई न्यूनिकरण गर्न र निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेको प्राकृतिक श्रोतहरूको उचित व्यवस्थापनको लागि निकुञ्ज अन्तर्गत २१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र १९१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह नुवाकोट, रसुवा र सिन्धुपाल्चोक गरी तीन जिल्लाका १० वटा गाउँपालिकामा गठन भएका छन्। स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात साविक ३४ वटा गाँउ विकास समितिमा फैलिएको निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र हाल रसुवा जिल्लाको ४ वटा, नुवाकोट जिल्लाका ३ वटा र सिन्धुपाल्चोक जिल्लाका ३ वटा गाउँपालिकामा गरी १० वटा गाउँपालिका र १ वटा नगरपालिकामा पर्दछ। निकुञ्ज क्षेत्रभित्र पर्ने गाउँपालिका तथा जनप्रतिनिधिहरूको विवरण अनुसूची १९ मा समावेश गरिएको छ।

१.१ भू उपयोग

समुद्री सतहको १००० मि. देखि ७,२४५ मि. सम्म फैलिएको यस निकुञ्ज जैविक विविधताको भण्डार मानिन्छ। वन क्षेत्र, घाँसे मैदान क्षेत्र, झाडि बुट्यान क्षेत्र तथा सिमसार क्षेत्र यस निकुञ्जका मुख्य भू-उपयोग हुन्।

तालिका नं: १ निकुञ्जको भू-उपयोगको विवरण

भू उपयोग	क्षेत्रफल वर्ग (कि.मि.)	प्रतिशत (%)
वन क्षेत्र	५३९.९	२९.८७
चरण क्षेत्र	८९.२८	४.९४
झाडी बुट्यान क्षेत्र	५०	२.७६
खेती योग्य क्षेत्र	३०.८२	१.७
अन्य (खाली जमिन, ताल, कुण्ड आदी) क्षेत्र	१०९८	६०.७३
जम्मा	१७१०	१००

१.२ जैविक विविधता

वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको प्रचुरताको आधारमा धेरै नै महत्वपूर्ण यस निकुञ्जमा लाङटाङ सल्लो, ठिङ्ग्रे सल्ला, डालेचुक, तालिसपत्र, साल, खोटे सल्ला, कटुस, गोब्रे सल्ला धुपी सल्ला, ओखर, खसु, भोजपत्र, गुराँस लगायत १०००/- भन्दा बढी प्रजातिका वनस्पतिहरू र रेड पाण्डा, कस्तुरी मृग, हिउँ चितुवा धवाँसे चितुवा, ब्वाँसो, सालक, चरी बाघ, आसामी रातो बाँदर, लङ्गुर बाँदर, थार, घोरल हिमाली कालो भालु जस्ता दुर्लभ तथा महत्वपूर्ण वन्यजन्तुहरू समेत पाइन्छन्। निकुञ्जमा पाइने वन्यजन्तु र वनस्पतिको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका नं: २ लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको जैविक विविधता विवरण

वन्यजन्तु	प्रजाति संख्या	वनस्पति	प्रजाति संख्या	कैफियत
स्तनधारी	४६	विभिन्न वनस्पति	१००० भन्दा भन्दा बढी (२१ प्रजातिका रैथाने)	
पंछी	३८०			
सरिशृप र उभयचर	११			
माछा	४०			

वन्यजन्तु	प्रजाति संख्या	वनस्पति	प्रजाति संख्या	कैफियत
माकुरा	१०			
पुतली	५८			

लाडटाड उपत्यका, क्यान्जिड उपत्यका, गोसाईकुण्ड र यसका ताल शृंखला, दोर्जे लाक्पा पास, जुगल हिमाल बेसक्याम्प, मेलम्चीघ्याड, हेलम्बु, तार्केघ्याड, ह्योल्मो आमायाङ्ग्री, शेर्माथाड, घ्याडफेदी, पाँच पोखरी, दुप्चेश्वर महादेव मन्दिर आदि यस निकुञ्जका प्रमुख पर्यटकीय आकर्षणका स्थानहरू हुन्। समुद्री सतहवाट ४,३८० मी. को उचाइमा अवस्थित गोसाईकुण्ड तथा यसका ताल शृंखलाहरू समेटेर सेप्टेम्बर २३, सन् २००७/- मा अन्तराष्ट्रिय महत्वको रामसारमा सूचीकृत भएको छ। यस क्षेत्रमा रहेका धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक सम्पदाहरूले यस निकुञ्जको गरिमालाई थप उचाइ प्रदान गरेका छन्।

१.३ निकुञ्ज स्थापनाको उद्देश्य

- ◆ नेपालको मध्य हिमाली क्षेत्रको पारिस्थितिकीय प्रणालीलाई संरक्षण गर्ने।
- ◆ हिमाली क्षेत्रमा पाइने दुर्लभ वन्यजन्तुको वासस्थान संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने।
- ◆ जैविक विविधताको संरक्षण गरी यस क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अनुवांशिक (Gene pool) श्रोत को संरक्षण गर्ने।
- ◆ स्थानीय बासिन्दाको परम्परागत कला, संस्कृति र रहनसहनको संरक्षण गर्ने।
- ◆ धार्मिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रहरूको संरक्षण गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउने।
- ◆ अध्ययन र अनुसन्धानलाई बढावा दिदै निकुञ्ज व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउने।
- ◆ मानव वन्यजन्तु बीच सहअस्तित्व कायम गर्दै स्थानीय जनताको जिविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउने।

१.४ निकुञ्जका अवसरहरू

देशको संघीय राजधानी काठमाण्डौबाट नजिकको निकुञ्ज भएकोले नेपाल घुम्न आउने पर्यटकहरूको लागि लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज एउटा राम्रो गन्तव्य स्थल हो। यस क्षेत्रमा रहेका दुर्लभ तथा महत्वपूर्ण वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरूको अवलोकन गर्न हजारौंको सङ्ख्यामा आउने पर्यटकहरूलाई पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको विकास गरी सो सङ्ख्यालाई थप बढाउन सके प्रसस्त अवसरहरू सृजना हुन सक्छ। अथाह पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्रलाई भरपूर उपयोग गरी स्थानीय तथा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान पुऱ्याउन सकिने प्रशस्तै सम्भावना बोकेको यस क्षेत्रको लागि हिमशिखर आरोहण, धार्मिक पर्यटन र जलीय पर्यटन समेतको ठूलो सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो।

१.५ निकुञ्जका चुनौती

निकुञ्जको भौगोलिक अवस्था र क्षेत्रफलको आधारमा कर्मचारी दरबन्दी र दरबन्दीमा समेत पदपूर्ति नभएको हुनाले निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यमा चुनौती रहेको छ। खासगरी प्राविधिक कर्मचारीको दरबन्दी रिक्त रहेकोले फिल्ड स्तरमा प्राविधिक काम र सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्न असहज भएको छ। निकुञ्जको साङ्गठनिक संरचना अनुसार फिल्ड स्तरमा भौतिक संरचना र कर्मचारीको व्यवस्था नहुदाँ सेवा प्रवाह र संरक्षण कार्यमा चुनौति थपिएको छ। भूकम्प पश्चात भत्किएका निकुञ्ज तथा सुरक्षा पोष्टहरूको समयमै पुनःनिर्माण हुन नसक्नु, भौगोलिक विकटता, अवैधानिक रुपमा निर्माण भएका विकासका पूर्वाधारहरू, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व, वन पैदावारको अवैध संकलन, वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा तिनका अङ्गहरूको अवैध ओसारपसार, सुख्खा मौसममा हुने आगलागी, फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु, खर्कहरूमा अनियन्त्रित चरिचरण तथा अव्यवस्थित गोठ राख्नु, काठ/दाउरा/ढुंगा/बालुवाको अत्यधिक माग रहनु मृग प्रजातिका वन्यजन्तुहरूको क्षति गर्ने भुस्याहा कुकुरको नियन्त्रणमा समस्या यस निकुञ्ज संरक्षणका चुनौतीको रुपमा रहेका छन्।

१.६ निकुञ्ज संरक्षण

निकुञ्ज क्षेत्रमा हुनसक्ने अवैध क्रियाकलापहरू नियन्त्रण गर्न र वन्यजन्तुको सुरक्षाको दृष्टिकोणले संवेदनशील स्थानहरूमा हालसम्म निकुञ्ज कार्यालय र नेपाली सेनाको गरी ३० वटा पोष्टहरू स्थापना भईसकेका छन्। जसमध्ये निकुञ्ज कार्यालयको १७ वटा र नेपाली

सेनाको १३ वटा र सो मध्ये संयुक्त सुरक्षा पोष्ट १० स्थानमा स्थापना भई निकुञ्ज क्षेत्रमा हुने गैरकानुनी गतिविधिहरूको नियन्त्रण तथा न्यूनिकरणमा सक्रिय रहेका छन्। निकुञ्ज अन्तर्गतका सुरक्षा पोष्टहरूको विवरण **अनुसूची ३** मा संलग्न छ।

यस निकुञ्जको सुरक्षार्थ विगत ३४ बर्ष देखि नेपाली सेनाको साथ र सहयोग रहँदै आएको छ। यस निकुञ्जको सुरक्षार्थ वि.सं. २०४७/०४/३० देखि हालसम्म नेपाली सेनाका **१३ वटा गणले** चोरी शिकार नियन्त्रण तथा जैविक विविधता संरक्षणमा निकुञ्जसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी विभिन्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै आएका छन्। मिति २०७७/१०/२८ गते देखि २०८१/१/२४ गते सम्म नेपाली सेनाको श्री विष्णुदल गण र मिति २०८१/१/२५ देखि हाल सम्म श्री श्रीनाथ गणले निकुञ्ज सुरक्षाको जिम्मेवारी बहन गरिरहेको छ। यस निकुञ्जको सुरक्षामा हाल सम्म खटिएका **गणका विवरण अनुसूची ४** मा संलग्न छ। निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा जैविक विविधताको संरक्षण गर्न निकुञ्ज कर्मचारी, नेपाली सेना, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण इकाइ (CBAPU)बाट नियमितरूपमा एकल तथा संयुक्त गस्ती हुँदै आएको छ। अवस्था र स्थानको संवेदनशीलता हेरी विशेष गस्ती तथा स्वीपि अपरेसन र संरक्षण अभ्यास समेत समय समयमा सञ्चालन हुने गरेको छ। चोरी शिकार नियन्त्रण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सुराकी परिचालन तथा सूचना खरिद गर्ने कार्य समेत गरिएको छ। निकुञ्जको संरक्षण र व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउन १० वटै गाउँपालिका, र १ वटा नगरपालिका, स्थानीय आमा समूह, इको क्लव, हिउँ चितुवा संरक्षण समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह / समिति, खर्क व्यवस्थापन समूह, गोसाईकुण्ड क्षेत्र विकास समिति, लाडटाड क्षेत्र संरक्षण सरोकार समाज, हरित युवा पर्यटन समाज नेपाल लगायत स्थानीय स्तरमा रहेका विभिन्न संघ संस्थाहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा संरक्षणका कार्यहरू हुँदै आएको छ।

राष्ट्रिय निकुञ्जद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरू

यस आ.व. २०८०/२०८१ मा यस कार्यालयबाट निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग मध्यवर्ती (क्षेत्र व्यवस्थापन), कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापलाई यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ। उपरोक्त अनुसारका कार्यक्रमको विस्तृत विवरण क्रमशः **अनुसूची १ र २** मा संलग्न गरिएको छ।

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

यस आ.व. २०८०/०८१ मा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना अन्तर्गत सञ्चालन भएका मुख्य कार्यक्रमहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

२.१. पोष्ट भवन निर्माण

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय परिसरमा रहेको अधिकृत आवासगृह प्रयोग विहीन अवस्थामा अपुरो रहेको हुँदा यस आ. व. मा विनियोजित बजेटको अधीनमा रहि उक्त भवनको तल्ला थप गरी वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत ज्यूको लागि उपयुक्त आवासगृह (पोष्ट भवन) निर्माण गरिएको छ।

फोटो नं १ अधिकृत आवासगृह (पोष्ट भवन) निर्माण।

२.२ डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्निरेखा निर्माण

निकुञ्ज संरक्षणको महत्वपूर्ण पाटो भनेको वन डढेलो नियन्त्रण गर्नु हो। प्रत्येक वर्ष लाग्ने वन डढेलोले निकुञ्जको जैविक विविधतालाई ठूलो विनाश गरी रहेको अवस्थामा डढेलो नियन्त्रणका विभिन्न विधिहरू मध्ये अग्नि रेखा निर्माण तथा व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण कार्य रहेको छ। अनियन्त्रित वन डढेलोबाट निकुञ्ज क्षेत्र भित्र निर्माण भएका पोष्ट भवन, काठेपूल, मचान तथा जंगलसंग जोडिएको

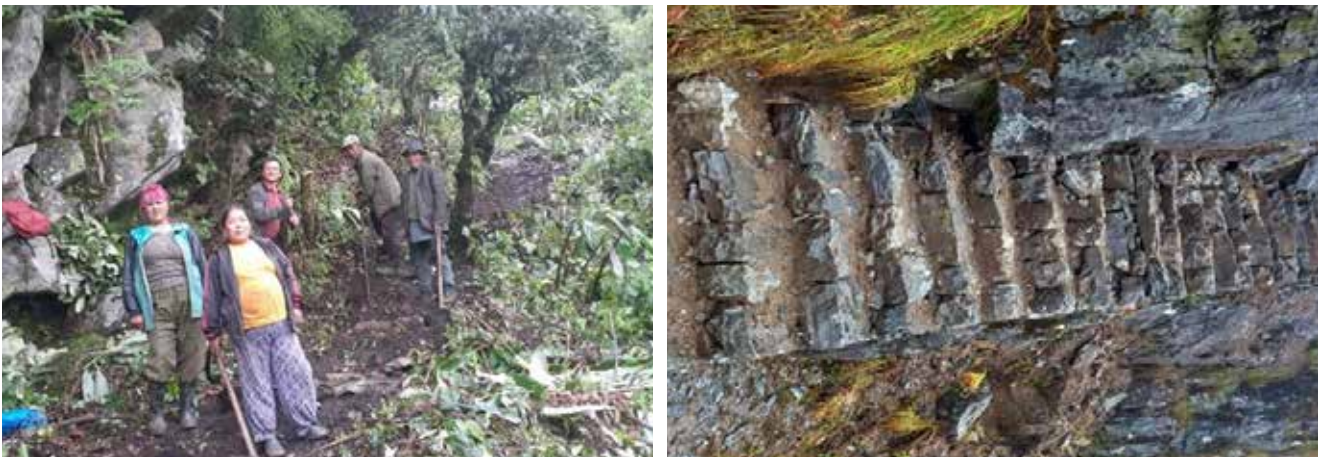
वस्तिहरूको संरक्षण गर्ने एक क्षेत्रबाट अर्को क्षेत्रमा डढेलोलाई रोक्ने प्रयोजनका लागि अग्निरेखा निर्माण कार्य गरिन्छ । यस आ.व. मा लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय अन्तर्गत त्रिशूली खोला माथिको वनक्षेत्र, सानो, ठूलो भाखु, खोपाड, भिमली र देउराली सम्म गरेर ११.५५ कि.मी. डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्नि रेखा निर्माण कार्य कोटेशन मार्फत सम्पन्न गरिएको थियो ।

फोटो नं.२ अग्नि रेखा निर्माण सानो ठूलो भाखु खोपाड र भिमली गाउँ क्षेत्र ।

२.३ पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत सिन्धुपाल्चोक जिल्ला, तेम्बाथान गाउँहुँदै जाने जुगल हिमाल वेसक्याम्प स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकमाझ ट्रेकिङको लागि ख्याति प्राप्त गरिरहेको अवस्थालाई मध्ये नजर गरी यस आ.व. मा नेशम खोला देखी जुगल वेसक्याम्प सम्म जाने गोरेटोबाटो १५ कि.मि. मर्मत तथा स्तरोन्नति गरिएको छ । यस कार्यबाट पर्यटक, निकुञ्ज कार्यालय, निकुञ्ज सुरक्षार्थ खटिएको श्री श्रीनाथ गणका सुरक्षा वेश र स्थानीय मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ताहरू लाभान्वित हने देखिन्छ ।

फोटो नं.३ पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती जुगल वेसक्याम्प, सिन्धुपाल्चोक ।

२.४ पर्यटक पदमार्ग निर्माण

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको मुख्य पर्यटकीय स्थल लाडटाड, क्याञ्जिङ र गोसाईकुण्ड घुम्न आउने पर्यटकहरूले लाडटाड र क्याञ्जिङको पैदल यात्रा स्याफ्रुवेशी बाट गर्ने गर्दछन् भने गोसाईकुण्डको यात्रा मामाभाञ्जा बाट गर्दछन् । पदमार्गमा वर्षाको कारण, घोडा तथा खच्चडले बाटो बिगार्ने गर्दछन् यसै तथ्यलाई मध्ये नजर गर्दै गोसाईकुण्ड रुट र लाडटाड रुटमा गरेर पाँच, पाँच कि.मि पर्यटक पदमार्ग निर्माण गरिएको छ । यस कार्यबाट पर्यटक, निकुञ्ज प्रशासन, निकुञ्ज सुरक्षार्थ खटिएको श्री श्रीनाथ गणका सुरक्षा वेश र स्थानीय मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ताहरू लाभान्वित हने देखिन्छ ।

२.५ काठेपुल निर्माण / मर्मत कार्य

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अवलोकनका लागि आएका पर्यटकहरूलाई वर्षातको समयमा खहरे खोल्साहरूमा आएको बाढीमा पानी नघट्टुन्जेलसम्म कुरेर बस्नु पर्ने, निममित पानी बग्ने स्थानहरूमा आवत जावत गर्न कठीनाई हुने र कर्मचारिलाई वन्यजन्तु अनुगमन तथा चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि गस्ती गर्ने कार्यमा समेत सहयोग पुग्ने उद्देश्य अनुरूप यस आ.व. मा ४ वटा स्थानमा काठेपुल निर्माण र पाँच वटा मध्यवर्ती क्षेत्रमा काठेपुल मर्मत कार्य कोटेशन मार्फत सम्पन्न गरिएको थियो । यस कार्यबाट पर्यटक, निकुञ्ज कार्यालय, निकुञ्ज सुरक्षार्थ खटिएको श्री श्रीनाथ गणका सुरक्षा वेश र स्थानीय मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ताहरू लाभान्वित हुने देखिन्छ ।

फोटो नं. ४ काठेपुल निर्माण र मर्मत निकुञ्ज क्षेत्रमा ।

२.६ खानेपानी निर्माण तथा मर्मत पाईप जडान

यस आ.व. मा निकुञ्जको मुख्यालय, सेक्टर तथा पोष्टहरूमा गरेर ४ वटा स्थानमा पानीमुहान संरचना अन्तर्गत खानेपानी ट्याङ्की निर्माण र खानेपानी पाइप जडानको कार्य सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त शीर्षकमा विनियोजित भएको रकमबाट नेपाली सेनाको लागि ५०० मिटरको ६५ mm र ३२ mm को १००० मिटर पाइप र निकुञ्ज अन्तर्गतका रेञ्जपोष्ट, पोष्ट र मध्यवर्ती समितिको लागि २२ mm को तीन हजार मिटर पाइप खरिद गरिएको छ । यस कार्यबाट निकुञ्ज कार्यालय, नेपाली सेनाको गण तथा सुरक्षा पोष्ट र मध्यवर्ती समितिका कार्यालयमा खानेपानी नियमित आपूर्ति भएको छ ।

फोटो नं. ५ खानेपानी ट्याङ्की निर्माण घोडातबेला रेञ्जपोष्ट (लाडटाड) र पाईप खरिद तथा वितरण धुन्चे, रसुवा ।

२.७ मेषजाली सहित तारबार निर्माण

निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र (प्रवाभित क्षेत्र) मा वस्ने उपभोक्ताहरूको जिउँ धन, पशु धन, अन्नबाली र भण्डारण गरेको अन्नबाली जंगली वन्यजन्तुबाट संरक्षण गर्ने उद्देश्य अनुरूप लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले तीनै वटा जिल्लामा रहेका २१ मध्यवर्ती उपभोक्ता समितिसँग समन्वय गरी जंगली वन्यजन्तुले बढि क्षति गरेको स्थान पहिचान गरी वन्यजन्तुलाई न्युन क्षतिहुने गरी मेषजाली सहित तारबार कार्य गर्दै आएको छ ।

यस कार्यक्रमको लागि आ.व. ०८०/०८१ मा ४५ लाख रुपैयाँ प्राप्त भएकोले उपभोक्ताबाट माग गरे बमोजिम राम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको कालिका गा.पा.-१, वाइवा राङ्ग मा एक कि.मि. त्यसैतै नौकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको गोसाईकुण्ड गा.पा.-६, भिमली गाउँमा एक किमि र दोर्जेलाक्पा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको जुगल गा.पा.- १, मैदान, सिन्धुपाल्चोकमा एक कि.मि. गरेर जम्मा ३(तीन) कि.मि. मेषजाली सहित तारबारको कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो । यस कार्यबाट सो स्थानका मध्वर्ती उपभोक्ताहरुको जीउधन, पशुधन र अन्नबाली सुरक्षित हुने महसुस गरिएको छ ।

फोटो नं. ६.१ मेषजाली सहित तारबार निर्माण (वाइवा राङ्ग) राम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, रसुवा ।

फोटो नं.६.२ मेषजाली सहित तारबार निर्माण (भिमली) नौकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, रसुवा ।

फोटो नं.६ मेषजाली सहित तारबार निर्माण (मैदान) दोर्जेलाक्पा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, सिन्धुपाल्चोक ।

२.८ फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण

पर्यटक पदमार्ग लगायत जनसंख्याको चाप भएको स्थानहरूमा पर्यटक, उपभोक्ता, निकुञ्ज कर्मचारि र निकुञ्ज भ्रमण गर्ने व्यक्तिहरूले प्रयोग गर्ने चाउचाउ, चकलेट, विष्कुट, चिसो पेयपदार्थका क्यान तथा सिसाजन्य नकुहिने फोहरमैलाले निकुञ्जको सुन्दरतालाई क्षति गरिरहेको अवस्थामा निकुञ्ज क्षेत्र सफासुग्घर गरी दिगो पर्यापर्यटन सञ्चालन गर्नको लागि यस आ.व. मा निकुञ्जको सिन्धुपाल्चोक नुवाकोट र रसुवामा गरी पाँच स्थानमा ५ (पाँच) वटा फोहरमैला व्यवस्थापन खाडल निर्माण गरिएको छ ।

फोटो नं. ७ फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण टेम्पाथान सि.पा. र धुन्चे रसुवा ।

२.९ क्याम्पसाईट मर्मत

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पदयात्री, पर्यटक, हिन्दु तथा बौद्ध धर्मात्मबीहरूका लागि आरामले रात बिताउने गरी बस्नका लागि मुख्य धार्मिक स्थल (गोसाईकुण्ड ताल) तथा पर्यटकिय स्थान (लाडटाड, गोसाईकुण्ड र ठाडेपाटी) पदमार्गमा खानेपानी र शोचालय सहितको क्याम्पसाईट आ.व. २०८०/०८१ मा चार वटा निर्माण गरिएको छ ।

फोटो नं. ८ क्याम्पसाईट मर्मत गोसाईकुण्ड रुट ।

२.१० पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पदयात्री पर्यटक र भरियाहरूलाई यात्राको समयमा ठाँउ ठाँउमा आराम गर्न आवश्यक पर्ने भएकोले उनीहरूको हितलाई ध्यानमा राखि यस आ.व मा गोसाईकुण्ड र लाडटाड पदमार्गमा २ (दुई) वटा पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण गरिएको छ ।

२.११ सामुदायिक वनको विधान/कार्ययोजना नवीकरण

आ.व. २०८०/०८१ सम्म निकुञ्ज अन्तर्गतका विभिन्न मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत ११३ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह गठन भई वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापन हुँदै आएकोमा यस आ.व. मा थप ४ वटा नयाँ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू गठन भई वन कार्ययोजना तयार गरी समुहलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । त्यसैगरी वन कार्ययोजनाको अवधि समाप्त भएका ६ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विधान, कार्ययोजना नवीकरण समेत गरिएको छ । मध्यवर्ती सामुदायिक वन र धार्मिक वनको विवरण अनुसूची ५ मा रहेको छ ।

फोटो नं. ९ म.सा.वनको विधान तथा कार्ययोजना निर्माणको क्रममा प्राविधिक कर्मचारी उपभोक्ता सँग छलफल र वन श्रोत सर्वेक्षण गर्दै ।

२.१२ साईनबोर्ड सूचनाबोर्ड निर्माण

निकुञ्ज भ्रमण गर्ने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज सँग सम्बन्धित ऐन, नियमको बारेमा जानकारी दिन, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा, पर्यटक पदमार्ग र निकुञ्ज भ्रमण गर्दा पालन गर्नु पर्ने नियमका बारेमा जानकारी र यस निकुञ्जमा रहेको दुर्लभ, संकटापन्न जैविक विविधताको सूचना दिने मूल उद्देश्य अनुरूप विभिन्न सार्वजनिक स्थान, निकुञ्ज कार्यालय र पर्यटक पदमार्गमा सन्देशमूलक साईनबोर्ड / सूचनाबोर्ड निर्माण गरिएको छ ।

फोटो नं. १० सन्देशमूलको साईनबोर्ड, सूचनाबोर्ड निर्माण निकुञ्ज क्षेत्रमा ।

२.१२.१ साईनबोर्ड, सूचनाबोर्ड मर्मत

निकुञ्ज भ्रमण गर्ने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज सँग सम्बन्धित ऐन, नियमको बारेमा जानकारी दिन, यस निकुञ्जमा रहेको दुर्लभ, संकटापन्न जैविक विविधताको सूचना दिने मूल उद्देश्य लिई विभिन्न सार्वजनिक स्थान, निकुञ्ज कार्यालय र पर्यटक पदमार्गमा सन्देशमूलक साईनबोर्ड / सूचनाबोर्ड निर्माण तथा मर्मत गरिएको छ ।

फोटो नं. ११ निकुञ्ज कार्यलयले मर्मत गरेको साईनबोर्ड सूचनाबोर्डहरु ।

२.१३ सार्वजनिक शौचालय निर्माण

लाडटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटक, चेकप्वाइन्टमा कार्यरत सैनिक पदाधिकारीहरूलाई शौचालयको सुविधा प्रदान गर्ने उद्देश्य अनुरूप यस आ.व. मा एक वटा सुविधा सम्पन्न सार्वजनिक शौचालय धुन्चे चेकप्वाइन्टमा कोटेसन मार्फत निर्माण गरिएको थियो । यस कार्यबाट निकुञ्ज हुँदै यात्रागर्ने सर्वसाधारण, निकुञ्ज भ्रमण गर्न पर्यटक, सुरक्षा चेकजाँचमा कार्यरत नेपाली सेना र निकुञ्ज कर्मचारी लाभान्वित हुने देखिन्छ ।

फोटो नं. १२ पर्यटक चेकप्वाइन्टमा निर्माण गरीएको सार्वजनिक शौचालय निर्माण धुन्चे, रसुवा ।

२.१४ गोलघर/प्रतिक्षालय निर्माण

निकुञ्ज कार्यालय आउने सेवाग्राही लगायत अन्य आगन्तुकहरूलाई कार्यालयमा कामको सिलसिलामा पर्खेर बस्नु पर्ने हुँदा घाम र पानीबाट सुरक्षित भै बस्नको लागि यो आ.व. मा निकुञ्ज परिसर भित्र १ (एक) वटा गोलघर निर्माण गरिएको छ ।

२.१५ कम्पाउण्डवाल निर्माण

निकुञ्ज कार्यालय परिसर भित्र अन्य अनावश्यक व्यक्ति, पशु बस्तुहरू प्रवेश गर्न नसक्न, कार्यालय परिसरमा रहेका सामानहरू, सवारी साधन लगायत

फोटो नं १३ कार्यालय परिसरमा निर्माण गरिएको गोलघर ।

पक्राउ परि आएका सामानहरूको समेत सुरक्षा प्रदान गर्न सहज होस भन्ने उदेश्यले यो आ.व. मा १०० मिटर लम्बाइको कम्पाउण्डवाल कोटेसन मार्फत निर्माण गरिएको थियो ।

फोटो नं. १४ कम्पाउण्डवाल निर्माण धुन्चे रसुवा ।

२.१६ धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा संरक्षण सुधार

राम्चे मध्वर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेको श्री दुप्चे मन्दिर आ.व. २०८०/२०८१ मा लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्जको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा स्तरोन्नति गरिएको थियो भने सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा रहेको लेन्सी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति को मध्यवर्ती क्षेत्र तेम्बाथान गाउँमा रहेको ऐतिहासिक गुम्बामा फलामको रेलिड राख्ने कार्य धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा संरक्षण सुधार अन्तर्गत रहि गरिएको थियो । यस कार्यबाट धार्मिक पर्यटक र स्थानीय उपभोक्ता लाभान्वित हुने देखिन्छ ।

फोटो नं. १५ दुप्चे मन्दिर ढलान (राम्चे) र तेम्बाथान गुम्बामा निर्माण गरीएको फलामे रेलिड (तेम्बाथान) ।

२.१७ भ्यू-टावर (मचान) मर्मत

निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूलाई वन्यजन्तु, प्राकृतिक दृश्य अवलोकन गर्न र कर्मचारीहरूलाई गस्ती, वन डढेलो लागेको स्थान पहिचान र रोकथामका आवश्यक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न सहज होस भन्ने उदेश्य लिई निकुञ्जको गोसाईकुण्ड पदमार्गको चन्दनबारी र सिन्धुपाल्चोकको ठाडेपाटी क्षेत्रमा स्थानीय काठ र वातावरण मैत्री टिनको जस्तापाता प्रयोग गरी भ्यू टावर मर्मत कार्य कार्यदेश मार्फत गरिएको थियो ।

फोटो नं. १६ वातावरण मैत्री भ्यू टावर मर्मत चन्दनबारी, गोसाईकुण्ड स्ट रसुवा ।

२.१८ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैठक /गोष्ठी

वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा तिनका अंग प्रत्यङ्गको अवैध व्यापारलाई प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्न विभिन्न मितिमा रसुवा,नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा सरोकारवाला निकायहरूसँग जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको बैठक बसी आवश्यक निर्णयहरू गरी संरक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाइएको छ ।

फोटो नं. १७ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको बैठक रसुवा र सिन्धुपाल्चोक जिल्ला ।

२.१९ ईको क्लव संचालन सहयोग कार्यक्रमः

निकुञ्ज क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई उनीहरूको नेतृत्व र संलग्नतामा संरक्षण सम्बन्धी क्रियाकलापहरूमा सहभागी गराई संरक्षण सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले यस आ.व.मा निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका लालिगुराँस प्रकृति ईको क्लब र सुन्धरा ईको क्लब लाई कालिका रेञ्जपोष्टका रेञ्जर श्री सुलक्षा श्रेष्ठ र टिमुरे सेक्टरका रेञ्जर श्री सुस्मिता दाहालबाट खेलकुदका सामग्री सहित जनचेतना मूलक कक्षा सञ्चालन गरिएको थियो । निकुञ्ज कार्यालय अन्तर्गत विद्यालय स्तरमा प्रकृति संरक्षणको लागि गठन भएका ईको क्लबहरूको विवरण अनुसूची १८ मा रहेको छ ।

फोटो नं. १८ ईको क्लव संचालन सहयोग कालिका, र स्याफ्रुवेशी रसुवा ।

२.२० स्वीप, गस्ती परिचालन

निकुञ्ज अन्तर्गतका १७ वटा पोष्ट र निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री विष्णुदल गण र श्री श्रीनाथ गणका १३ सुरक्षा वेशबाट प्रकृति संरक्षण अन्तर्गत भएका संयुक्त दैनिक गस्ती, मध्य दुरीको गस्ती, लामो दुरीको गस्ती, विशेष अवस्थामा सञ्चालन हुने स्वीप अपरेसन र संरक्षण अभ्यासले निकुञ्जको सुरक्षा र जैविक विविधता संरक्षण कार्य भईरहेको छ । यसै सन्दर्भमा निकुञ्ज कार्यालय र निकुञ्ज सुरक्षार्थ खटिएको गण बिच हरेक हप्ताको आइतबार संयुक्त JOC बैठक बसि नियमित संयुक्त गस्ती योजना (SRP,MRP, LRP) तयार गरी निकुञ्ज क्षेत्र डोमिनेन्स हुने गरी , वन्यजन्तुको वासस्थान संरक्षण व्यवस्थापन र उद्धार गर्नुका साथै चोरी शिकारीको सम्बन्धी सूचना

सङ्कलन गर्न कार्य गरिएको हुँदा समग्र निकुञ्ज संरक्षण कार्य प्रभावग्राही र सुन्ने चोरी शिकारी वर्ष हुन सफल भएको छ । निकुञ्जका विभिन्न पोष्टबाट संयुक्त रुपमा संचालन भएका स्वीप, गस्ती कार्यको फोटो निम्नानुसार रहेको छ ।

फोटो नं. १९ संयुक्त गस्ती परिचालन लोकिल पोष्ट र राम्चे पोष्ट रसुवा ।

फोटो नं. १९.१ संयुक्त गस्ती परिचालन बृद्धिम पोष्ट र घोडातवेला रेञ्ज पोष्ट, रसुवा ।

फोटो नं. १९ .२ संयुक्त गस्ती परिचालन मैलुङ पोष्ट र चोलाङपाटी पोष्ट, रसुवा ।

फोटो नं. १९.३ संयुक्त गस्ती परिचालन कालिका रे. पोष्ट र लोकिल पोष्ट रसुवा ।

फोटो नं. १९.४ संयुक्त गस्ती परिचालन हेलम्बु सेक्टर र संरक्षण अम्यास टेम्पाथान रे.पो. सिन्धुपाल्चो ।

२.२१ पर्यटकिय क्षेत्रको फोहर मैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज प्रकृतिमा आधारित पर्यापर्यटन र धार्मिक पर्यटनको लागि विश्व माझ प्रख्यात रहेको छ । यस निकुञ्जको लाङटाङ पदमार्ग र गोसाईकुण्ड पदमार्ग वर्षको दुई सिजन अतिनै चलायमान हुने भएकोले यस पदमार्गमा विशेष गरेर स्वदेशी पर्यटकबाट जथाभावी फोहर मैला गर्ने र सुरक्षित स्थानमा व्यवस्थापन गर्ने संस्कार विकास नभएकोले, लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले स्थानीय कामदार, निकुञ्ज कर्मचारी, नेपाली सेना र मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति परिचालन गरी लाङटाङ, गोसाईकुण्ड र ठाडेपाटी पदमार्गको अतिरिक्त अन्य सारवजनिक स्थानमा रहेका फोहर मैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई गर्दै आईरहेको छ ।

फोटो नं. २० फोहरमैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई कार्यक्रम गोसाईकुण्ड क्षेत्र ।

२.२२ अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन

निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका अतिक्रमणका कारण वन्यजन्तुको बासस्थान घट्न जाने हुँदा त्यस्ता अतिक्रमित क्षेत्र खाली गर्ने, खाली गरिएका क्षेत्रलाई सुरक्षित राख्ने तथा सम्भावित अतिक्रमण हुन नदिन लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले यस आ.व. मा सबै पोष्टमा कार्यरत जिम्मेवार कर्मचारीहरूलाई नापी सम्बन्धी २ दिने तालिम सञ्चालन गरी अतिक्रमण नियन्त्रणको लागि दक्ष प्राविधिक तयार गरिएको थियो ।

फोटो नं. २१ अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिक र फिल्ड अभ्यास ।

२.२३ खर्क व्यवस्थापन

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र भित्र रहेका वन्यजन्तुहरूका लागि खानयोग्य विभिन्न प्रजातिका घाँसहरू उत्पादन गर्न, खर्कहरूमा प्राकृतिक रूपमा रहेका घाँसे मैदान व्यवस्थापनका साथै वन्यजन्तुको लागि पिउने पानीको व्यवस्थापन गर्ने मुख्य उद्देश्य अनुरूप यस आ.व.मा निकुञ्ज भित्र रहेका धुन्चे लेक, बक्सर डाँडा, नागुड खर्क लगायत अन्य खर्कहरू व्यवस्थापन गरिएको थियो।

फोटो नं २२ वन्यजन्तुको वासस्थान व्यवस्थापन अन्तर्गत धुन्चे लेक खर्क व्यवस्थापन।

२.२४ होमस्टे प्रवर्द्धन

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकहरू मध्ये धेरैको गन्तव्य स्थानीय कला, संस्कृति, अर्गानिक खाना र मौलिकतामा रमाउनु हुँदा होमस्टेमा पर्यटकको आवागमनबाट स्थानीय समुदायको आय आर्जनमा वृद्धि गर्ने सकिन्छ र गर्नुपर्छ भन्ने उद्देश्य लिई यस आ.व. मा नौकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको मध्यवर्ती क्षेत्र गोसाईकुण्ड गाउँपालिका वडा नं. ६, नागुड गाउँमा रहेका १० घरधुरी र लेन्सी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको मध्यवर्ती क्षेत्र जुगल गाउँपालिका वडा नं. ३ तेम्पाथान गाउँका १० घरधुरीलाई होमस्टे सम्बन्धी तालिम र होमस्टे सामग्री वितरण गरिएको थियो। यस निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका होमस्टेहरूको विवरण तपसिल बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ३ निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका होमस्टेको विवरण

सि.नं.	होमस्टेको नाम	ठेगाना	होमस्टेमा आवद्ध घरधुरी संख्या	जम्मा क्षमता (जम्मा)	कैफियत
१	वृद्धिम होमस्टे	गोसाईकुण्ड गा.पा. -३, वृद्धिम, रसुवा।	३१ घरधुरी	६२ जना	आ.व. २०७५/०७६ बाट सञ्चालन।
२	नागुड होमस्टे	गोसाईकुण्ड गा.पा. -६, नागुड, रसुवा।	१० घरधुरी	२० जना	यो आ.व. मा सञ्चालनमा आएको निकुञ्जको सहयोगमा।
३	सेर्माथाड होमस्टे	हेलम्बु गा.पा.-२ सेर्माथाड, सिन्धुपाल्चोक।	२० घरधुरी	४० जना	आ.व. २०७६/०७७ बाट सञ्चालन।
४	टेम्पाथान होमस्टे	जुगल गा.पा.-३ टेम्पाथान, सिन्धुपाल्चोक।	१० घरधुरी	२० जना	यो आ.व. मा सञ्चालनमा आएको निकुञ्जको सहयोगमा।

फोटो नं. २३ होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रममा सहभागीको सामूहिक फोटो र प्रशिक्षक सहभागीलाई सलाद काट्न सिकाउँदै ।

फोटो नं २३.१ होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रममा नागुड होमस्टे सञ्चालकलाई विभिन्न सामग्री वितरण गर्दै व.सं.अ.श्री अण नाथ बरालज्यू ।

फोटो नं २३.२ होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रममा तेम्पाथान होमस्टे सञ्चालकलाई विभिन्न सामग्री वितरण गर्दै व.सं.अ.श्री अण नाथ बरालज्यू सिन्धुपाल्चोक ।

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थाप) कार्यक्रमहरु

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संशोधन २०४९ अनुसार मध्यवर्ती क्षेत्रको अवधारणा आएको हो। मध्यवर्ती क्षेत्रको मुख्य उद्देश्य निकुञ्ज वरिपरि बस्ने स्थानीय समुदायलाई निकुञ्जबाट प्राप्त लाभको न्यायोचित बाँडफाँड गर्ने तथा निकुञ्जको स्रोतमाथि परेको चापलाई कम गर्दै लैजाने रहेको छ। मध्यवर्ती क्षेत्रमा सम्बन्धित मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति तथा समूहहरू मार्फत जैविक विविधता संरक्षण, जिविकोपार्जन, सामुदायिक विकास निर्माण र संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुँदै आईरहेका छन्। मध्यवर्ती क्षेत्रमा सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमहरूबाट मध्यवर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने १६,३४० घरधुरीका ८४,१११ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्।

३.१ मध्यवर्ती क्षेत्रको बजेट विनियोजन तथा निकास

निकुञ्जले गरेको कुल राजश्व आम्दानिको ३०% देखि ५०% सम्मको रकम सबन्धित मध्यवर्ती क्षेत्रको विकासमा खर्च गर्नुपर्ने प्रावधान राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संशोधन, २०४९ मा रहेको छ। यसरी प्राप्त हुने रकमको खर्च तपसिल बमोजिमका शीर्षक र अनुपातको अधिनमा रहि गर्नुपर्ने प्रावधान मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ मा रहेको छ।

- क. सामुदायिक विकास- ३०%
- ख. संरक्षण कार्यक्रम- ३०%
- ग. आय आर्जन तथा सीप विकास कार्यक्रम -२०%
- घ. संरक्षण शिक्षा- १०%
- ङ. प्रशासनिक खर्च- १०%

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्जको हकमा निकुञ्जले आर्जन गरेको वार्षिक आम्दानिको ३०% देखि ५०% रकम मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापनमा खर्च हुने व्यवस्था गरिएको छ। सोही व्यवस्था अनुरूप आ.व. ०८०/०८१ मा मध्यवर्ती क्षेत्र तर्फ आएको कार्यक्रमहरु २१ वटा मध्यवर्ती समितिहरूलाई विभाजन गरिएको थियो। जसको विवरण अनुसूची २ मा रहेको छ।

३.२ मध्यवर्ती क्षेत्र तर्फको वार्षिक प्रगति

आ.व. २०८०/०८१ को मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम संचालनका लागि रु १००,००,०००। (एक करोड रुपैयाँ मात्र) स्वीकृत भई आएकोमा सामुदायिक बिकास, संरक्षण कार्यक्रम, आयआर्जन तथा सीप विकास कार्यक्रम, संरक्षण शिक्षा र प्रशासनिक खर्च समेतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दाको आर्थिक प्रगति ९९ प्रतिशत र भौतिक प्रगति १०० प्रतिशत रहेको छ। सोको विवरण अनुसूची २ मा रहेको छ।

३.२.१ वन संरक्षणको लागि फलामे लिङ्गो खरिद तथा वितरण

मध्यवर्ती वन क्षेत्रमा रहेका रुख पोलहरूको विनाशलाई रोकथाम गर्ने उद्देश्य अनुरूप रसुवा, नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा रहेका क्रमश यासा, ह्योल्मो आमायाङ्गी, होमाछो, दोर्जेलाक्पा र लेन्सी गरी ५ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका १३० घरधुरीलाई वन संरक्षणको लागि जिआई र फलामको लिङ्गो खरिद तथा वितरण कार्य सम्पन्न गरिएको थियो।

फोटो नं २४ फलामे लिङ्गो वितरण यासा म.क्षे.उ.स. रसुवा।

३.२.२ मध्यवर्ती क्षेत्र तथा होटलहरूको अनुगमन तथा व्यवस्थापन

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेको मुख्य पर्यटकीय स्थलहरू गोसाईकुण्ड, लाडटाड (क्याडजीड) र ठाँडेपाटी रुटको पदमार्गहरूमा निकुञ्ज कार्यालयबाट स्थानीय जनताको जीवन स्तर उकास्न तथा पर्यटकहरूलाई खान तथा बाँस बस्ने सुविधा पुऱ्याउने हेतुले निकुञ्ज भित्र होटलहरू स्थापना गरिएकोमा सो होटलहरूमा पर्यटकहरूलाई के, कस्तो सुविधा प्रदान भएको छ । होटलहरूको सेवाप्रवाह र पालना गर्नु पर्ने नियमहरू पालना गरे / नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरिएको थियो । यस निकुञ्ज भित्र रहेको होटलहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची ७ मा रहेको छ ।

फोटो नं. २५ कर्मचारी तथा नेपाली सेना द्वारा लाडटाड र ठाडेपाटी रुटमा रहेका होटलहरूको अनुगमन ।

३.२.३ चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन

निकुञ्ज क्षेत्रमा हुने वन्यजन्तु, वनस्पति तथा जडिबुटीको अवैध चोरी शिकार तथा नियन्त्रण गर्न तथा वन्यजन्तुको संरक्षण र बासस्थान व्यवस्थापनका लागि निकुञ्जले उपभोक्ता समिति अन्तर्गतका समुह सदस्यहरू, निकुञ्ज सुरक्षा तैनाथ नेपाली सेना र निकुञ्ज कर्मचारी सहित युवा परिचालन गर्ने उद्देश्यले २१ वटा उपभोक्ता समितिमा चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन कार्यक्रम गरिएको छ ।

फोटो नं. २६ चोरीशिकारी नियन्त्रण युवा परिचालन कार्यक्रम सूर्यकुण्ड र राम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, रसुवा ।

३.२.४ धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्र सुधार तथा व्यवस्थापन

यस आ.व. मा मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका विभिन्न धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्र (गुम्बा, माने, मन्दिर) निर्माण तथा मर्मत सुधार तथा व्यवस्थापन कार्य बृद्धिम, राम्चे, धैबुङ, भोर्ले, कल्पेश्वरी, वछलादेवी, पोडवोजोथान र होमाछो मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूमा गरिएको थियो ।

फोटो नं. २७ बृद्धिम म.क्षे.उ.स ले निर्माण गरेको माने ।

३.२.५ समितिको कार्यालय भवन निर्माण/मर्मत

मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिलाई संस्थागत गर्ने उद्देश्यका साथ यस आ.व.मा धैबुङ, यासा, र ह्योल्मो आमायाङ्ग्री गरी ३ वटा समितिको भवन मर्मत कार्य समेत गरिएको छ ।

३.२.६ विद्यालय सहयोग

यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका विभिन्न विद्यालयहरूमा विभिन्न मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरू मार्फत विद्यार्थीहरूको अतिरिक्त क्रियाकलाप अन्तर्गत क्षमता अभिवृद्ध गर्नका लागि खेलकुदका सामाग्रीहरू, सामान्य ज्ञानका किताब, स्टेसनरी सामाग्री र टेवल, कुर्ची तथा अन्य आवश्यक सामाग्री वितरण गरिएको छ ।

फोटो नं. २८ विद्यालय सहयोग कार्यक्रम ह्योल्मो आमायाङ्ग्री मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, हेलम्बु सिन्धुपाल्चोक ।

३.२.७ म.क्षे.उ.समितिका पदाधिकारीको अध्ययन अवलोकन भ्रमण

लाडटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय अन्तर्गत पुनर्गठन भएका २१ वटा मध्यवर्ती समितिबाट एक एक जना अध्यक्ष/समिति प्रतिनिधिहरू निकुञ्जका विभिन्न पदमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सहभागितामा व.सं.अ.श्री अण नाथ बरालज्यूको मार्गदर्शन अनुसार मध्यवर्ती क्षेत्रमा समुदायमा आधारित होमस्टे प्रवर्द्धन र अतिथि स्वागत सत्कार, समितिको सङ्घर्षको अनुभव साटासाट, मध्यवर्ती उपभोक्ताहरूको सहकार्यमा जैविक विविधता संरक्षण, वन्यजन्तुको वासस्थान व्यवस्थापन निकुञ्ज कार्यालयले के कसरी गरिरहेको छ भन्ने बुझ्ने र आफ्नो कार्य क्षेत्रमा कार्यान्वयन गर्ने मुख्य उद्देश्य लिई ७ (सात) दिने अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रममा तनहुको बन्दिपुर, गोर्खाको मगर संग्रहालय, कास्कीको सिरुबारी होमस्टे, लम्जुङको घाडद्रुक होमस्टे र अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र भ्रमण गरी त्यहाको कला संस्कृतिक रहनसहन, भेषभुसा र अतिथि स्वागत तथा सत्कार सम्बन्धी ज्ञान हासिल गरी अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

फोटो नं. २९ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र निकुञ्ज कार्यालयका कर्मचारीहरूको अध्ययन अवलोकन भ्रमण ।

३.२.८ पर्यटन मार्ग संरक्षण र स्तरोन्नती

निकुञ्जको प्रमुख पर्यटक पदमार्ग अन्तर्गत लाडटाड पदमार्ग बृद्धिम मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिले ३.५ कि.मि. निर्माण गरेको थियो भने नौकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिले गोसाईकुण्ड पदमार्ग अन्तर्गतको नागुड होमस्टे हुँदै गोसाईकुण्ड जाने पुरानो पर्यटक पदमार्ग ३.५ कि.मि स्तरोन्नती गरेको छ । सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा रहेको लेन्सी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिले सिन्धुर्चेबाट पाँचपोखरी जाने पर्यटक पदमार्ग ३ कि.मि. मर्मत तथा स्तरोन्नति गरेको थियो । समग्रमा निकुञ्ज भित्र यस आ.व. मा १० कि.मि. पर्यटन पदमार्ग संरक्षण र स्तरोन्नति भएको देखिन्छ ।

फोटो नं. ३० पर्यटन मार्ग निर्माण लेन्सी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति मार्फत सिन्धुर्चेहुँदै च्योच्यो डाँडा सम्म ।

३.२.९ पर्यटकीय क्षेत्र सरसफाई

यस आ.व.मा बुद्धिमा, नौकुण्ड र सूर्यकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिले क्रमशः लाडटाड पदमार्ग, गोसाईकुण्ड पदमार्ग र धुन्चे वजार क्षेत्र स्थानीय उपभोक्ताहरूको सक्रिय सहभागितामा सरसफाई गरी वातावरण संरक्षणको कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

फोटो नं. ३१ पर्यटकीय क्षेत्र सरसफाई गोसाईकुण्ड रुट (नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.) र लाडटाड रुट (बृद्धिम म.क्षे.उ.स.) रसुवा ।

३.२.१० ग्याँस चुलो अनुदान

यस आ.व. मा सूर्यकुण्ड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिले आफ्नो मध्यवर्ती क्षेत्र भित्रका वडा स्तरका समुह, आमा समुह र विभिन्न गुम्बालाई ग्याँस सिलिन्डर सहित चुलो वितरण कार्य सम्पन्न गरेको थियो ।

फोटो नं. ३२ सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स. का अध्यक्ष श्री छोवाड तामाडले आफ्नो समिति अन्तर्गतका उपभोक्ताहरूलाई वितरण गरेको ग्याँस चुलो ।

३.१.१५ सामुदायिक भवन निर्माण

यस आ.व. मा लाङटाङ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको सामुदायिक भवन क्याजिडमा जीर्ण अवस्थामा रहेको हुँदा उक्त सामुदायिक भवन प्राविधिकको लागत अनुमान बमोजिम स्थानीय निर्माण सामग्री प्रयोग गरि सामुदायिक भवन निर्माण गरिएको थियो ।

फोटो नं. ३३ लाङटाङ म.क्षे.उ.स. को मध्यवर्ती सामुदायिक भवन निर्माण लाङटाङ, रसुवा ।

दिवस तथा समारोह

४.१ वन्यजन्तु सप्ताह

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले २०८१ साल बैशाख १ देखि ७ गते सम्म २९ औँ वन्यजन्तु सप्ताह संरक्षण कार्यमा अनवरत रुपमा क्रियाशील स्थानीय सरकार गोसाईकुण्ड गाउँपालिका सँग समन्वय गरी पर्यटकीय क्षेत्र सरसफाइ, जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी विविध कार्यक्रमका साथै १२ औँ रेड पाण्डा ट्रफी (भलिवल प्रतियोगिता कार्यक्रम) सञ्चालन गरी भव्यताको साथ २९ औँ वन्यजन्तु सप्ताह मनाइएको थियो । सोही अवसरमा जैविक विविधता, वन तथा वातावरण संरक्षण कार्यमा प्रत्यक्ष संलग्न भई अनुकरणीय कार्य गर्ने कर्मचारी, सुरक्षा निकायका कर्मचारी र मध्यवर्ती समितिका अध्यक्षज्यूलाई नगद पुरस्कार पच्चिस हजार र प्रशंसापत्र सहित सम्मान गरिएको थियो । लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत सर्वोकृष्ट कर्मचारीमा सिनियर गेमस्काउट श्री पूर्ण प्रसाद आचार्य र गेमस्काउट श्री लोकबहादुर तामाङ हुनु भएको थियो भने सुरक्षा निकायबाट श्री विष्णुदल गणका प्रमुख सेनानी (गणपति) श्री विक्रम थापाज्यू र मध्यवर्ती तर्फ भोर्ले मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष श्री लालुमाया घलेलाई नगद पुरस्कार, प्रशंसापत्र सहित सम्मान गरिएको थियो ।

फोटो नं. ३४: १२ औँ रेड पाण्डा ट्रफी समुदघाटन कार्यक्रम ।

फोटो नं. ३५: १२ औँ रेड पाण्डा ट्रफी तथा २९ औँ वन्यजन्तु सप्ताह कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै व.सं.अ.श्री अण नाथ बरालज्यू ।

फोटो नं. ३६: १२ औँरेड पाण्डा टूफी कार्यक्रममा सि.गे श्री पूर्ण प्रसाद आचार्य र गेमस्काउट श्री लोक ब.तामाङ पुरस्कार सहित प्रमुख अतिथि ज्यूबाट सम्मान ग्रहण गर्दै ।

फोटो नं. ३७: १२ औँरेड पाण्डा टूफी कार्यक्रममा श्री विष्णुदल गणका प्रमुख सेनानी (गणपति) श्री विक्रम थापाज्यू र भोर्ले म.क्षे.उ.स.का अध्यक्ष लालुमाया घले पुरस्कार सहित प्रमुख अतिथि ज्यूबाट सम्मान ग्रहण गर्दै ।

वन्यजन्तुको उद्धार तथा मृत्यु

५.१ वन्यजन्तुको उद्धार

यस आ.व.मा निकुञ्ज क्षेत्रमा विभिन्न कारणले घाइते भएका जङ्गली जनावरहरू जस्तै रतुवा मृग, घोरल, रेड पाण्डा, वन बिरालो लगायतका अन्य वन्यजन्तुहरूको निकुञ्जका दक्ष प्राविधिक कर्मचारीको सहयोगमा उद्धार गरी रेख देख र स्वस्थमा सुधार भएपश्चात पुन प्राकृतिक वासस्थानमा छोडिएको थियो । यो आ.व. मा घाइते भएका वन्यजन्तुहरूको विवरण अनुसूची ८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

फोटो नं.३८ : घाइते वन्यजन्तु रतुवा मृग र रेडपाण्डाको उद्धार क्रमश शिखरवेशी नुवाकोट र बोन्द्रो पोष्ट रसुवा ।

५.२ वन्यजन्तुको मृत्यु/घाइते तथा उद्धार

यस आ.व. निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा प्राकृतिक कारणले, भुस्याहा कुकुरको टोकाइ, पासो तथा धरापमा परी, जलविद्युत आयोजनाको ड्याममा डुवेर, खोलाले बगाएर, करेन्ट लागेर र सडक दुर्घटनाबाट वन विरालो, निर विरालो, रतुवा मृग, घोरल, कस्तुरी मृग, बाँदर र बँदेल गरी १२ वटा वन्यजन्तुको मृत्यु भएको थियो। त्यसै गरी ३ वटा घाइते वन्यजन्तुको उद्धार गरी पुन सोही बासस्थानमै छोडिएको थियो। निकुञ्ज कार्यालयले मृत्यु भएका वन्यजन्तुको नेपाली सेना, स्थानीय उपभोक्ता, स्थानीय सरकारका प्रतिनिधि र अन्य सरोकारवाला व्यक्तिहरूको रोहबरमा मुचुल्का खडा गरि व्यवस्थापन गर्दै आएको देखिन्छ। निकुञ्ज भित्र मृत्यु, घाइते तथा उद्धार गरिएका वन्यजन्तुहरूको विवरण अनुसूची ८ मा उल्लेख गरिएको छ।

फोटो नं. ३९ घाइते वन्यजन्तु घोरलको उपचारको क्रमश मृत्यु चोलाडपाटी पोष्ट, र गस्तीको क्रममा भेटिएको मृत रतुवाको सव व्यवस्थापन लोकिल, रसुवा।

५.३ मुद्दाको विवरण

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र वन पैदावार चोरी निकासी, वन्यजन्तुको शिकार, वन्यजन्तुको आखेटोपहार ओसार पसार, विना अनुमति भौतिक संरचना निर्माण, विना अनुमति काठ/दाउरा कटान/जडिबुटी संकलन जस्ता गैह्री कानुनी क्रियाकलापहरू हुने गरेका छन्। संरक्षणका तीन वटा हात/पिलर (निकुञ्ज कार्यालय, नेपाली सेना श्री विष्णु दल गण र २१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति) को जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षण प्रतिको सम्बेदनशिल र तिव्र समुदाय स्तरमा जनचेतनाको अभिवृद्धिले गर्दा यस आ.व.मा वन अपराध सम्बन्धी १ (एक) वटा मात्र मुद्दा दायर भएको छ भने वन्यजन्तुको आखेटोपहार ओसारपसार सम्बन्धी दुई (दुई) वटा गरेर कुल जम्मा ३ (तिन) वटा मात्र मुद्दा दायर भएको छैन। मुद्दाको विस्तृत विवरण अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ।

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व

६.१ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वको अवस्था

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती वन क्षेत्रबाट समय समयमा वन्यजन्तुले आसपासका मध्यवर्ती क्षेत्रमा धनजनको क्षति गर्दै आएको छ । विशेष गरी टिमुरे, धुन्चे, सोले, भिमली, राम्चे, कालिका, लहरेपौवा, उत्तरगया, यासा, सरमथली, उर्लेनी, हेलम्बु सेर्माथाड, फुसे, सिन्धुर्चे, निमलुङ, लिदी र सञ्चगाउँ क्षेत्रमा वन्यजन्तुले मध्यवर्ती क्षेत्रमा आएर मानवीय, पशुधन र अन्नबालीको क्षति गर्दै आएको देखिन्छ । मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वका घटनाहरूमा मुख्य रूपमा चितुवा र जंगली बँदेलबाट पशुधनको क्षति र बालीनालीको क्षति हुने गरेको छ ।

तालिका नं. ४ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व

सि.नं.	क्षतिको प्रकार	क्षती भएको स्थान			वितरित राहत रकम
		निकुञ्ज क्षेत्र	क्षती गर्ने वन्यजन्तु	जम्मा	
१	अन्नबाली क्षती	रसुवा, नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोकका मध्यवर्ती क्षेत्र	बदेल र भालु	३५६ जना	रु ६,१६,५००
२	पशुधन क्षती	रसुवा, नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोकका मध्यवर्ती क्षेत्र	चितुवा	३४ जना	रु २,००,०००
	कुल जम्मा			३९०	रु ८,१६,५००

आ.व.२०८०/०८१ मा निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती वन क्षेत्रबाट वन्यजन्तु जङ्गल बाहिर निस्केर गरेका धनजनको क्षति सम्बन्धी ३९० वटा घटनाहरू भएका थिए । यस आ.व. मा निकुञ्ज कार्यालयबाट मानव वन्यजन्तु द्वन्द्वका ३९० वटा घटनाका पीडितहरूलाई रु ८,१६,५०० । (अक्षरूपी आठ लाख सोह्र हजार पाँच सय रुपैयाँ) मात्र राहत रकम उपलब्ध गराइएको थियो ।

पर्यटक तथा राजश्व संकलन

७.१ पर्यटकको विवरण

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा परिचित रहँदै आएको छ । यस निकुञ्जमा मुख्यतया दुईवटा सिजन (आश्विन-कार्तिक र चैत्र जेठ) मा पर्यटकको चाप बढ्ने गर्दछ र अन्य महिनामा न्यून मात्रामा पर्यटकको आगमन हुनेगर्दछ । निकुञ्ज भ्रमणमा आउने पर्यटकहरूलाई नेपाली, सार्क र विदेशी मुलुकका गरी ३ समूहमा वर्गीकरण गरी मूल्य अभिवृद्धि कर सहित प्रति व्यक्ति निकुञ्ज प्रवेश शुल्क क्रमशः रु.१००।- , रु.१५००।- र रु.३०००।- लिनै व्यवस्था रहेको छ । सोही अनुसार यस निकुञ्ज घुम्न आउने पर्यटकहरूका लागि लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रसुवामा)धुन्चे चेकप्वाइन्ट, मैलुङ चेकपोष्ट र घोडातवेला रेञ्जपोष्ट, नुवाकोटमा (कुटुमसाड रेञ्जपोष्ट) र सिन्धुपाल्चोकमा (हेलम्बु चेकप्वाइन्ट, सेर्माथाड पोष्ट र तेम्पाथान पोष्ट) बाट नेपाली तथा विदेशी पर्यटक निकुञ्ज प्रवेश अनुमति उपलब्ध हुँदै आइरहेको छ । यसको अतिरिक्त पर्यटकको सेवा तथा सुविधालाई मध्य नजर गर्दै रा.नि.तथा व.सं.विभागले भृकुटीमण्डप काठमाडौँबाट संरक्षण क्षेत्र प्रवेश अनुमति उपलब्ध हुने व्यवस्था समेत मिलाएको छ ।

यस आ.व.मा नेपाली २३६४२/- जना, सार्क मुलुकका ४१४/- जना र विदेशी ८५४१/- गरी कुल ३२५९७/- (२८६३ भृकुटीमण्डप) पर्यटकले निकुञ्ज भ्रमण गरेका थिए । निकुञ्जको प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य स्थलहरूमा रसुवाको लाडटाड उपत्यका, क्यान्जीड उपत्यका ,लाडटाड हिमाल, याला पिक, सूर्यकुण्ड पिक, गोसाईकुण्ड र सूर्यकुण्ड ताल, बृद्धिम होमस्टे त्यस्तै नुवाकोटमा ठाडेपाटी पदमार्ग दुल्चेस्वर महादेव, र सिन्धुपाल्चोकमा जुगल हिमाल, दोर्जेलाक्पा हिमाल, लेन्सी ग्लेसियर, पाँचपोखरी महादेव, आमायाडग्रि मन्दिर/पिक, बौद्ध धर्मको खुल्ला पाठशाला (चिरिगुम्बा, तार्केध्याड, मेलम्चीध्याड, ध्याङगुल, सेर्माथाड, हेलम्बु क्षेत्रमा) प्राचीन माने र गुम्बा रहेका छन् । यो निकुञ्ज भित्र धार्मिक सांस्कृतिक र ऐतिहासिक सम्पदाहरू प्रचुर मात्रामा रहनु, उचाइको आधारमा धान फल्ने टार देखि हिउँ पर्ने सेता हिम श्रृंखलाहरूले सुशोभित र दुर्लभ वन्यजन्तु रेडपाण्डा को प्रमुख वासस्थान भएको हुँदा हरेक वर्ष पर्यटक माझ आकर्षणको केन्द्र विन्दु बन्दै गएको देखिन्छ ।

७.२ राजश्व संकलन

निकुञ्ज प्रवेश शुल्क, काष्ठ/गौही काष्ठ वन पैदावार संकलन शुल्क, हेलिकप्टर अवतरण, होटल राजश्व, दण्ड जरिवाना, पानी राजश्व, सरकारी सम्पत्तिको बहाल बाट प्राप्त हुने राजश्व लगायत शीर्षकबाट यस आ.व.मा रु. ५,४३,१९,१२१.०५/- (अक्षरूपी पाँच करोड त्रिचालीस लाख उन्नाईस हजार एक सय एक्काईस रुपैयाँ पाँच पैसा मात्र) राजश्व संकलन भएको थियो। संकलित राजश्वको विवरण अनुसूची १२ मा उल्लेख गरिएको छ।

७.३ बेरुजुको विवरण र बेरुजु फछ्यौट

यस कार्यालयमा कायम भएको बेरुजु र बेरुजु फछ्यौटको विवरण तपसिल अनुसार रहेको छ।

तालिका नं. ५: बेरुजुको विवरण।

सि.नं.	जम्मा बेरुजु रकम रु		फछ्यौट हुन बाँकी रकम रु
	आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०८०/०८१	
१	३,५८,३६,८२१.२४	१४,८०,१०१	३,७३,१६,९२२.२४

संरक्षण सहयोगी संस्थाहरू

९.१ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति/ उपभोक्ता समूह

निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका समुदायको आवश्यकता अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालन गरी संरक्षणमा स्थानीय जनताको सहभागिता गराउने उद्देश्यले मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता समिति र उपभोक्ता समूह गठन गर्ने प्रावधान मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ मा रहेको छ। वि.सं २०५५ बैशाख १४ मा यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा भए पश्चात् प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण, सामुदायिक विकास तथा वन पैदावारको दिगो उपयोग गर्ने उद्देश्यले २१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र १९१ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूहको गठन भएका छन्।

मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट नुवाकोट, रसुवा र सिन्धुपाल्चोक जिल्लाका विभिन्न १० वटा गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने १६,३४० घरधुरीका ८४,१११ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्। यस निकुञ्ज अन्तर्गत गठन भएका समिति/समूहले मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट सामुदायिक विकास, प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, आयआर्जन तथा सीप विकास र संरक्षण शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी जैविक विविधताको संरक्षण गर्नुका साथै स्थानीय समुदायको जिविकोपार्जनमा समेत महत्वपूर्ण टेवा पुऱ्याइँदै आइरहेको छ।

९.२ मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह

मध्यवर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने स्थानीयलाई दैनिक आवश्यक पर्ने वन पैदावार विधिसम्मत रूपमा उपलब्ध गराउन र वनको संरक्षण, सम्बद्धर्न, र सदुपयोग गर्नका लागि मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको गठन भई तिनै समूहहरूलाई मध्यवर्ती सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण समेत भइसकेको छ। गत आ.व. सम्ममा यस निकुञ्ज अन्तर्गत १०६ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक तथा धार्मिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण भएका थिए भने यस आ.व. मा थप ३ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह गठन भई सामुदायिक वनको कार्ययोजना तयार गरी समुदायलाई हस्तान्तरण भएको छ। त्यसको साथै ७ वटा म.सा.व.उ.स. को कार्ययोजना र विधान आगामि दश वर्षको लागि नवीकरण भएको छ। यस निकुञ्ज अन्तर्गत हस्तान्तरित मध्यवर्ती सामुदायिक वन र धार्मिक वनको विवरण अनुसूची ५ मा संलग्न रहेको छ।

९.३ खर्क व्यवस्थापन समिति/समूह

उच्च पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रमा बसोबास गर्ने बासिन्दाहरूको मुख्य पेशा पशुपालन हो। हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रका खर्क तथा चौरहरूमा स्थानीय बासिन्दाले चौँरी तथा भेडा गोठहरू राखी पशुपालन व्यवसायबाट जिविकोपार्जन गर्दै आईरहेका छन्। लाडटाड

राष्ट्रिय निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रभित्रका खर्क र चौरहरूमा स्थानीय कृषकहरूले चौर, याक तथा भेडी गोठहरू राखी चौर, याक, भेडा लगायतका चौपायाहरू चरिचरण गराउने कार्यगर्दै आईरहेका छन्। निकुञ्ज भित्रका चौर तथा खर्कहरूलाई संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्दै व्यवस्थित चरिचरण गर्ने उद्देश्यले चौर गोठ तथा खर्क व्यवस्थापन समूह तथा समितिहरू समेत गठन गरिएको छ यसरी गठन गरिएका समूह/ समिति अन्तर्गत रहेका पशुपालक कृषकहरूलाई गोठ तथा चरिचरण व्यवस्थापन, खर्क व्यवस्थापन (बाटो, पानी, घाँस, भेटेरिनरी सेवा) उन्नत जातको पशुपालन सम्बन्धी ज्ञान र सीप विकास गर्ने उद्देश्यले सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गराई पशुपालन व्यवसायलाई वैज्ञानिक र नाफामूलक बनाउने कार्य निकुञ्ज कार्यालय बाट भइरहेको छ। निकुञ्ज क्षेत्रभित्र रहेका चौर गोठ तथा खर्क व्यवस्थापन समूहको विवरण अनुसूची १५ मा संलग्न रहेको छ।

१.४. समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण समूह

निकुञ्ज क्षेत्रमा हुने वन्यजन्तु, वनस्पति तथा जडिबुटीहरूको अवैध चोरी, शिकार एवं तिनिहरूको आखेटोपहारको ओसारपसार नियन्त्रण गर्नको लागि निकुञ्जले मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गतको समूहका सदस्यहरूलाई परिचालन गरी विभिन्न १६ वटा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण समूह गठन गरिएको छ। यी समूहले आफ्नो मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका वन्यजन्तु, वनस्पति तथा जडिबुटीको चोरी, शिकार नियन्त्रण, वन्यजन्तु अपराध न्यूनिकरण, सूचना संकलन, तथा चोरी शिकार सम्बन्धी जानकारीहरू उपलब्ध गराउने, स्विप /गस्ती सञ्चालन गर्ने जस्ता महत्वपूर्ण कार्य गर्दै आएका छन्। समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण समूहको विवरण अनुसूची १६ मा संलग्न छ।

१.५ हिउँ चितुवा संरक्षण समूह

निकुञ्ज क्षेत्रमा हुन सक्ने वन्यजन्तु, वनस्पति तथा जडिबुटीको अवैध चोरी निकासी नियन्त्रण गर्नको लागि निकुञ्जसँग समन्वय र सहकार्य गरी अवैध चोरी निकासी न्यूनिकरण गर्ने उद्देश्यले हिउँ चितुवा संरक्षण समूह गठन भएको छ। हिउँ चितुवा संरक्षण समूह विशेष गरी हिउँ चितुवा संरक्षणमा मात्र केन्द्रित नभएर समग्र वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको संरक्षणमा संलग्न रहेको छ। यस निकुञ्जको लाडटाड र टिमुरे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत १/१ वटा हिउँ चितुवा संरक्षण समूहले वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी विविध कार्यहरू सञ्चालन गर्दै आएका छन्। हिउँ चितुवा संरक्षण समूहको विवरण अनुसूची १७ समावेश गरिएको छ।

लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा सञ्चालित उद्योग

१०.१ हिमालयन स्प्रिङ वाटर उद्योग

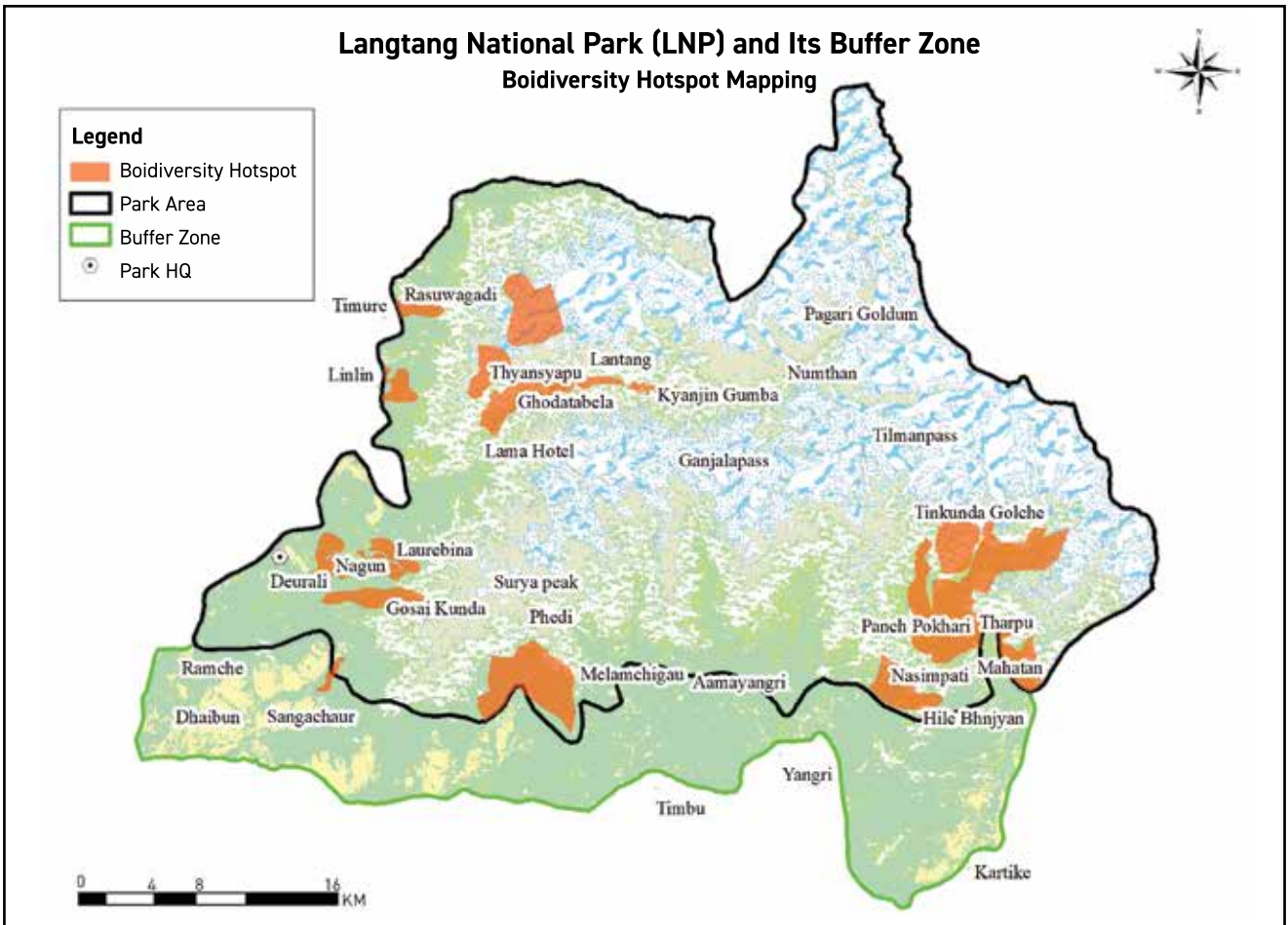
नेपाल सरकार (मन्त्री परिषद्) को २०६६/०९/१९ को निर्णय अनुसार राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र हिमालयन स्प्रिङ वाटर प्रा. लि. बीच मिति २०६६/१०/२० गते भएको सम्झौता अनुसार पिउने पानी प्रशोधन गरी बिक्री वितरण गर्न हिमालयन स्प्रिङ वाटर उद्योग, धुन्चे रसुवमा सञ्चालित छ। यस उद्योगले रसुवाबाट बाहिर पानी निकासी गर्दा ला.रा.नि. सँग अनुमति लिएर मात्र निकासी गर्ने र ला.रा.नि. लाई यो आ.व. मा प्रति लिटर रु १.३३ (एक रुपैयाँ तेतीस पैसा) को दरले राजश्व शुल्क समेत बुझाउने गर्दछ। राजश्व प्रति वर्ष १०% (दश) प्रतिशतले बढ्ने भनी मिति २०६६/९/१९ को सम्झौतामा उल्लेख गरिएको छ।

१०.२ चिज उत्पादन केन्द्र

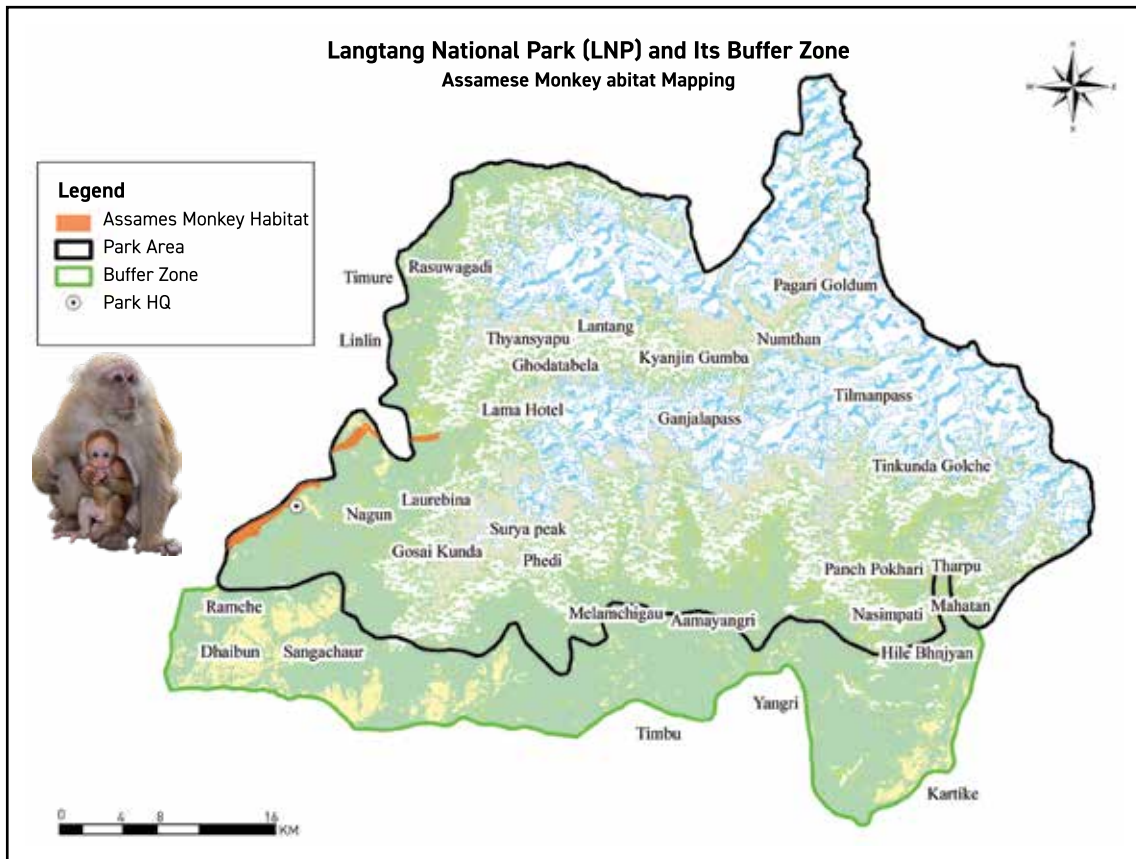
नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको डेरी डेभलपमेन्ट कर्पोरसनले यस निकुञ्ज क्षेत्रभित्र धुन्चे, चन्दनबारी र क्यान्जिडमा चिज उत्पादन केन्द्रहरू सञ्चालन गरिरहेको छ। यी चिज उत्पादन केन्द्रहरूले निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रका किसानहरूबाट खरिद गरिएको चोरीको दूधबाट चिज तथा घ्यू उत्पादन गरी बिक्री वितरण गर्दै आएका छन्। चीज तथा घ्यू उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने दाउरा प्रचलित नियमानुसार राजश्व लिई उक्त चिज केन्द्रहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आइएको छ।

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र रहेका महत्वपूर्ण वन्यजन्तुको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

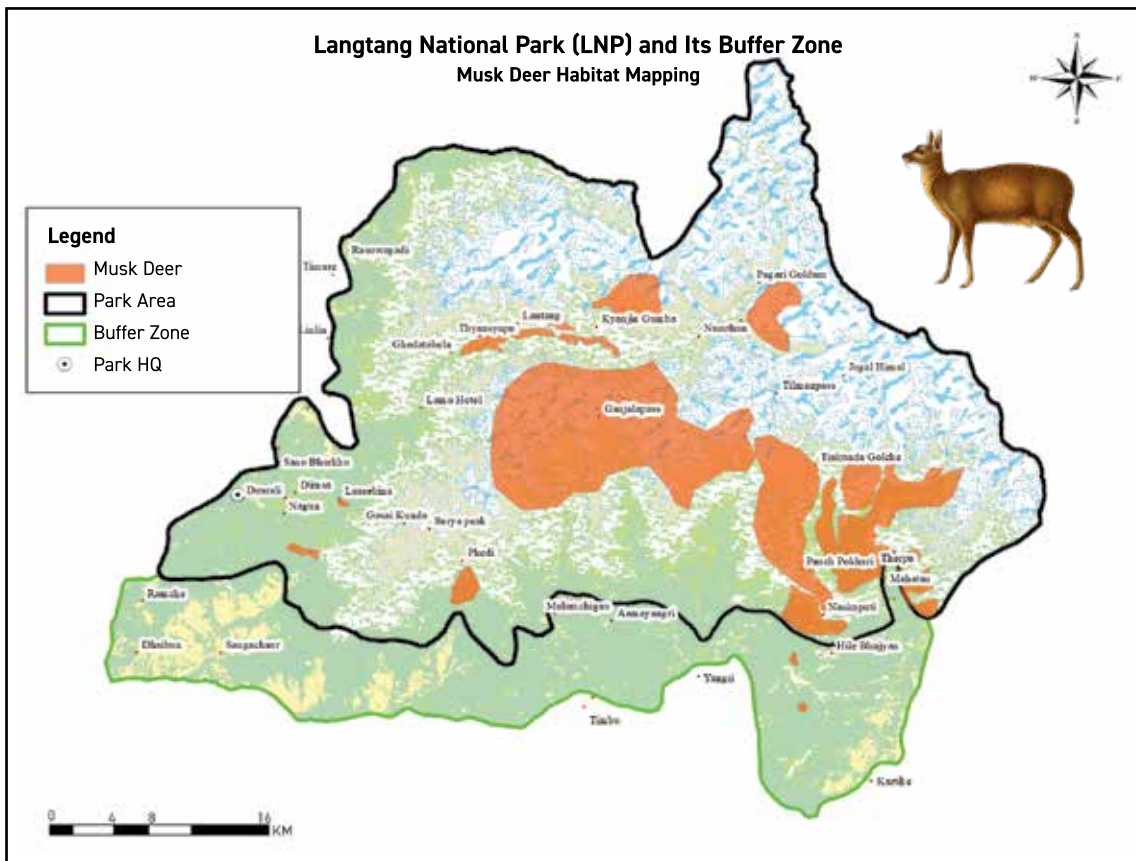
लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज सङ्कटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको वासस्थान हो । यस निकुञ्जको १० देखि २५ डिग्री सेल्सियस तापक्रम भएको र वार्षिकरूपमा कमै मात्र तापक्रम घटबढ हुने १८०० देखि ४८०० मिटर उचाइका समशीतोष्ण पतझर र कोणधारी वन क्षेत्रमा सङ्कटापन्न वन्यजन्तु रेड पाण्डा (चम्किलो विरालो/ साइनिङ क्याट) को वासस्थान रहेको छ । यस निकुञ्जको ३००० देखि ५५०० मिटर उचाइ बीचको चट्टानी हिमाली क्षेत्र लाङटाङ, जुगल र दोर्जेलाक्पा क्षेत्र हिउँ चितुवाको वासस्थान रहेको स्वच्छ हिमाली पारिस्थितिकीय प्रणालीको सूचक संरक्षित वन्यजन्तु हिउँ चितुवा को वासस्थान हो । यसको अतिरिक्त निकुञ्जको कोर तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा आसामी रातो बाँदर, सालक, हिमाली खैरो भालु र कस्तुरी मृग विचरण गरिरहेको देख्न सकिन्छ । यो निकुञ्जले Indo-Malayan र Palearctic realms को समायोजन बिन्दुको प्रतिनिधित्व गर्ने भएकोले यो निकुञ्ज जैविक विविधताले भरिपूर्ण रहेको छ ।

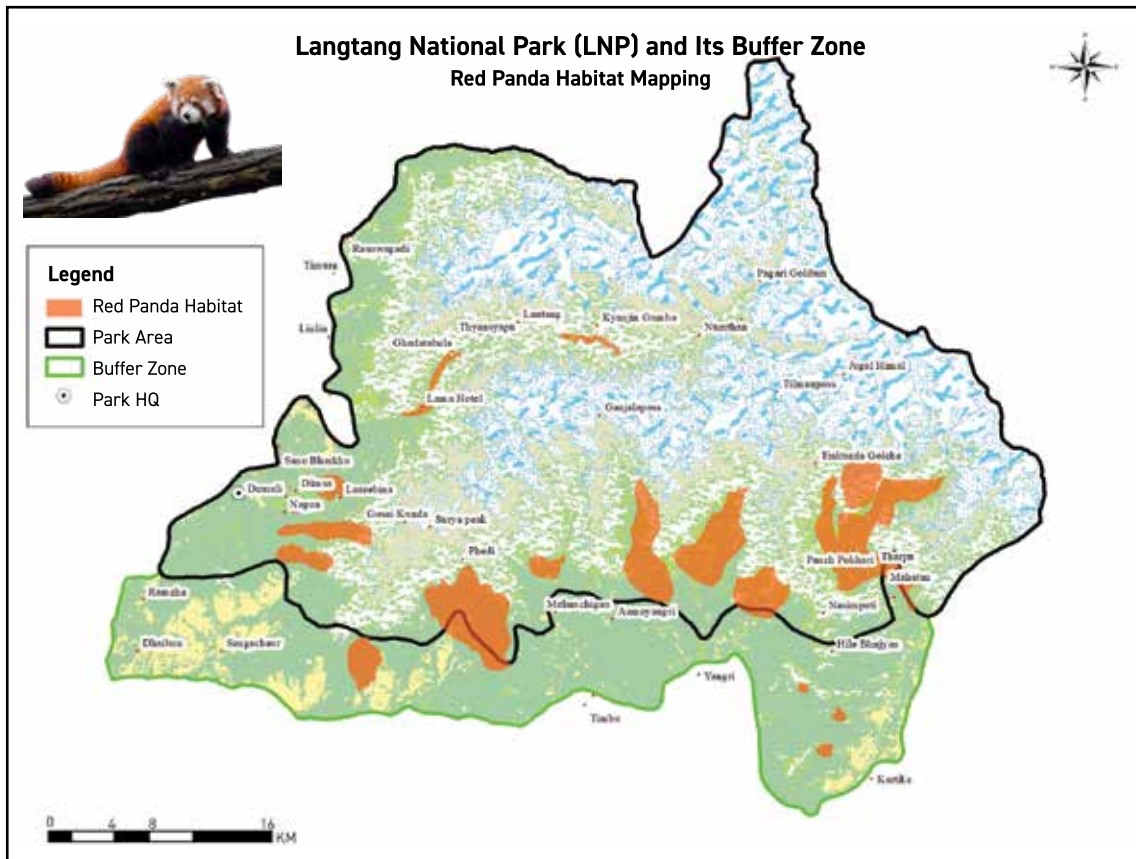
फोटो नं. ३६ : निकुञ्जको नक्शाम अङ्कित Bio-Diversity Hot Spot.

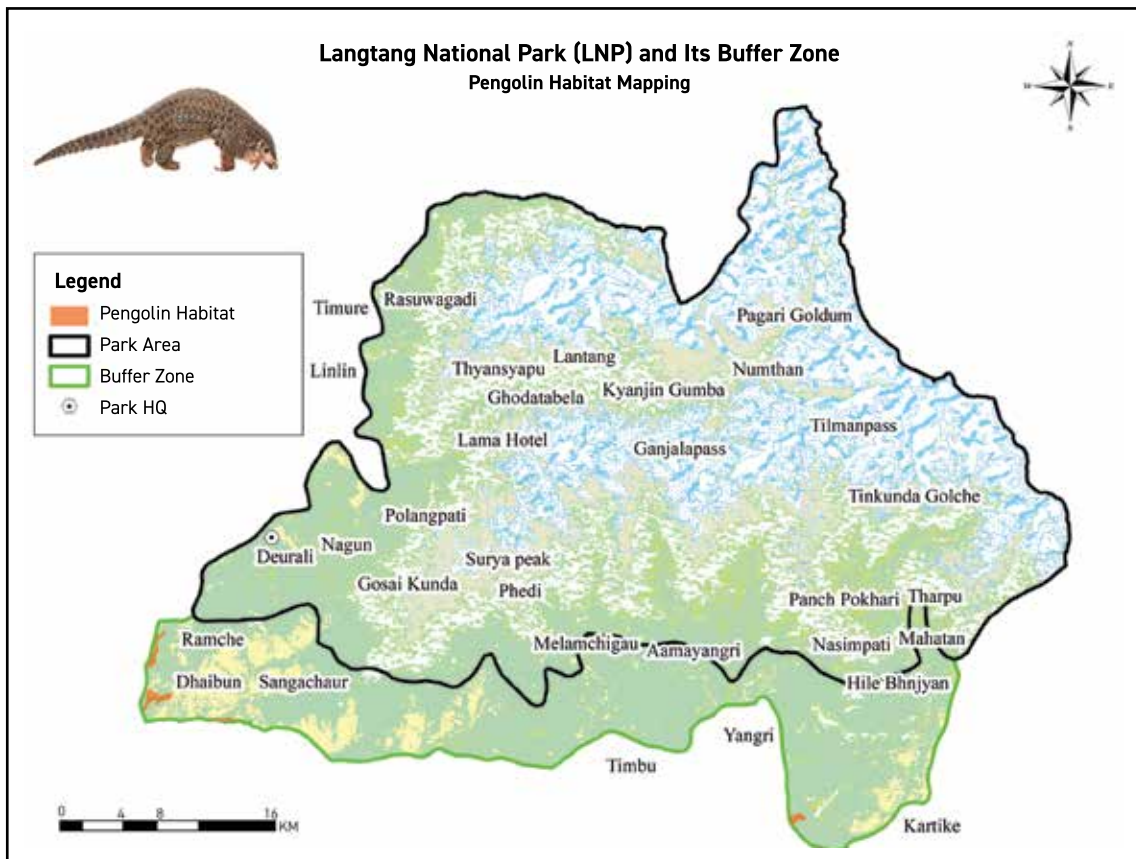
फोटो नं. ३७ : आसामी रातो बाँदरको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

फोटो नं. ३८ : कस्तुरी मृगको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

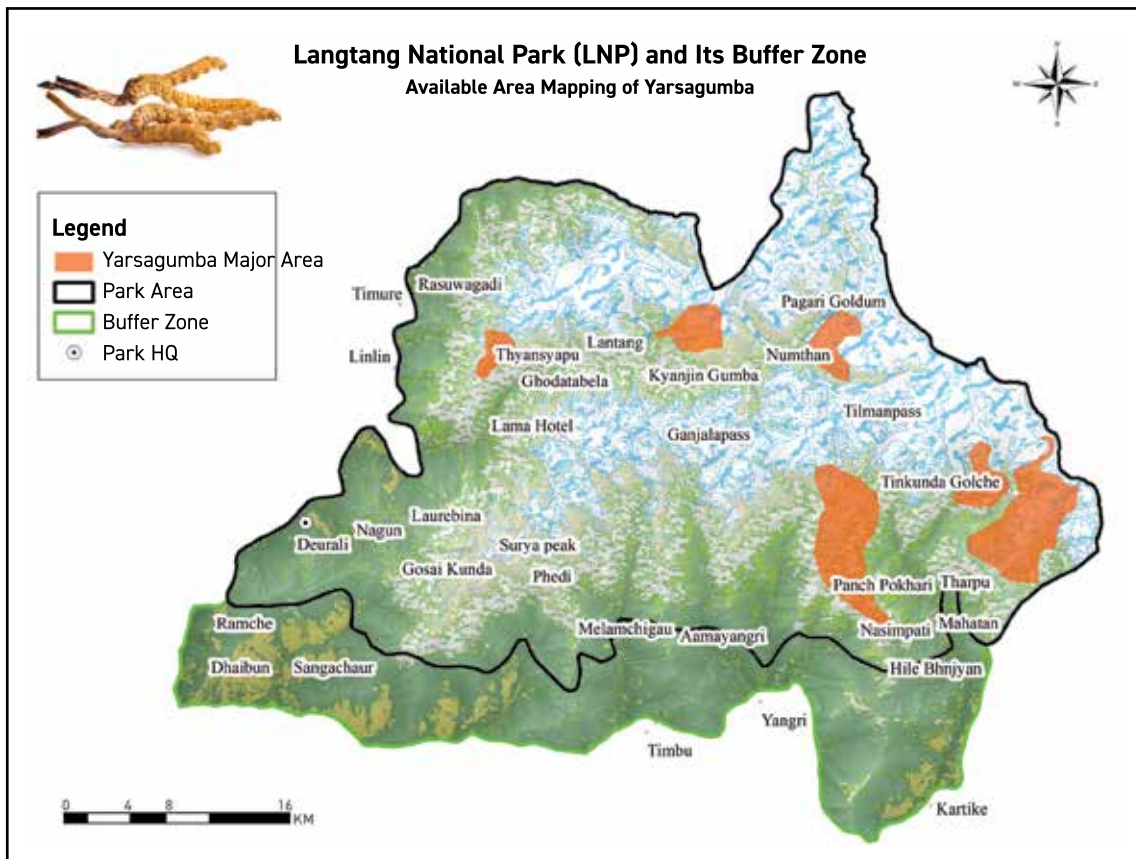
फोटो नं. ३९ : रेड पाण्डाको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

फोटो नं. ४० : सालकको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

फोटो नं. ४१: हिउँ चितुवको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

फोटो नं. ४२ : यासा गुम्बाको वासस्थान अङ्कित नक्सा ।

अनुसूची-१: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजनाको वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति

आर्थिक वर्ष: २०८०/०८१

२. बजेट उपशिर्षक नं. ३२९०३१०१

३. बजेट रू.: ७८१.०८

४. आयोजना कार्यालयको नाम लाडटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे रसुवा ।

५. कार्यक्रम आयोजनाको नाम राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

६. खर्च रकम र प्रतिशत : ५९८.५८, ७६.६३%

७ भौतिक प्रगती प्रतिशत : ७९.६५ %

(रकम रू. लाखमा)

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.वा. २०८०/८१ को				वार्षिक प्रगति				
				वार्षिक लक्ष्य			परिमाण	भार	भार	परिमाण	भार	बजेट
				परिमाण	भार	बजेट						
अ) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू												
११.१.२.५	पोष्ट भवन निर्माण	३१११२	संख्या	१.०	३.२	२५.०	१.०	३.२	१.०	३.२	२१.७३	
११.३.७.३	ल्यापटप खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.१९	१.५	१.०	०.१९	१.०	०.१९	१.४७	
११.३.७.९७	प्रिन्टर (मल्टिफंसनल) खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०६	०.५	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.५	
११.६.१.३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३११२३	पटक	१.०	०.१३	१.०	१.०	०.१३	१.०	०.१३	१.०	
११.४.३.२	डब्लो नियन्त्रणका लागि अग्निरिखा निर्माण	३११५१	कि.मि.	१०.०	१.२८	१०.०	१०.०	१.२८	१०.०	१.२८	९.८९	
११.४.५.२	पर्यटक पदमार्ग निर्माण	३११५१	कि.मि.	१०.०	०.६४	५.०	१०.०	०.६४	१०.०	०.६४	४.९९	
११.४.७.१	काठेपुल निर्माण	३११५१	वटा	४.०	०.५१	४.०	४.०	०.५१	४.०	०.५१	३.९९	
११.४.१६.१	खानेपानी निर्माण (पाईप जडान)	३११५६	वटा	३.०	०.३८	३.०	३.०	०.३८	३.०	०.३८	३.०	
११.४.१६.४	खानेपानी मुहान संरक्षण तथा व्यवस्थापन	३११५६	वटा	४.०	०.५१	४.०	४.०	०.५१	४.०	०.५१	३.९९	
११.४.१७.५६.१	मेषजाली सहित तारवार निर्माण	३११५७	कि.मि.	३.०	५.७६	४५.०	३.०	५.७६	३.०	५.७६	४४.९९	
११.४.१७.५७	फोहोर मैला ब्यबस्थापनका लागि खाडल निर्माण	३११५७	वटा	५.०	०.१९	१.५	५.०	०.१९	५.०	०.१९	१.५	
११.४.१७.६१	पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण	३११५७	वटा	२.०	०.६४	५.०	२.०	०.६४	२.०	०.६४	५.०	
११.४.१७.९५	वन्यजन्तु पक्राउका होल्डिङ केज निर्माण	३११५७	वटा	४.०	०.१८	१.४	४.०	०.१८	४.०	०.१८	१.४	
११.४.१७.१२०	होमस्टे प्रवर्द्धन	३११५७	प्याकेज	१.०	०.६४	५.०	१.०	०.६४	१.०	०.६४	४.९९	
११.४.१७.३१२	सामुदायिक वनको विधान/कार्ययोजना नविकरण	३११५७	वटा	१०.०	०.६४	५.०	१०.०	०.६४	१०.०	०.६४	५.०	
११.४.२२.३	साईनबोर्ड/सूचना बोर्ड निर्माण	३११५९	वटा	१०.०	०.३२	२.५	१०.०	०.३२	१०.०	०.३२	२.५	
११.४.२२.१४	सार्वजनिक शौचालय निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.६४	५.०	१.०	०.६४	१.०	०.६४	५.०	

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०८०/८१ को				वार्षिक प्रगति			
				वार्षिक लक्ष्य				परिमाण	भार	भार	बजेट
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण				
११.४.२२.२१	कम्पाउण्ड वाल निर्माण	३११५९	मिटर	१००.०	०.६४	५.०	१००.०	०.६४	५.०	५.०	
११.५.५.२	गोरेटो बाटो मर्मत	३११७१	कि.मि.	१०.०	०.६४	५.०	१०.०	०.६४	५.०	५.०	
११.५.५.३	पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती	३११७१	कि.मि.	१५.०	०.९६	७.५	१५.०	०.९६	७.४९	७.४९	
११.५.७.१	काठेपुल मर्मत	३११७१	वटा	५.०	०.३२	२.५	५.०	०.३२	२.४९	२.४९	
११.५.१६.२	खानेपानी मर्मत (पाईप जडान)	३११७१	वटा	५.०	०.६४	५.०	५.०	०.६५	४.४९	४.४९	
११.५.१७.८	भ्यू-टावर (मचान) मर्मत	३११७१	वटा	२.०	०.२६	२.०	२.०	०.२६	२.०	२.०	
११.५.१७.९	साइनबोर्ड/सूचना बोर्ड मर्मत	३११७१	वटा	४०.०	०.५१	४.०	४०.०	०.५१	४.०	४.०	
११.५.१७.१०	पर्यटक टिकट काउन्टर मर्मत सुधार	३११७१	वटा	२.०	०.२६	२.०	२.०	०.२६	१.९९	१.९९	
११.५.१७.११	प्रतिशालय / गोल घर मर्मत	३११७१	वटा	३.०	०.१९	१.५	३.०	०.१९	१.५	१.५	
११.५.१७.१२	क्याम्पसाइट मर्मत	३११७१	वटा	४.०	०.१५	१.२	४.०	०.१५	१.२	१.२	
११.५.१७.१८	धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण सुधार	३११७१	वटा	३.०	०.१९	१.५	३.०	०.१९	१.४९	१.४९	
११.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३११७१	वटा	५.०	०.६४	५.०	५.०	०.६४	५.०	५.०	
११.५.२२.५	सूचना केन्द्र मर्मत	३११७१	वटा	१.०	०.२६	२.०	१.०	०.२६	२.०	२.०	
११.५.२२.७	वन्दीगृह मर्मत सुधार	३११७१	वटा	१.०	०.२६	२.०	१.०	०.२६	१.९८	१.९८	
११.५.२२.१०	शौचालय मर्मत	३११७१	वटा	४.०	०.२६	२.०	४.०	०.२६	१.९९	१.९९	
११.५.२२.११	बिजुली वाइरिंग मर्मत	३११७१	वटा	४.०	०.२६	२.०	४.०	०.२६	२.०	२.०	
	क) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				२२.३५	१७४.६		२२.३६	१७०.५५		
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु											
२.१.४.४	संरक्षणमा खटिने संगठित क्षेत्रका कर्मचारीहरुको जोखिम बीमा	२२२१४	जना	९६.०	०.३१	२.४	९६.०	०.३१	१.५२	१.५२	
२.६.३.४९	कर्मचारी/सेनालाई वन्यजन्तु उद्धार एवं ऐन नियम सम्बन्धी पुनर्ताजकि तालिम	२२५११	पटक	१.०	०.१३	१.०	१.०	०.१३	१.०	१.०	
२.६.६.११	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैठक/गोष्ठी	२२५१२	पटक	४.०	०.२६	२.०	३.०	०.१८	१.५	१.५	

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.वा. २०८०/८१ को				वार्षिक प्रगति				
				वार्षिक लक्ष्य			परिमाण	भार	भार	परिमाण	भार	बजेट
				परिमाण	भार	बजेट						
२.६.६.१९	सामुदायिक वन व्यवस्थापन तालिम /गोष्ठी	२२५१२२	पटक	१.०	०.१३	१.०	१.०	०.१३	१.०	०.१३	१.०	
२.७.५.६	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२२	संख्या	१००.०	०.१३	१.०	१००.०	०.१३	१.०	०.१३	१.०	
२.७.५.८	संरक्षण सम्बन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२५२२२	महिना	१२.०	०.०८	०.६	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.४५	
२.७.५.४६	ईको क्लव संचालन सहयोग	२२५२२२	वटा	४.०	०.१३	१.०	४.०	०.१३	१.०	०.१३	१.०	
२.७.२१.३	खर्क व्यवस्थापन	२२५२२२	हेक्टर	३०.०	०.३८	३.०	३०.०	०.३८	३.०	०.३८	२.९९	
२.७.२१.६	अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन	२२५२२२	हेक्टर	५.०	०.१३	१.०	५.०	०.१३	१.०	०.१३	१.०	
२.७.२१.७	बरामद वन पैदावार व्यवस्थापन	२२५२२२	पटक	१.०	०.०६	०.५	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.४९	
२.७.२१.८	आखेटोपहार व्यवस्थापन	२२५२२२	पटक	१.०	०.०६	०.५	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.५	
२.७.२१.१०	चोरी शिकार नियन्त्रण स्विप अपरेसन	२२५२२२	पटक	४.०	०.२६	२.०	३.०	०.१८	३.०	०.१८	१.५	
२.७.२१.११	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन	२२५२२२	पटक	४.०	०.१३	१.०	३.०	०.०९	३.०	०.०९	०.७५	
२.७.२१.१७	पर्यटकिय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई)	२२५२२२	पटक	४.०	०.१३	१.०	३.०	०.०९	३.०	०.०९	०.७५	
२.७.२१.२८०	वन डबेलो व्यवस्थापन	२२५२२२	प्याकेज	१.०	०.५८	४.५५	०.५	०.२९	०.५	०.२९	२.५४	
२.७.२१.२८१	टुहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु उद्धार तथा व्यवस्थापन	२२५२२२	महिना	१२.०	०.१५	१.२	१.०	०.१२	१.०	०.१२	०.९	
२.७.२१.२५२	सुराकी व्यवस्थापन	२२५२२२	पटक	१२.०	०.२३	१.८	१.०	०.१८	१.०	०.१८	१.३५	
२.७.२५.१८	वन्यजन्तुवाट टुहुरा बनाइएका वालवालिकालाई छात्रवृत्ति	२२५२२२	जना	१०.०	०.१३	१.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	२२५२२२	पटक	१२.०	०.१५	१.२	१.०	०.१२	१.०	०.१२	०.९	
२.७.२७.५	संरक्षित क्षेत्रभित्र लामे मेला व्यवस्थापन	२२५२९९	पटक	२.०	०.१३	१.०	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.५	
२.७.२७.६	वन्यजन्तु ससाह (१-७ वैशाख)	२२५२९९	पटक	१.०	०.१९	१.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	
२.७.२७.७	विश्व सिमसार दिवस (फेब्रुअरी २)	२२५२९९	पटक	१.०	०.०६	०.५	१.०	०.०६	१.०	०.०६	०.५	
७.२.८.१	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग	२७२१२	निरन्तर	१.०	३.३३	२६.०	०.७५	२.४९	०.७५	२.४९	१.६७	
ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा					७.२७	५६.७४		७.३२	३७.०		३७.०	
ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)					९.१४	२३१.३५		२६.६३	२०७.५६		२०७.५६	
प्रशासनिक खर्च					७०.३८	५४९.७३		५०.०७	३९१.०३		३९१.०३	
कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)					७९.५२	७८१.०८		७६.७	५९८.५९		५९८.५९	

अनुसूची-२: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको वार्षिक कार्यक्रम र प्रगती विवरण

१. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१
२. बजेट उपशीर्षक नं. ३२९०३०११
३. आयोजना / कार्यालयको नाम लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय धुन्चे सुवा ।
४. कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग ।
५. बजेट रु १०० लाख ।
६. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिशत ९४.१३, ९४.१३%
७. भौतिक प्रगती प्रतिशत : १००.०%

(रकम रु. लाखमा)

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०८०/८१ को			वार्षिक प्रगति				
				वार्षिक लक्ष्य			परिमाण	भार	परिमाण	भार	बजेट
				परिमाण	भार	बजेट					
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू										
५.१.७.१	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम(निःशर्त चालु अनुदान (कार्यक्रम खर्च))	२६४११	पटक	४.०	१००.०	१००.०	३.०	७५.०	७३.०४		
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा				१००.०	१००.०		१००.०	९४.१३		
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)										

अनुसूची-३: निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका पोष्टहरुको विवरण

क्र.सं.	पोष्टको नाम	स्थान	निकुञ्ज	नेपाली सेना	संयुक्त	कैफियत
१	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज मुख्यालय ।	गोसाईकुण्ड गा.पा. ६, धुन्चे			√	
२	टिमुरे सेक्टर कार्यालय ।	गोसाईकुण्ड गा.पा. २ टिमुरे			√	
३	घोडातवेला रेञ्ज पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.४ लाडटाड	√			टिमुरे सेक्टर अन्तर्गत जिम्मेवार क्षेत्र ।
४	वृद्धिम पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.३ वृद्धिम	√			
५	स्याफ्रुवेशी पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.५ स्याफ्रुवेशी			√	
६	चोलाडपाटी पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.५ चोलाडपाटी			√	
७	चन्दनबारी सुरक्षा पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.५ चन्दनबारी		√		
८	लाडटाड सुरक्षा पोष्ट	गोसाईकुण्ड गा.पा.४ लाडटाड		√		
९	कालिकास्थान रेञ्ज पोष्ट	कालिका गा.पा. २ कालिकास्थान			√	
१०	मैलुङ पोष्ट	कालिका गा.पा. १ मैलुङ			√	कालिकास्थान रेञ्ज पोष्टको जिम्मेवार क्षेत्र
११	राम्चे पोष्ट	कालिका गा.पा.१ राम्चे	√			
१२	बाँदरे पोष्ट	कालिका गा.पा.१ बाँदरे	√			
१३	लोकिल पोष्ट	नौकुण्ड गा.पा. ५ लोकिल	√			
१४	बोन्द्रो पोष्ट	नौकुण्ड गा.पा. २ बोन्द्रो			√	
१५	शिखरवेशी रेञ्ज पोष्ट	दुप्चेश्वर गा.पा. ५ रामती नुवाकोट	√			हेलम्बु सेक्टर अन्तर्गतको जिम्मेवार क्षेत्र ।
१६	उर्लेनी सुरक्षा पोष्ट	तादी गा.पा. १ मालाभञ्ज्याङ नुवाकोट		√		
१७	तिम्बु सेक्टर कार्यालय		√			
१८	कुटुमशाङ रेञ्ज पोष्ट	हेलम्बु गा.पा. १ तिम्बु सिन्धुपाल्चोक		√		
१९	सेर्माथाङ्ग पोष्ट	हेलम्बु गा.पा. २ सेर्माथाङ सिन्धुपाल्चोक		√		
२०	तेम्पाथान रेञ्ज पोष्ट	जुगल गा.पा.१ फुस्रे सिन्धुपाल्चोक		√		

अनुसूची-४: निकुञ्जमा तैनाथ भएका नेपाली सेनाका गणहरुको विवरण

सि.नं.	गणको नाम	आगमन मिति	प्रस्थान मिति
१	श्री भैरविदल गण	२०४७/४/३०	२०४८/१२/२४
२	श्री दि फेमश महेन्द्रदल गण	२०७८/१२/२५	२०५१/१/२
३	श्री बर्द बहादुर गण	२०५१/१/२	२०५३/३/२
४	श्री सिंहनाथ गण	२०५३/२/३०	२०५४/१२/१
५	श्री नयाँ गोरख गण	२०५४/१२/१	२०५६/१२/२०
६	श्री शम्सेर दल गण	२०५६/१२/२०	२०५९/२/१७
७	श्री दुर्गा बक्स गण	२०५९/२/१७	२०६५/१०/१८
८	श्री इन्द्र बक्स गण	२०६५/१०/१८	२०६७/१२/१८
९	श्री अहिर्दमन गण	२०६७/१२/१८	२०७१/१/१५
१०	श्री नारायण दल गण	२०७१/१/१५	२०७४/३/२५
११	श्री कालिजंग गण	२०७४/३/२५	२०७७/१०/२८
१२	श्री विष्णुदल गण	२०७७/१०/२८	२०८१/१/२५
१३	श्री श्रीनाथ दल गण	२०८१/१/२५	हाल सम्म

अनुसूची-५: मध्यवर्ती सामुदायिक वन र धार्मिक वन को विवरण

सि.नं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरधुरी संख्या	जनसंख्या		
										महिला	पुरुष	जम्मा
१	स्याउबारी	लहरेपौवा ८,		रसुवा	लहरेपौवा	१४१.८	२०६५/१/२६	२०७५/२०७६ - ०७१/०८०	१९३	५०९	४७४	९८३
२	होस्मिलेडाँडा चिन्नेपानी	धैवुङ ६, ७, ८, ९ भोर्ले १		रसुवा	धैवुङ	११०	२०६५/३/२०	२०७५/२०७६ - ०७१/०८०	५३१	१५४६	१५३८	३०८४
३	पालेको	लहरेपौवा १, २ र ३		रसुवा	लहरेपौवा	३४.३	२०६५/३/२०	२०७१.०९.२०	२२७			१३८२
४	घैयाबारी	कालिका २,		रसुवा	लहरेपौवा	२४.९२	२०६५/३/२०	२०७८.०३.२५	३३९			११५६
५	घडेरीडाँडा	भोर्ले १,		रसुवा	भोर्ले	१८.७३	२०६५/३/२१	२०७६.०३.२५	५२			३८२
६	अर्चलेपाखा	लहरेपौवा ५,		रसुवा	लहरेपौवा	६३.६६	२०६५/३/२१	२०७९.५.३०	८५			४१३
७	पैवेशी	उत्तरगथा ४,		रसुवा	लहरेपौवा	१२.४	२०६५/३/२१	२०७७/२०७८ - ०८१/०८२	१२७	३१७	३३२	६४९
८	सल्लाघारी लेक चिती पाखा	भोर्ले ५,	नौकुण्ड ५ भोर्ले	रसुवा	भोर्ले	१०३.३७	२०६५/३/२१	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	३७७	१०२१	१०७८	२०९९
९	चौलाने पाखा	नौकुण्ड ५,	नौकुण्ड ५ चिति	रसुवा	भोर्ले	३६.	२०६५/३/२१	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	१४०	४००	४०९	८०९
१०	फामचेत सालघारी	सरमथली ७,	नौकुण्ड ३ फामचेत	रसुवा	सरमथली	१६	२०६५/३/२३	२०७९/२०८० - ०८३/०८४	६९	१४६	१७३	३१९
११	रिन्जोड पाखा	नौकुण्ड ५,	नौकुण्ड ५	रसुवा	भोर्ले	१८.९४	२०६५/३/२३	२०७७/२०७८ - ०८१/०८२	२८०	५७९	६३९	१२१८
१२	तामाङ आरुखर्क	यासा ८,	नौकुण्ड १ आरुखर्क	रसुवा	यासा	१४३.०४	२०६५/३/२५	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	१२८	३५४	३२८	६८२
१३	थलागाड पाखा	नैकुण्ड ६,	नौकुण्ड ६	रसुवा	भोर्ले	३०.२५	२०६५/३/२५	२०७७/२०७८ - ०८१/०८२	१९२	५२५	५६२	१०८७
१४	माहुर पाखा	यासा ९,	नौकुण्ड ६ घोर्मु	रसुवा	यासा	२६.४२	२०६५/३/२५	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	७७	१६१	१५९	३२०
१५	सुगाभञ्ज्याङ बाघेओडार	लहरेपौवा ३,	उत्तरगथा ५ बनुवा	रसुवा	लहरेपौवा	३६०	२०६५/८/१०	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	१७६	६०८	४०५	१०१३
१६	सिंहदेवी	धैवुङ ३,	कालिका ३ धारापानी	रसुवा	धैवुङ	२१.५२	२०६५/८/१०	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	९३	२६६	२७५	५४१
१७	गाईखर्क पाखा	सरमथली ६,		रसुवा	सरमथली	४४.८	२०६५/८/१०	२०७२.०२.२५	१४३			९९२
१८	ढुङ्गे अम्फे पाखा	लहरेपौवा ७	उत्तरगथा ४ ढुङ्गे	रसुवा	लहरेपौवा	३७.२४	२०६५/८/१०	२०८०/२०८१ - ०८१/०९०	१०८	२९१	३००	५९१
१९	च्यानडाँडा कुम्बु वावियाडाँडा	भोर्ले २ र ३		रसुवा	भोर्ले	३७.२४	२०६५/१०/२०	२०७२.०२.२५	१३४			६९०
२०	रुद्रादेवी	भोर्ले ७		रसुवा	भोर्ले	३१.३२	२०६५/१०/२०	२०७२.०२.२५	४९			३१०
२१	दनुस्वारा	सरमथली २,		रसुवा	सरमथली	५७.२८	२०६५/१०/२०	२०७२.०२.२५	५९			३६१
२२	ध्याङपाखा	सरमथली ९		रसुवा	सरमथली	५८.५६	२०६५/१०/२०	२०७२.०२.२५	७६			४३९
२३	छुर्तिपाखा कपथली	भोर्ले ३,		रसुवा	भोर्ले	५१.०४	२०६५/१०/२०		११७			६२०

सि.नं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरुवी सख्या	जनसंख्या	
										महिला	पुरुष
२४	चनीटपाखा सालघारी	भोर्ले ५		रसुवा	भोर्ले	३०.०८	२०६५/१०/२०	२०७२.०२.२५	६२		३७८
२५	च्यानडाँडा	भोर्ले ८		रसुवा	भोर्ले	३४.५६	२०६६/४/२५	२०७३.०४.२५	९४		४९४
२६	रातोमाटे	उत्तरगाया ५		रसुवा	लहरेपौवा	२१.६८	२०६६/४/२५	२०७७/०७८-०८०/०८१	१००		४६८
२७	काभ्रेखोला	लहरेपौवा ४		रसुवा	लहरेपौवा	२१.५४	२०६६/४/२५	२०७५/०७६-०७९/०८०	९२	२००	४१५
२८	तारुके महिला	कालिका ३		रसुवा	धैवुड	५.९२	२०६६/४/२५	२०७७/०७८-०८०/०८१	४३	१०६	२२६
२९	लामाचेत महिला	नौकुण्ड ५		रसुवा	भोर्ले	२५.९२	२०६६/४/२५	२०८०/०८१-०८३/०८४	११०	३२४	६४३
३०	सिमलडाँडा	सरमथली १ र ३		रसुवा	सरमथली	१७	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	१४३		९५६
३१	निर्कुभुमे	सरमथली ४		रसुवा	सरमथली	५१.३६	२०६६/४/२५	२०७७.०३.२५	१२८		८६६
३२	ठूलो सालघारी	सरमथली ५		रसुवा	सरमथली	४५.२८	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	८२	२२३	४५४
३३	आकाशदेवी	सरमथली ५,		रसुवा	सरमथली	२.०४	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	१२७		८६०
३४	धुसेनी सालघारी	सरमथली ६		रसुवा	सरमथली	३५.०४	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	३९	१४९	२५३
३५	ब्राकलपाखा	सरमथली ८		रसुवा	सरमथली	१६	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	१००	२५०	५१८
३६	निग्लेनीपाखा	लहरेपौवा ४		रसुवा	लहरेपौवा	९०	२०६६/४/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	७३		४०६
३७	बुर्लुङपाखा	लहरेपौवा ६		रसुवा	लहरेपौवा	७३.४४	२०६६/४/२५	२०७९.५.३०	११०		६२८
३८	नागीजोगी मुन्द्रा	शिखरबेशी- ४,८,९		नुवाकोट	बच्छालादेवी	२६.५६	२०६७/१/०२	२०७३.०४.२५	८८		५०४
३९	सल्लाधारी	शिखरबेशी-५,६,७	दुप्चेधर ७ शिखरवेशी	नुवाकोट	बच्छालादेवी	८.४८	२०६७/१/०२	२०७९/०८०-०८३/०८४	१०२	२६९	५४५
४०	क्षेत्रावती	शिखरबेशी- ५		नुवाकोट	बच्छालादेवी	१३.७९	२०६७/१/०२	२०७९.५.३०	४०		२२५
४१	मौवाधारी	शिखरबेशी- ३,४,६		नुवाकोट	बच्छालादेवी	३४.४६	२०६७/१/०२	२०७९.५.३०	८८		५२०
४२	दुप्चेधारी	राउतबेशी ७,८,९ समुन्द्रार ७, शिखरबेशी- १	दुप्चेधर ६ शिखरवेशी	नुवाकोट	बच्छालादेवी	३२.१६	२०६७/१/०२	२०७९/०८०-०८३/०८४	३७५	९९७	२०२०
४३	दाप्सुङ नालुङ खर्क	इचोक -१,		सिन्धुपाल्चोक	पाडबुजोथान	१६८.८	२०६७/१/१९		६२		७०८
४४	व्याङजे डुप्चेय	इचोक -९		सिन्धुपाल्चोक	पाडबुजोथान	१४७.३६	२०६७/२/१९	२०७३.०४.२४	६२		७०८
४५	चिरी गुम्बा	हेलाम्बु -६,	हेलाम्बु १ तार्केच्याङ	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	२२५	२०६७/२/१९	२०७९/०८०-०८३/०८४	३३	८३	१७६
४६	मणिगाडजेन	हेलाम्बु -६	हेलाम्बु १ नाकोते	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	१७३	२०६७/२/१९	२०८०/०८१-०८३/०९०	५८	१२९	२५७
४७	शाङ्खी दुङराडजेन	हेलाम्बु -६		सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	१९१	२०६७/२/१९	२०७३/०७४-२०७७/०७८	६५	१५८	३२७

सि.नं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरती सख्या	जनसंख्या		
										महिला	पुरुष	जम्मा
४८	रिवल निभु/सर्काथली	हेलम्बु -७	हेलम्बु १ सर्काथली	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	४९५	२०६७/२/१९	२०७९/०८० -०८३/०८४	६१	१६८	१७३	३४१
४९	टोडके पाखा	सरमथली ६	दुप्चेधर २	रसुवा	सरमथली	६७८	२०६७/४/१९	२०७९/०८० -०८३/०८४	२०	६२	५२	११४
५०	पाडसे खर्क पाडबु	गाउँखर्क - ८		नुवाकोट	पाडबुजोथान	१०३.३७	२०६७/४/१९	२०८०/०८१ -०८९/०९०	९३	२६९	२५७	५२६
५१	बैकुण्ठ पाखा	सरमथली ५		रसुवा	सरमथली	१३६.७४	२०६७/४/२५	२०८०/०८१ -०८९/०९०	४९	१५०	१२७	२७७
५२	डाँडाखर्क	सरमथली ६		रसुवा	सरमथली	४.१२	२०६७/५/०९	२०७३.०४.२४	४६			३०१
५३	रोडगा डाँडा	स्याफ्रु - ९	गोसाईकुण्ड ५ स्याफ्रु	रसुवा	सूर्यकुण्ड	३६०	२०६७/११/०९	२०८०/०८१ -०८९/०९०	१०५	२४४	२३९	४७५
५४	स्यो प्राकृतिक	स्याफ्रु - ९	गोसाईकुण्ड ५ स्याफ्रु	रसुवा	सूर्यकुण्ड	२८.१६	२०६७/११/०९		१०५			५०६
५५	नमुना डाँडा	गाउँखर्क - ७		नुवाकोट	पाडबुजोथान	१२६.०८	२०६७/११/०९		१३६			९८६
५६	गुँदे दशमुरे	कालिका गा.पा. - ४	कालिका ४	रसुवा	भोर्ले	११.४	२०६७/११/०९	२०७७/१०७८ -२०८१/०८२	६०	१५०	१६३	३१३
५७	सालघारी	सरमथली		रसुवा	सरमथली	१५.६८	२०६७/११/०९	२०७३.०४.२१	५५			२६५
५८	थापड	गाउँखर्क - ५		नुवाकोट	पाडबुजोथान	११३	२०६८/१२/१९		९२			३६८
५९	देवी स्थान	गाउँखर्क - ६		नुवाकोट	पाडबुजोथान	२४१.४२	२०६८/१२/१९		१५०			८४६
६०	ठूलो गैरी चिसापानी		तादी २ रालुका	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	१३८.९६	२०६८/१२/१९	२०७७/१०७८ -२०८१/०८२	१४३	३२३	३७८	७०१
६१	खापसिङ पाखा	उलेनी-१,२,५,	तादी १ काल्चे	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	६२.४८	२०६८/१२/१९	२०८०/०८१ -०८९/०९०	११६	३३४	३६०	६९४
६२	ब्रादर छहरेपाखा	उलेनी-६	तादी १ उलेनी	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	४७.३१	२०६८/१२/१९	२०७९/०८० -०८३/०८४	१४३	३७८	३८६	७६४
६३	विपिन चुली	उलेनी-७,८		नुवाकोट	कल्पेश्वरी	१८४.८४	२०६८/१२/१९	२०७५.०३.१०	१२५			७२७
६४	घले गाउँ पाखा		तादी १ काल्चे	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	३४९	२०६८/१२/१९	२०७७/०७८ -०८१/०८२	२५९	८१३	८७५	१६८८
६५	डण्डदेव		तादी ३ टुडुङ	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	४७.४३	२०६८/१२/१९	२०७७/०७८ -०८१/०८२	४५	१३७	१५१	२८८
६६	महाभिर माला भञ्ज्याङ्ग	शिखरबेशी- १, २		नुवाकोट	बच्छालादेवी	१११.६६	२०६८/१२/१९	२०७६.०२.१७	१३१			७२६
६७	ठूलो पाखा	शिखरबेशी- ३	दुप्चेधर ७ सिलामे	नुवाकोट	बच्छालादेवी	३७.१७	२०६८/१२/१९	२०७७/०७८ -०८१/०८२	४३	१२५	१२७	२५२
६८	नताङ खर्क			नुवाकोट	बच्छालादेवी	२९.१८	२०६८/१२/१९	२०७६.०२.१७	३४			२२६
६९	दोर्जे फामो	हेलम्बु -१, ठूलोढुगा	हेलम्बु -१, ठूलोढुगा	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	१८०.३	२०६८/१२/१९	२०७७/०७८ -०८१/०८२	२७	७५	६८	१४३
७०	थोडबोल क्षेत्रेन रिबर्मा	हेलम्बु -७, रिबर्मा	हेलम्बु -१, रिबर्मा	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	१३९.३७	२०६८/१२/१९	२०७८/०७९ -०८२/०८३	२२	८०	७२	१५२
७१	डक्करमानी गोदाम	हेलम्बु -१	हेलम्बु -१ थडसिङगाड	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	१९३.९२	२०६८/१२/१९	२०७७/०७८ -०८१/०८२	४२	१०३	११७	२२०
७२	ब्रादो मिलारेपा	हेलम्बु -७, गोवागाड	हेलम्बु -१ सर्काथली	सिन्धुपाल्चोक	हयोल्मो आमा याङ्ग्री	४९८	२०६८/१२/१९	२०७९/०८० -०८३/०८४	६१	१६८	१७३	३४१

सि.नं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरती सख्या	जनसंख्या		
										महिला	पुरुष	जम्मा
७३	ह्योल्मो लादो	हेलम्बु -१	हेलम्बु -१ तारतुङ	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१८७.६३	२०६८/१२/१९	२०७८/०७९-०८२/०८३	४१	१०३	१०५	२०८
७४	साडाडासा	हेलम्बु -७, खुरुचुङ	हेलम्बु -१ खुरुचुङ	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	४९५	२०७०/०८/२०	२०८०/०८१-०८९/०९०	३३	९४	८४	१७८
७५	खर्कलुङ	हेलम्बु -७, पारग्याङ	हेलम्बु -१ पारग्याङ	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१४०	२०७०/०८/२०	२०८०/०८१-०८९/०९०	४१	११३	११७	२३०
७६	जेछाङलिङ साङ्क फुटाङ सेतिध्याङ	हेलम्बु -३, टासीथाङ	हेलम्बु -१ टासीथाङ	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१५०	२०७०/०८/२०	२०८०/०८१-०८९/०९०	४१	११४	१०४	२१८
७७	घाङग्युल डुपा काग्यु दोर्जे ध्याङ	हेलम्बु -२, घ्याङग्युल	हेलम्बु -१ घ्याङग्युल	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१५५	२०७०/०८/२०	२०८०/०८१-०८९/०९०	५३	१७०	१७०	३४०
७८	ककनी नावाङ ल्हाफाब देचन	हेलम्बु -९, ककनी	हेलम्बु -१ ककनी	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	९६	२०७०/०८/२०	२०८०/०८१-०८९/०९०	२८	९०	९५	१८५
७९	दोरिङ	हेलम्बु गा.पा -१	हेलम्बु -१ दोरिङ	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	६९.९	२०७४/०५/२०	२०७८/०७९-०८२/०८३	१६	४९	५०	९९
८०	साडाघाछोला	हेलम्बु -८	हेलम्बु -८	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	५९.०८	२०७४/०५/२०		१०८			४४२
८१	उर्गेन ज्याङछु	हेलम्बु -९	हेलम्बु -९	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१२८.६९	२०७४/०५/२०		४२			१६०
८२	नुर्पुगाँ	हेलम्बु -९	हेलम्बु -९	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	४७४.०९	२०७४/०५/२०		९७			४६८
८३	छोडबोल	हेलम्बु -७	हेलम्बु -७	सिन्धुपाल्चोक	ह्योल्मो आमा याङ्ग्री	१४९.३६	२०७४/०५/२०		४३			१५४
८४	पाकुभञ्ज्याङ च्यो च्यो	गोल्चे	जगल २ संचगाउँ	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४७४	२०७५/०३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	११५	३०४	३२६	६३०
८५	शिव पर्वती	गोल्चे	जगल २ सिन्धुर्चे	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	२१२	२०७५/१२/१२	२०७५/०७६-०७९/०८०	५७	१६८	१९९	३६७
८६	खुईत कामीखर्क	भोटेनाम्लाङ	पाँचपोखरी ७ भोटेनाम्लाङ	सिन्धुपाल्चोक	दोर्जे लाक्पा	३६४	२०७५/१२/१२	२०७५/०७६-०७९/०८०	५५०	११९०	१२६९	२४५९
८७	नविले भोडरे	भोटेनाम्लाङ	पाँचपोखरी ७ भोटेनाम्लाङ	सिन्धुपाल्चोक	दोर्जे लाक्पा	४४३	२०७५/१२/१२	२०७५/०७६-०७९/०८०	५५०	११९०	१२६९	२४५६
८८	छेम्बोटाँसी ख		पाँचपोखरी २ बरुवा	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	४४२.५	२०७५/१२/११	२०७६/०७७-०८०/०८१	१३७	४३८	४०४	८४२
८९	काल्दाङ		पाँचपोखरी २ बोलगाउँ	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	१९०.९	२०७७/३/२५	२०७६/०७७-०८०/०८१	१८८	४०४	४३८	८४२
९०	तीनकन्या		दुच्चेधर-१, वेलुङ	नुवाकोट	इन्द्रेणी	२१.९६	२०७७/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	८८	२६९	२३४	५०३
९१	धनेश्वरी		तादी २ चिलाउने	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	७०.७९	२०७७/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	२३१	६०७	६७८	१२८५
९२	नाका कुताध्याङ		दुच्चेधर-६, ढाडखर्क	नुवाकोट	दुच्चेधरी	३.८६	२०७७/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	३९	११७	१२५	२४२
९३	पाटियङ्गल			नुवाकोट	पाङ्गजोथान	११२	२०७७/३/२५		२२०			१३२०
९४	ढापरे		पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा -२	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	९५	२०७७/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	६९	१७२	२२३	३९५
९५	सेतीदेवी		तादी गा.पा.-१ ओख्रे	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	१६०.७५	२०७८/३/२३	२०७७/०७८-०८१/०८२	१३७	४५५	४२८	८८३

सि.नं.	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरधुरी संख्या	जनसंख्या		
										महिला	पुरुष	जम्मा
१६	तारेभीर		तादी गा.पा.-३ अल्छीढुङ्गा	नुवाकोट	कल्पेश्वरी	१००.५	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	६७	११५	२२३	४१८
१७	स्याउले		पाँचपोखरी २ बरुवा	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	१७९.८८	२०७८/३/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	३४	६२	८७	१४९
१८	लगाड मेज्जुड		पोचपोखरी २ लगाड	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	१६६.०७	२०७८/३/२५	२०७९/०८०-०८३/०८४	४७			१९९
१९	गोब्रे ओखेनी		पोचपोखरी ७ गोब्रे	सिन्धुपाल्चोक	दोर्जे लाक्पा	२०९	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	९२	१९४	२१०	४०४
१००	मैदान		जुगल १ फ्रुसेडाँडा	सिन्धुपाल्चोक	दोर्जे लाक्पा	१६४	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	३२	६४	६६	१३०
१०१	हातलुङ		जुगल २ संवगाउँ	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	३१३	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	११५	३०४	३२६	६३०
१०२	जुगलगाड		जुगल २ लिदि	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४७६	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	५५	१४२	१५९	३०९
१०३	जोमागाड		जुगल २ लिदि	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४९८	२०७८/३/२५	२०७७/०७८-०८१/०८२	५५	१४२	१५९	३०९
१०४	लामीडाँडा		जुगल २ फ्रुसे लामिडाँडा	सिन्धुपाल्चोक	दोर्जे लाक्पा	२०२	२०७९/३/३०	२०७९/०८०-०८३/०८४	५७	९९	१०५	१९६
१०५	देउराली टुटवान भन्ज्याङ		जुगल २ लिदि	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	२३०	२०८०/५/३०	२०८०/०८१-०८९/०९०	९५	२९९	२८५	५७६
१०६	बाजा पञ्चा देउराली		जुगल २ लिदि	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	२६२	२०८०/५/३०	२०८०/०८१-०८९/०९०	६४	२१६	२३०	४४६
१०७	ब्राक्पाप		नौकुण्ड १ थाडदोर	रसुवा	यार्सा	१४.८६	२०८०/५/३०	२०८०/०८१-०८९/०९०	११०	१७५	१८९	३६४
१०८	नालुङ		जुगल २ मिन्जुड	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४८५.३७	२०७६/३/२५	२०७५/०७६-०७९/०८०	५७	१५६	१७०	३२६
१०९	डेतप्राङ		जुगल २ मिन्जुड	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४०९.६६	२०७६/३/२५	२०७५/०७६-०७९/०८०	७९	१९८	२१०	४०८
११०	मनाम		जुगल २ लिदी	सिन्धुपाल्चोक	लेन्सी	४९७.४५	२०७६/३/२५	२०७५/०७६-०७९/०८०	४६	१२५	१४१	२६६
१११	लाक्पादोर्जे लिङसिङ दोर्जे लार्के		पाँचपोखरी ३ लार्के	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	४७८.५	२०७६/३/२५	२०७५/०७६-०७९/०८०	७०	१४४	१३२	२७६
११२	च्यानडाँडा		नौकुण्ड ४ सरमथली	रसुवा	सरमथली	११	२०८१/२/३	२०८०/०८१-०८९/०९०	५६	१७९	१८३	३६२
११३	यूडजो भूमे		नौकुण्ड २ बोन्द्रो	रसुवा	यार्सा	४९०	२०८१/२/१८	२०८०/०८१-०८९/०९०	९७	२३५	२५६	४९१
११४	बाडडाड		पाँचपोखरी २ बाडडाड	सिन्धुपाल्चोक	होमाछो	११८	२०८१/३/६	२०८०/०८१-०८९/०९०	२८	९३	१०९	१९४

मध्यवर्ती धार्मिक वनको विवरण

सि.नं	धार्मिक मध्यवर्ती वनको नाम	ठेगाना	जिल्ला	मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	क्षेत्र	दर्ता मिति	नविकरण तथा म्याद थप	धरधुरी संख्या	जनसंख्या		
									महिला	पुरुष	जम्मा
१	कालिकामाई		रसुवा	धैवुड	९.५७	२०६६.४.२५	२०८०/०८१-०८९/०९०	१५०	४५०	४३२	८८२
२	च्यानडाँडा	धैवुड ६ र ७	रसुवा	धैवुड	४	२०६६.४.२५	नभएको	८९	२४६	२४५	४९१

अनुसूची-६: मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको विवरण

क्र.स.	मध्यवर्ती क्षेत्र, उ.स.को नाम	साविक कार्यक्षेत्र	हालको ठेगाना	समितिको कार्यालयको ठेगाना	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नम्बर	समिति गठन साल
१	लाडटाड	लाडटाड गा.वि.स.को १ देखि ९	गोसाईकुण्ड गा.पा. ४, रसुवा	गोसाईकुण्ड गा.पा. -४, रसुवा	पासाङ तामाङ	९८५१२९४८२८	२०७७
२	बृद्धिम	बृद्धिम गा.वि.स.को १ देखि ९	गोसाईकुण्ड गा.पा. ३, रसुवा	गोसाईकुण्ड गा.पा. -३, रसुवा	टासी घले	९८५१२०२२१६	२०७९
३	टिमुरे	टिमुरे गा.वि.स.को १ देखि ९	गोसाईकुण्ड गा.पा. २, रसुवा	गोसाईकुण्ड गा.पा. -२, रसुवा	निमा तामाङ	९७४६४७९४१५	२०७८
४	सूर्यकुण्ड	सूर्यकुण्ड गा.वि.स.को १ देखि ९	गोसाईकुण्ड गा.पा. ५, रसुवा	गोसाईकुण्ड गा.पा. -५, रसुवा	छोवाङ तामाङ	९८४३५०४२८०	२०७९
५	नौकुण्ड	धुन्चे गा.वि.स.को १ देखि ९	गोसाईकुण्ड गा.पा. ६, रसुवा	गोसाईकुण्ड गा.पा. -६, रसुवा	निमा वाङजु तामाङ	९८४३५०८४१४	२०७७
६	राम्चे	राम्चे गा.वि.स.को १ देखि ९	कालिका गा.पा. १, रसुवा	कालिका गा.पा. १, रसुवा	विनोद तामाङ	९८५११७७९२६	२०७९
७	धैबुङ	धैबुङ गा.वि.स.को १ देखि ९	कालिका गा.पा. २, ३ र ५, रसुवा	कालिका गा.पा. -२, रसुवा	विर बहादुर गोले	९८४३४०४१२२	२०७९
८	लहुरेपौवा	लहुरेपौवा गा.वि.स.को १ देखि ९	उत्तरगथा ४ र ५, रसुवा	उत्तरगथा गा.पा. -५, रसुवा	उत्तम बहादुर थापा	९८४१०८४१७०	२०७९
९	भोर्ले	भोर्ले गा.वि.स.को १ देखि ९ वडा	कालिका गा.पा. ४ र नौकुण्ड ५	नौकुण्ड गा.पा. ५, रसुवा	लालुमाया घले	९७४३५०७६८८	२०७९
१०	यासा	यासा गा.वि.स.को १ देखि ९ वडा	नौकुण्ड गा.पा. १, रसुवा	नौकुण्ड गा.पा. -१, रसुवा	पासाङ दिण्डुप थोब्रा	९८६६३९८७८२	२०७९
११	सरमथली	सरमथली गा.वि.स.को १ देखि ९	नौकुण्ड गा.पा. ३, रसुवा	नौकुण्ड गा.पा. -३, रसुवा	शुक्र बहादुर थिङ तामाङ	९८५१२४४५५२	२०७९
१२	दुचेक्षरी	समन्दार गा.वि.स.को ७, ८ र ९ राउत वेशी गा.वि.स.को ८ र ९	दुचेक्षर गा.पा. ६, नुवाकोट	दुचेक्षर गा.पा. ६, नुवाकोट	देव बहादुर तामाङ	९८६१०७७८२५	२०७७
१३	बच्छलादेवी	शिखरवेशी गा.वि.स.को १ देखि ९	दुचेक्षर गा.पा. ७, नुवाकोट	दुचेक्षर गा.पा. -७, नुवाकोट	दुर्गा बहादुर तामाङ	९८४०४२७०७९	२०७७
१४	कल्पेश्वरी	उर्लेनी गा.वि.स.को १ देखि ९ रालुका गा.वि.स.को २, ३, ४ र ९ र ल्चथान गा.वि.स.को ४, ५, ६ र ७	तादी गा.पा. १, नुवाकोट	तादी गा.पा. -१, नुवाकोट	ध्रुव कुमार दोङ तामाङ	९८५१२३०५४	२०७७
१५	इन्द्रेणी	ध्याङफेदी गा.वि.स.को १ देखि ९ वडा	दुचेक्षर गा.पा. १, नुवाकोट	दुचेक्षर गा.पा. -१, नुवाकोट	नेशा तामाङ	९८४११८५११४	२०७७
१६	पाङबोजोथान	गाउँखर्क गा.वि.स.को ४, ५, ६, ७, ८ र ९ नुवाकोट र इचोक गा.वि.स.को १ र ९	दुचेक्षर गा.पा. २, नुवाकोट र हेलम्बु गा.पा. ६ र ७	दुचेक्षर गा.पा. -२, नुवाकोट	सितागम तामाङ	९७४२६७६९६९	२०७९
१७	होल्मो आमयाङ्ग्री	हेलम्बु गा.वि.स.को १ देखि ९ वडा	हेलम्बु गा.पा. १, सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गा.पा. -१, सिन्धुपाल्चोक	केसाङ लामा	९८६९३४५४०४	२०७८
१८	रेडपाण्डा	म्यूल गा.वि.स.को ७, ८ र ९	हेलम्बु गा.पा. २, सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गा.पा. -२, सिन्धुपाल्चोक	छेसाङ लामा	९८३२८३९०९७	२०७८
१९	होमाछो	बरुवा गा.वि.स.को २, ३, ४ र ५	पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा. २ र ३ सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा. -२, सिन्धुपाल्चोक	मंगले तामाङ	९८४७८३९१२३	२०७७
२०	दोर्जे लाक्पा	सेलाङ गा.वि.स.को १, २, ३ र ८ स्याउले गा.वि.स.को १, ३ र ४	जुगल गा.पा. १, सिन्धुपाल्चोक, पाँचपोखरी गा.पा. वडा नं ७, ५, ४	जुगल गा.पा. -१, सिन्धुपाल्चोक	किशोर लामा	९८५११०२४२६	२०७९
२१	लेन्सी	गोल्चे गा.वि.स.को १, २, ३, ४, ५, ८ र ९ गुम्बा गा.वि.स.को ९	जुगल गा.पा. २ र ३ सिन्धुपाल्चोक	जुगल गा.पा. -२, सिन्धुपाल्चोक	पासाङ शेर्पा	९८६११५७८०६	२०७७

अनुसूची-६.१: ला.रा.नि.को मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको नामावली

सि.नं.	मध्यवर्ती समितिको नाम	अध्यक्षको नाम	कार्यसमिति संख्या	समूह संख्या	ठेगाना	फोन नं.	स्थानीय तह
	ला.रा.नि.मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति	श्री उत्तम बहादुर थापा			लहरेपौवा ५	९८४१०८४९७०	उत्तरगया-५ रसुवा
१	टिमुरे म.क्षे.उ.स.	श्री निमा तामाङ	७	६	घट्टेखोला, रसुवा	९८४६४७१४१५	गोसाईकुण्ड वडा नं. २
२	लाडटाड म.क्षे.उ.स.	श्री पासाङ तामाङ	१३	९	लाडटाड, रसुवा	९८५१२९४८२८	गोसाईकुण्ड वडा नं. ४
३	बृद्धिम म.क्षे.उ.स.	श्री टासि घले	१३	९	बृद्धिम, खाम्जिङ र लिङलिङ, रसुवा	९८५१२२०२१६	गोसाईकुण्ड वडा नं. ३
४	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	श्री निमा वाङजु थोक्रा तामाङ	१३	९	धुन्चे, नागुङ, सोले, भिमली, ठाडे, रसुवा	९८४३५०८४१४	गोसाईकुण्ड वडा नं. ६
५	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	श्री छोवाङ तामाङ	९	८	ठूलो स्थाफ्र, स्थाफ्रवेशी, सानो, ठूलो भाबु, रसुवा	९८४२५०८२८०	गोसाईकुण्ड वडा नं. ५
६	राम्चे म.क्षे.उ.स.	श्री विनोद तामाङ	१३	९	राम्चे, ग्राङ, स्याउबारी, रसुवा	९८५११७७९२६	कालिका वडा नं. १
७	धैबुङ म.क्षे.उ.स.	श्री विर बहादुर गोले	११	९	धैबुङ, रसुवा	९८४३४०४१२२	कालिका वडा नं.
८	भोर्ले म.क्षे.उ.स.	श्री लालुमाया घले	१३	९	भोर्ले, रसुवा	९८४३५०७६८८	नौकुण्ड -५
९	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	श्री उत्तम बहादुर थापा	१३	९	लहरेपौवा, रसुवा	९८४१०८४९७०	उत्तरगया - ५
१०	यासा म.क्षे.उ.स.	श्री पाशाङ दिग्जुप थोक्रा	९	९	यासा, रसुवा	९८६६३९८७८२	नौकुण्ड -२
११	समथली म.क्षे.उ.स.	श्री शुकु वहादुर थिङ	१५	९	समथली, रसुवा	९८५१२४४५५७	नौकुण्ड-४
१२	बच्छलादेवी म.क्षे.उ.स.	श्री दुर्गा व.तामाङ	१३	१३	शिखरवेशी, नुवाकोट	९८४०४२७०७१	दुजेश्वरी-७
१३	इन्द्रणी म.क्षे.उ.स.	श्री नरेश तामाङ	१३	१३	ध्याङफेदी, नुवाकोट	९८४३१८५११४	दुजेश्वरी-१
१४	दुजेश्वरी म.क्षे.उ.स.	श्री देव व.तामाङ	१०	११	रामती, नुवाकोट	९८६१०७७८२५	दुजेश्वरी-६
१५	कल्पेश्वरी म.क्षे.उ.स.	श्री धुव कुमार वोङ	१३	१३	उर्लेनी, नुवाकोट	९८५१२३१०५४	तादी१
१६	पाडबोजोथान म.क्षे.उ.स.	श्री सिताराम तामाङ	१३	१३	कडेनी, नुवाकोट	९७४१६७६९६१	दुजेश्वर-२ र हेलम्बु-६ सि.पा.
१७	होलमो आमयाङग्री म.क्षे.उ.स.	श्री केशाङ लामा	१३	१३	हेलम्बु, सिन्धुपाल्चोक	९८६९३४५४२४	हेलम्बु-१ सि.पा.
१८	रेड पाण्डा म.क्षे.उ.स.	श्री छेसाङ लामा	१३	९	हेलम्बु, सिन्धुपाल्चोक	९८२३८३९०९७	हेलम्बु-२ सि.पा.
१९	होमाछो म.क्षे.उ.स.	श्री मंगले तामाङ	९	९	बरुवा, सिन्धुपाल्चोक	९८४७८३१२१३	पाँचपोखरी- सि.पा.
२०	दोर्जे लाक्पा म.क्षे.उ.स.	श्री किशोर लामा	९	१५	स्याउले, सेलाङ, सिन्धुपाल्चोक	९८५११०२४६४	जुगल -१, पाँचपोखरी-७, ६, ५, ४ र ३ र चौ.सा.गढी १ सि.पा.
२१	लेन्सी म.क्षे.उ.स.	श्री पाशाङ शेर्पा	९	९	सिन्धुर्चे, निम्लुङ, नाम्फा, सञ्जगाउँ, लिबी, तेम्पाथान, दिपु सिन्धुपाल्चोक	९८६११५७८०६	जुगल-२ र ३ सि.पा.

अनुसूची-६.२: लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत रहेका मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

क्र.सं	म.क्षे.उ.स.को नाम	जिल्ला	समूह संख्या	समूहको नाम	कार्यासमिति सदस्य संख्या	घरधुरी संख्या	जनसंख्या		
							म	पु जम्मा	
१	लाङटाङ म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	यालापिक, लाङटाङ, लाङसिसा, झिकाङ, गाम्छुम्बु, रेडपाण्डा, गन्जला, लालीगु राँस र सामलिङ्घ	१३	११६	२५१	२५२	५०३
२	वृद्धिम म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	भोटेकोशि, दुक्वु, साङडाङसा, छुलुम, नेतेन चिडु, मिमुङ, पाङसाङ, हिमाल, ब्राम्चे डाँडा र सातकन्या देवी	१३	१५४	३८१	४०१	७८२
३	टिम्पे म.क्षे.उ.स.	रसुवा	६	गोन्हिलिरुपा, दूध कुण्ड, रसुवागाढी, तातोपानी, गुरुगुम्ना र दाकार याञ्गु	७	१०५	२६६	२७५	५४१
४	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	रसुवा	८	गणेश थान, साम्दी याञ्जेन, रेडपाण्डा, डाँफे, याञ्कारजोञ्ज, गोसाईकुण्ड, गुन्चे र सूर्यकुण्ड	११	५५३	८९१	९०२	१७९३
५	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	डुकपा साम्वालिङ, रिस्याङ भुमे, बादोखर्क, सोले भिमली, मानेकोर, टुल्कु छोलिङ गुम्बा, डोडमे र नोकुण्ड	११	३९२	९२२	१००३	१९२५
६	राम्चे म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	गुम्चेत, गिचेत, पवित्र भुमि, नाचेत भुमिथान, देविथान, पलेप अम्बासे, सेति देवि, हाँडिफोर र ओपने खोला	११	६६४	१५०२	१५३१	३०३३
७	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	उत्तरगाथा, शिवालय, बनुवाछाप चौकीटार, मनीगाउँ चौरखर्क, मलीका देवी, विमिरे, ढुङ्गा, स्याउबारी र भिमसेनस्थान	९	१५११	३५४२	३५०६	७०४८
८	धैवुङ म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	रातमाटे अलिछुङ्गा, सुन्धरादेवी, सिंहदेवी, मनकामना, कालिका, पिपलबोट, भुमेथान प्राङसे, निलकण्ठ र हापसिलेडाँडा	१३	१३६३	३३८३	३४४१	६८२४
९	भोर्ले म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	जिवजिवे, भुमेस्थान, किर्माजुङ, दुचेथरी, बागेश्वरी, रुस्पेपानी, ज्वालामुखी, सेतीभुमी र सेतीदेवी	१३	१३९७	३६४९	३८०९	७४५८
१०	यासा म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	तायुङभुमि, युङजो भुभिवेवी, घाङमार पानी सप्ताह, दोकलाङ भुमी, भूमी, सुन्दरदेवी, विच्छे भुमे, बुद्ध र घाम्पु	११	१०५६	२७०३	२७५४	५४५७
११	सरमथली म.क्षे.उ.स.	रसुवा	१	सरमथली, सुन्धारा देवी, सरमथली, निर्कुभुमे, ठूलो सालधारी, शिलादेवी, सालधारी, चन्दनभुमे र सेतेभुमि	१३	७८६	२००८	२०८१	४०८९

क्र.सं	म.क्षे.उ.स.को नाम	जिल्ला	समूह संख्या	समुहको नाम	कार्यासमिति सदस्य संख्या	घरधुरी संख्या	जनसंख्या		
							म	पु	जम्मा
१२	कल्पेश्वरी म.क्षे.उ.स.	नुवाकोट	१८	रालुका देवी, स्याउरे भूमे, धनेश्वरी, जलेश्वरी, कालिकादेवी, दूधेदेवी, शिलादेवी, निरुभूमे, चनभूमे सरस्वती देवी, सत्यदेवी, कल्पेश्वरी, गणेश, मंगलादेवी, सेतीदेवी, चण्डेश्वरी, सून्यरादेवी, लक्ष्मी देवी र पशुपति शंखेश्वर महादेव	१३	२४६४	५४८५	१०४२३	
१३	दुण्डेश्वरी म.क्षे.उ.स.	नुवाकोट	५	महाभैरवी कोईलिङ, दुण्डेश्वरी, सूर्यमति, लडारी भूमे र मंगलादेवी चनभूमे	११	३६५	७१७	१४२४	
१४	वच्छलादेवी म.क्षे.उ.स.	नुवाकोट	९	सूर्यकुण्ड, प्रकून, क्षेत्रावति, सामरकुण्ड, बाँसबोटे मंगलादेवी, सेति देवी, चण्डेश्वरी, माथिल्लो भूमेस्थान र माला भञ्ज्याङ	१३	९२७	१९४९	३८४०	
१५	इन्द्रेणी म.क्षे.उ.स.	नुवाकोट	९	तालु कसेरी, मंगलभूमे, सूर्यमति, घाडकी देवी माई, सिटिकुण्ड, रतोभूमे ईश्वर, काफलचौर भूमेस्थान, दाखिस्वरी बालिदेवि र मागेन	१३	८१०	२७४८	५३६०	
१६	पाडबोजोथान म.क्षे.उ.स.	नुवाकोट	९	लावो ज्योहो, नुवाकोट गाउँखर्क, गोकेश्वरी, दोभान डाँडा, याङ्गी दुण्डे, ढाँडे, थाप्राङ महिवोल, पाडसेखर्क पाडबु र सुरसिङ पाडसाम	१३	७९१	२०१०	४०२७	
१७	होमाछो म.क्षे.उ.स.	सि.पा.	७	छेम्प्टासि क, रिभर डाँफे, याङ्गी स्यूले, टासि वाञ्जाङ, डाले, छेम्प्टासि ख र बुद्ध बोलगाउँ	९	८०४	३३१७	६२९४	
१८	रेडपाण्डा म.क्षे.उ.स.	सि.पा.	८	मानेन्दाङ, गोजुङ चेमो, ड्यूङने लहखड, फिन्जोक उर्केन छयोलिङ, उर्केन छयोलिङ, दोर्जेलाक्पा, डिमा डेफो महिला र छिमि पेमा छोलिङ	९	२९०	१४४७	२८७२	
१९	होल्मो आमायाङ्गी म.क्षे.उ.स.	सि.पा.	१६	तिम्बु, नुर्पगाउँ, खिन्जुमसेवा, एम्बालामा, ककनी ल्हाकम, दोर्जे छयाङ, गोछालिङ साङका फोटाङ, चिरिगुम्बा, थुक्तेन दोङ पदम छोलिङ, जाडबू आईरक ढिचि, याग्रिआमा, तार्केध्याङ, मिलारेप्पा क, मिलारेप्पा ख ह्याल्मो लावो र नाम्गा निङबू।	१३	७६४	२०७३	४१९९	
२०	दोर्जेलाक्पा म.क्षे.उ.स.	सि.पा.	६	पाँचपोखरी, सेतिदेवी, छेम्पा ग्याल्जेन, सातकन्या कालिकादेवी, थालखर्क दविथान र लामिडाँडा	१५	४२२	११५३	२३२१	
२१	लेन्सी म.क्षे.उ.स.	सि.पा.	६	नेपेमासाल पाल्दोर्जेन (तेम्पाथाङ), नेपेमासाल तिनकुण्डे (लिदि), नाम्फा बैकूण्ड, देउराली तूतू भञ्ज्याङ (निमलुङ) नालूङ र शिव पार्वती	९	६०६	२०३४	३८९८	

अनुसूची-७: निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा संचालित होटल, लज तथा चिया पसलहरूको विवरण

लाङटाङ रुट

क्र.सं	होटलको नाम	होटल रहेको स्थान	होटलवालाको ठेगाना	होटल संचालकको नाम	होटलको श्रेणी
१	टिवेटन होटल	घोडातवेला	लाङटाङ ३, रसुवा	रेञ्जेन दोजे तामाङ, छिरिङ पेम्बा तामाङ	ख
२	लब्ली होटल	घोडातवेला	लाङटाङ ५, रसुवा	छिरिङ लामा	ख
३	ओरिजिनल लामा होटल	लामा होटल	लाङटाङ ९, रसुवा	राज बहादुर गुरुङ	ख
४	शोर्पा लज	लामा होटल	बृद्धिम २, रसुवा	नुर्वु तामाङ	ख
५	फ्रेन्डली होटल	लामा होटल	बृद्धिम ७, रसुवा	पासाङ तामाङ	क
६	ग्रिनहिल होटल	लामा होटल	लाङटाङ ९, रसुवा	दावा नुर्वु तामाङ, तेन्जिङ मिङमार तामाङ	ग
७	जंगल भ्यू होटल	लामा होटल	लाङटाङ १, रसुवा	कर्मा तामाङ	क
८	लामा गेष्ट होटल	लामा होटल	लाङटाङ ३, रसुवा	रिन्जेन दोजे तामाङ, मिङमार छिरिङ तामाङ	क
९	टिवेट गेष्ट होटल	लामा होटल	बृद्धिम ७, रसुवा	कार्चुङ तामाङ, तेन्जिङ तामाङ	ख
१०	बम्बु होटल	बम्बु	स्याफ्रु ७, रसुवा	दावा ग्याल्बु तामाङ, कामी डोल्मा तामाङ	ख
११	शोर्पा होटल	बम्बु	स्याफ्रु ७, रसुवा	आड थोप्तेन तामाङ, निमा तेन्जिङ तामाङ	ख
१२	टिवेट गेष्ट हाउस	बम्बु	स्याफ्रु ३, रसुवा	क्याप छिरिङ तामाङ	ख
१३	उडल्याण्ड होटल	छुनामा	लाङटाङ ९, रसुवा	रेञ्जेन तामाङ	ग
१४	लाङटाङ खोलापुल चिया पसल	पुल	स्याफ्रु ८, रसुवा	ग्याम्चो तामाङ	घ
१५	बद्धु होटल चिया पसल	याम्फु	लाङटाङ २, रसुवा	तेन्जेन तामाङ	घ
१६	गञ्जला होटल चिया पसल	याम्फु	लाङटाङ ५, रसुवा	दावा तामाङ	घ
१७	होटल ल्याण्डस्लाईड	पहिरो	स्याफ्रु ७, रसुवा	छेडेन तामाङ, फिन्जो तामाङ	ग
१८	नमस्ते चिया पसल	पहिरो	स्याफ्रु ३, रसुवा	निमा साडबो तामाङ	ख
१९	मुनलाईट होटल	रिम्चे	लाङटाङ १, रसुवा	दमाई छवाङ तामाङ	ख
२०	गणेश भ्यू होटल	रिम्चे	बृद्धिम ७, रसुवा	दिण्डुप तामाङ	ख
२१	उज्यानडाँडा चिया पसल	उज्यानडाँडा	स्याफ्रु ७, रसुवा	पेमा रेञ्जेन तामाङ	घ
२२	रिभरसाईड होटल	रिभरसाईड	लाङटाङ ९, रसुवा	उर्केन तामाङ	ख

ठाडेपाटी रुट, नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोक ।

क्र.सं	होटलको नाम	होटल रहेको स्थान	होटलवालाको ठेगाना	होटल संचालकको नाम	होटलको श्रेणी
१	होटल माउन्टेन भ्यू	सुर्यकुण्ड फेदी	घ्याङफेदी -५, नुवाकोट	राम शोर्पा	हाल संचालनमा नरहेको
२	मेन्दो होटल एण्ड लज	घोप्टे	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	रेञ्जेन शोर्पा	ख
३	नमस्ते होटल	घोप्टे	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	कामी शोर्पा	क
४	गोसाईकुण्ड लज	ठाडेपाटी	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	माता लामा	क
५	होटल टासीदले	ठाडेपाटी	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	साम्देन शोर्पा, काजी शोर्पा	ख
६	याक एण्ड यति होटल	ठाडेपाटी	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	दावा दिण्डुप शोर्पा	हाल संचालनमा नरहेको
७	सुम्जो टप होटल	ठाडेपाटी	हेलम्बु -६, नुवाकोट	सुम्जो लामा	ख
८	लामा होटल	मागिनगोठ	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	लामा रेञ्जेन शोर्पा, पेम्बा शोर्पा	ख
९	लाक्पा होटल	मागिनगोठ	घ्याङफेदी -१, नुवाकोट	लाक्पा दोर्जे शोर्पा	हाल संचालनमा नरहेको
१०	होटल दार्जलिङ	मागिनगोठ	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	दावा लामा	ख
११	होटल ग्रिन भ्यू	मागिनगोठ	घ्याङफेदी -१, नुवाकोट	कालु शोर्पा	क

१२	एभरग्रिन चिया पसल	सानो घोप्टे	गाउँखक -९, नुवाकोट	ग्याल्जने शेर्पा	घ
१३	कस्तुरिडाँडा चिया पसल	कस्तुरिडाँडा	घ्याङफेदी -१, नुवाकोट	जिमी शेर्पा	घ
१४	दावा बेवी होटल एण्ड लज	फेदी	गाउँखक -८, नुवाकोट	कारक्याप शेर्पा	क
१५	ताजमहल होटल	फेदी	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	निमा शेर्पा	ख
१६	पाङबुडाँडा चिया पसल	पाङबुडाँडा	घ्याङफेदी -९, नुवाकोट	कैसाड शेर्पा	हाल संचालनमा नरहेको

गोसाईकुण्ड रुट, रसुवा

क्र.सं	होटलको नाम	होटल रहेको स्थान	होटलवालाको ठेगाना	होटल संचालकको नाम	होटलको श्रेणी
१	हिलटप लज	फोप्राङडाँडा	स्याफ्रु -८, रसुवा	ग्यान्डुप तामाङ	ग
२	होटल सनसेट भ्यू	फोप्राङडाँडा	स्याफ्रु -३, रसुवा	टाँसी नाम्याल तामाङ	ग
३	शेर्पा होटल	चन्दनवारी	स्याफ्रु -५, रसुवा	कामी ग्याल्बो घले	क
४	लाङटाङ लिरुङ भ्यू होटल	चन्दनवारी	स्याफ्रु -३, रसुवा	निमासिङगी तामाङ	ख
५	होटल टिबेट माउन्टेन भ्यू	चन्दनवारी	स्याफ्रु -३, रसुवा	सेराक साङबो तामाङ	ख
६	माउन्टेन रेष्ट होटल	लौरीविना	स्याफ्रु -५, रसुवा	तेन्जिङ दोर्जे तामाङ	क
७	मर्निङ भ्यू होटल	लौरीविना	स्याफ्रु -३, रसुवा	तेम्पा ग्याल्बु तामाङ	ग
८	माया होटल	लौरीविना	स्याफ्रु -७, रसुवा	मिन्दुल तामाङ	ख
९	होटल जि.वि.सी	लौरीविना	स्याफ्रु -५, रसुवा	खामसुङ तामाङ	हाल संचालनमा नरहेको
१०	होटल टिबेट	गोसाईकुण्ड	स्याफ्रु -७, रसुवा	छिरिङ फिन्जो तामाङ, मिङमार तामाङ	ख
११	नमस्ते होटल	गोसाईकुण्ड	स्याफ्रु -८, रसुवा	लाक्पा सिङगी तामाङ	ख
१२	लेकसाईड होटल	गोसाईकुण्ड	स्याफ्रु -५, रसुवा	खामसुङ तामाङ	ख
१३	पिसफुल होटल	गोसाईकुण्ड	स्याफ्रु -६, रसुवा	सुब्बा लामा	ख

नोट: लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रभित्र होटल लज चियापसल सञ्चालन कार्यविधि, २०७० अनुसार ।

अनुसूची-८: मृत्यू, घाईते तथा उद्धार गरिएको वन्यजन्तुको विवरण

क्र.सं.	वन्यजन्तुको नाम	स्थान	लिङ्ग	वस्यक	बच्चा	मृत संख्या	घटनाको प्रकृति/कारण	घाईते संख्या	घटनाको कारण /प्रकृति	उद्धार सं	कैफियत
१	Flying Squirrels	त्रिशूली खोला	भाले		√		खुट्टा भाचिएको ।	१	खुट्टा भाचिएको	१	वासस्थानमा छोडिएको ।
२	वन विरालो		भाले	√		१	प्राकृतिक				
३	निर विरालो		भाले	√		१	कुकुरको आक्रमण	१			
४	घोरल	टिमुरे	पोथी	√		१	पानीमा डुबेर मरेको				
५	रतुवा	चोलाङपाटी, यासा, घोडातवेला, टिमुरे, शिखरवेशी	भाले र पोथी	√	√	५	चोटपटक, कुकुरको आक्रमण, प्राकृतिक कारण मरेको ।	१	कुकुरको आक्रमणबाट चोटपटक लागेको	१	वासस्थानमा छोडिएको ।
६	कस्तुरी मृग	चोलाङपाटी	भाले	√		१	प्राकृतिक				
७	बँदेल	धुन्चे	भाले	√		२	पासोमा परेर				
८	लंगुर बाँदर	धुन्चे	पोथी	√		१	पानीमा डुबेर				
९	रेड पाण्डा	लोकिल पोष्ट	भाले		√				कुकुरको आक्रमणबाट चोटपटक लागेको	१	वासस्थानमा छोडिएको ।
जम्मा						१२		३		३	

अनुसूची-९: मुद्दाको विवरण

मु.द.नं.	दायरी मिति	वादी	प्रतिवादीको नाम, थर, ठेगाना सहितको विवरण	मुद्दा विवरण	वरामद सामानको विवरण		कैफियत
					आखेटोपहार	अन्य	
१	२०८०/५/२	नेपाल सरकार (सि.गे. श्री अर्जुन प्र. गौतम)	श्री छिरिङ तामाङ आमाछोदिङमो -४, रसुवा ।	जडिबुटी यासागुम्बा ओसारपसार सम्बन्धमा		यासागुम्बा १२५ ग्राम	मुद्दा फैसला भएको ।
२	२०८०/४/३	नेपाल सरकार (सि.गे. श्री अर्जुन प्र. गौतम)	श्री च्याङ्गा शेर्पा भोटेकोशी-४, सि.पा. हाल आमाछोदिङमो-५, रसुवा ।	आखेटोपहार ओसारपसार सम्बन्धमा	४ वटा कछुवा र ३० वटा सिपि		मुद्दा फैसला भएको ।
३	२०८१/०३	नेपाल सरकार (सि.गे. श्री पूर्ण व शाही)	श्री बुसाङसाङ चिनियाँ नागरिक	आखेटोपहार ओसारपसार स्यालको छाला	स्यालको छाला		मुद्दा फैसला भएको ।

अनुसूची-१०: मानव – वन्यजन्तु द्वन्द्व र राहत वितरणको विवरण ।

सि.नं.	क्षतिको विवरण	क्षतीको परिमाण	राहत रकम रु	कैफियत
१	पशुधन क्षती	३४ वटा	रु २,००,०००/-	ब्राखा र पाडो
२	अन्नबाली क्षती	३५६ जनाको ११०६ मुरी	रु ६,१६,५००/-	मकै, कोदो, करु, आलु, धान आदी ।
	जम्मा	३४ वटा पशुधन र ११०६ मुरी अन्नबाली	रु ८,१६,५००/-	

अनुसूची-११: निकुञ्ज भ्रमण गरेका पर्यटकको विवरण

सि.नं.	महिना	ईकाइ	नेपाली		सार्क		विदेशी			KTM		कुल जम्मा	कै
			महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		
१	साउन	जना	६२	३६७	४२९	०	१	४३	६५	१०८	५३८		
२	भाद्र	जना	२४४३	५२२४	७६६७	३	४	१२६	१३२	२५८	७९३२		
३	आश्विन	जना	३०९	७३१	१०४०	८	४२	६२३	७०९	१३३२	२४२२		
४	कार्तिक	जना	१६६४	३६३०	५२९४	८	४५	४९८	८१३	१३११	६६५८		
५	मंसिर	जना	५०९	९००	१४०९	०	२३	३५७	४६८	८२५	२२५७		
६	पौष	जना	२१५	४७०	६८५	२	२६	१११	१९०	३०१	१०१४		
७	माघ	जना	३९	२१९	२५८	०	५	८६	१४०	२२६	४८९		
८	फाल्गुण	जना	२६२	६५३	९१५	२	१०	२६२	४२५	६८७	१६१४		
९	चैत्र	जना	४२०	८९८	१३१	१५	४५	७४६	७३३	१४७९	२८५७		
१०	बैशाख	जना	४१२	१००७	१४१९	४१	४८	६५५	८०३	१४५८	२९६६		
११	जेठ	जना	८५३	११४७	२०००	१०	४६	२०६	२४३	४४९	२५०५		
१२	आषाढ	जना	५५४	६५४	१२०८	९	२१	४५	६२	१०७	१३४५		
	जम्मा		७७४२	१५९००	२३६४२	९८	३१६	३७५८	४७८३	८५४१	३२५९७		

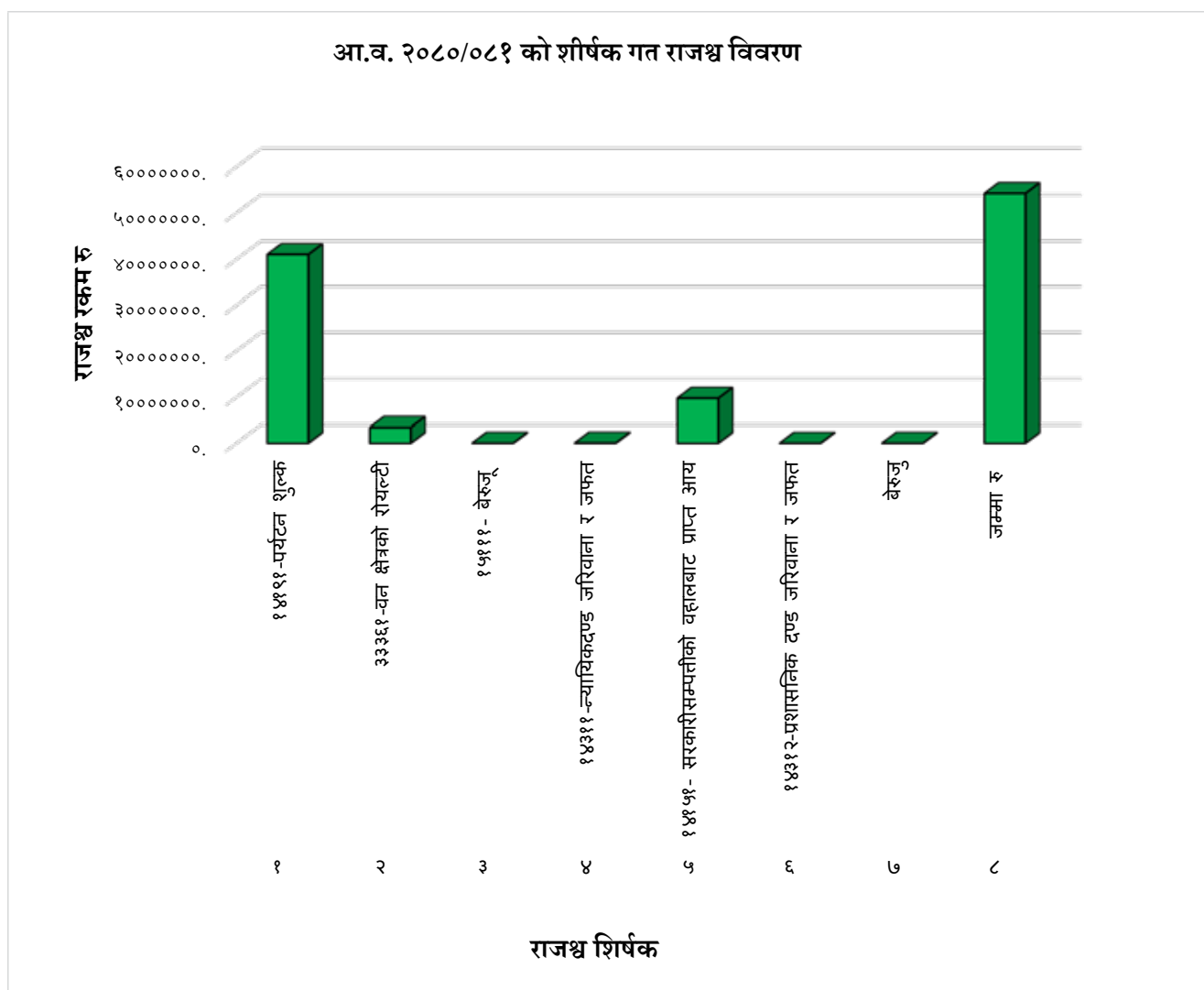
अनुसूची-१२: लाइटाइड राष्ट्रिय निकुञ्ज स्थापना काल देखिको पर्यटक तथा राजश्व विवरण ।

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	पर्यटक संख्या	राजश्व रु	कैफियत
१	२०३५/०३६	८८३		
२	२०३६/०३७	१३७७		
३	२०३७/०३८	१३९८		
४	२०३८/०३९	२३७६		
५	२०३९/०४०	१८६५		
६	२०४०/०४१	२१०७		
७	२०४१/०४२	२४४८		
८	२०४२/०४३	३१६१		
९	२०४३/०४४	३७९६		
१०	२०४४/०४५	५०८९		
११	२०४५/०४६	६१६२		
१२	२०४५/०४७	६३१८		
१३	२०४७/०४८	७१८०		
१४	२०४८/०४९	८६७४		
१५	२०४९/०५०	८६७७		
१६	२०५०/०५१	६३४२		
१७	२०५१/०५२	८६३७		
१८	२०५२/०५३	७९३४		
१९	२०५३/०५४	७०६६		
२०	२०५४/०५५	८८०८	२६४१११	
२१	२०५५/०५६	१०८८९	१८३७०५२	
२२	२०५६/०५७	१२४९३	७१३४०३९	
२३	२०५७/०५८	१३१६६	८५५०२२७	
२४	२०५८/०५९	८८८०	५१२४१०४	
२५	२०५९/०६०	६६६०	४१२२३७०	
२६	२०६०/०६१	६२१९	३६२३४४३	
२७	२०६१/०६२	४१२२	२५१३१२८	
२८	२०६२/०६३	४२३०	३०४२२२७	
२९	२०६३/०६४	६६१४	७०७८५४०	
३०	२०६४/०६५	९२१९	५८४४८४९	
३१	२०६५/०६६	९९४६	१०३०७३९१	
३२	२०६६/०६७	१११८४	११०७०६००	
३३	२०६७/०६८	१११७३	१३०६५५५८	
३४	२०६८/०६९	१४३१५	१२७९०९३८.९६	
३५	२०६९/०७०	१३३७०	५१३०४६९९.९५	
३६	२०७०/०७१	१७०५०	५७२४४३५०.५५	
३७	२०७१/०७२	१६५९३	५४७८८४७८.४०	
३८	२०७२/०७३	४२९२	१६२११५८.०३	
३९	२०७३/०७४	११०६८	४१५९२९५८.५८	
४०	२०७४/०७५	१३७५९	४५६०९३६९.०८	
४१	२०७५/०७६	१७६९१	५७२९८४३७.४५	
४२	२०७६/०७७	२०१५९	३१९४८४०१.१०	
४३	२०७७/०७८	४६४९	६०३०६६७.७७	
४४	२०७८/०७९	१७६८८	१७५२३६१४.२९	
४५	२०७९/०८०	३०१५९	४२४७७२२९.८५	
४६	२०८०/०८१	३२५९७	५४३१९१२१.०५	

अनुसूची-१३: आ.व.२०८०/०८१ को राजश्व विवरण ।

सि. नं.	विवरण	जम्मा रकम	कैफियत
१	१४१९१ - पर्यटन शुल्क	४,१०,५२,५४६.३८	
२	३३३६१ - वन क्षेत्रको रोयल्टी	३४,२०,३७२.३९	
३	१५१११ - बेरुजू	१९,९८७	
४	१४३११ - न्यायिकदण्ड जरिवाना र जफत	५१,०१७.६५	
५	१४१५१ - सरकारीसम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	९७,७५,१९७.६३	
६	१४३१२ - प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	३,५००.००	
जम्मा राजश्व		५,४३,१९,१२१.०५०	

फोटो नं.४४ : राजश्वको विवरण लेखा चित्रमा ।

अनुसूची-१४: आ.व.२०८०/०८१ मा निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा गरिएको अध्ययन अनुसन्धानको विवरण

आ.व २०८०/०८१ मा निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा गरिएको अध्ययन अनुसन्धानको विवरण ।

क्र.सं.	अनुसन्धानकर्ताको नाम	अध्ययन अनुसन्धानको विषय	सम्बन्धित संस्था	अध्ययन अवधि	स्थान
१	प्रा.डा. सुरेस कुमार धिमिरे	Bio-diversity conservation & disaster risk management in Nepal: Integrating science- based approach & traditional ecological knowledge	रिकास्ट, कीर्तिपुर	२०८१/०८२	ला.रा.नि.
२	श्री फुर्वे लामा	"Climate Change Vulnerability & Carbon Pool dynamics in different land use system in central Himalayan, Nepal	विद्यार्थी	२०८१/२०- २०८१/४/८	लाडाटाङ र गोसाईकुण्ड क्षेत्र
३	श्री विकास गुरुङ्गा	Tree line Shift & its Impacts on soil carbon	विद्यार्थी	२०८१/१/२३- २०८१/७/१३	लाडाटाङ र गोसाईकुण्ड क्षेत्र
४	श्री राम प्रसाद चौधरी सहित अन्य	Sensitivity & response to treeline ecotones in the Nepal Himalaya to climate warming (TREE LINE II)"	विद्यार्थी	२०८१/१/२०- २०८१/१२/१३	निकुञ्जको मध्यवर्ती र कोर क्षेत्र
५	श्री दुर्गा न्यौपाने	Chemical Characterization of Rhododendron spp, from different location & their biological Studies"	विद्यार्थी	२०८१/१/३०- २०८१/३/३०	मध्यवर्ती तथा कोर क्षेत्र
६	श्री नवराज पोख्रेल	"Correlating Avian Diversity & Environmental Drivers Along Elevational Gradient In The Gosainkunda Trail, Nepal"	विद्यार्थी	२०८१/०१/१२- २०८१/८/२५	गोसाईकुण्ड) पदमार्ग अन्तर्गतको वनक्षेत्रमा
७	श्री आशिष थापा	"Sustaining Culture Populations: Investigating Population Status of Himalayan Griffion & Bearded Culture & Public Sentiment in Langtang National Park "	विद्यार्थी	२०८०/११/१८- २०८१/३/१६	निकुञ्जको मध्यवर्ती तथा कोर क्षेत्रमा
८	श्री दया राज सुवेदी	"Ecosystem services & Associated Policy Measures in Protected area of Nepal "	विद्यार्थी	२०८०/१२/१२- २०८१/४/१६	मध्यवर्ती तथा कोर क्षेत्रमा
९	श्री नेपाल वाटर एण्ड इनर्जी डेभेलपमेन्ट कम्पनी.प्रा.लि.	"Fish & Macro-invertebrate Monitoring at the Trishuli River for Upper Trishuli-I Hydropower Project"	NWEDC	२०८०/११/२३- २०८०/१२/२	त्रिशूली खोला
१०	श्री चुड्वा शेर्पा	कोभिड १९ बाट संरक्षित वन्यजन्तुहरूमा परेको प्रभाव ।	विद्यार्थी	२०८०/९/११- २०८१/७/५	मध्यवर्ती तथा कोर क्षेत्रमा
११	श्री नवराज पोख्रेल	"Correlating Avian Diversity & Environmental Drivers Along Elevational Gradient In The Gosainkunda Trail, Nepal"	विद्यार्थी	२०८०/८/१०- २०८०/८/२५	गोसाईकुण्ड पदमार्ग
१२	श्री नेपाल वाटर एण्ड इनर्जी डेभेलपमेन्ट कम्पनी.प्रा.लि.	खोलामा "Fish & Macro-invertebrate Monitoring at the Trishuli River for Upper Trishuli-I Hydropower Project"	NWEDC	२०८०/८/६- २०८०/८/१५	त्रिशूली खोला
१३	श्री हेमराज पौडेल	"Plants Collection for DNA Barcoding & Genetic Characterization"	विद्यार्थी	२०८०/५/४- २०८०/६/१०	मध्यवर्ती तथा कोर क्षेत्रमा
१४	डा. नारायण प्रसाद नौरे	"Bio-geographical Aspect of Climate Stress Resilience of Mountain Forest of the Central Himalaya: Influence of Different Ecotype on the Ecological Resilience of Major Tree Species to Future Climate in Different Bio-geographical Zones of the Central Himalaya"	विद्यार्थी	२०८०/६/१४- २०८०/९/१	चोलाडापानी र नुवाकोटको फेदी
१५	श्री ईसिमोडमा आवद्ध नेपाली अनुसन्धानकर्ताहरू	"Cryosphere Research in Lamtang Valley, Rasuwa, Nepal"	ईसिमोड नेपाल	२०८०/१/१२- २०८०/९/१५	Lamtang Valley
१६	श्री शर्मिला स्याङ्तान	"Assessing Livelihood Sustainability of Indigenous Peoples' In Langtang National Park	विद्यार्थी	२०८०/९/११- ०८१/२/२७	मध्यवर्ती क्षेत्र

अनुसुची-१५: चौरीगोठ तथा खर्क व्यवस्थापन समुहको विवरण

क्र.सं	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	समुहको नाम	ठेगाना
१	टिमुरे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	गोन्ही लिरुड खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	टिमुरे, रसुवा
२	लाडटाड मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	लाडटाड खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	लाडटाड, रसुवा
३	बृद्धिम मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	पाडसाड खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	बृद्धिम, रसुवा
४	राम्चे मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	राम्चे खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	राम्चे, रसुवा
५	यासा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	यासा खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	यासा, रसुवा
६	उर्लेनी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	उर्लेनी खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	उर्लेनी, नुवाकोट
७	घ्याडफेदी मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	तालुकेशरी खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	घ्याडफेदी नुवाकोट
८	हेलम्बु मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	हेलम्बु खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	हेलम्बु, सिन्धुपाल्चोक
९	रेडपाण्डा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	सेर्माथाड खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	क्यूल, सिन्धुपाल्चोक
१०	दोर्जे लाक्पा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	पाँचपोखरी खर्क व्यवस्थापन उपसमिति	सेलाड, सिन्धुपाल्चोक

अनुसुची-१६: समुदायमा आधारित चोरीशिकार नियन्त्रण समुह तथा हिँउचितुवा संरक्षण समिति

सि.नं.	मध्यवर्ती समिति	चोरी शिकारी समुह को नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम	फोन नं.
१	टिमुरे म.क्षे.उ.स.	टिमुरे हिँउचितुवा संरक्षण समिति	गोसाइकुण्ड गा.पा.२, टिमुरे	निमा दोर्जे घले	९७४१५२१८५१
२	लाडटाड म.क्षे.उ.स.	लाडटाड हिँउचितुवा संरक्षण समिति	गोसाइकुण्ड गा.पा.४, लाडटाड	छिम्बेल तामाड	०१०६७०४६२
३	बृद्धिम म.क्षे.उ.स.	खामजिङ् चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.३, खाम्जिङ	निमाग्याल्बो तामाड	९८४३१७४८००
४	बृद्धिम म.क्षे.उ.स.	बृद्धिम चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.३, बृद्धिम	बजुड तामाड	
५	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	नादाङ्चे चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.५, ठुलो स्याफ्रु	नाकपू दोर्जे तामाड	९८१३३३९६७
६	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	मिस्योङ् चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.५, स्याफ्रुबेशी	मिलन तामाड	९७४१०२९३६३
७	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	गोसाइकुण्ड चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.५, ठुलो स्याफ्रु	टासी वाङ्गेल तामाड	९८१३०३६०१८
८	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	कादो चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.४, लाडटाड	छोवाड सेनाम वाईवा	९८१३६२६६७७
९	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	टुल्कु छेलिङ् चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	गोसाइकुण्ड गा.पा.५, धुन्चे	समन लामा	९८४१०८४९४८
१०	भोर्ले म.क्षे.उ.स.	लोकिल स्याउबारी चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	कालिका गा.पा.१, लोकिल		
११	यासा म.क्षे.उ.स.	पलगोदी चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	नौकुण्ड गा.पा. यासा	फुर्पा नेप्कोर तामाड	९८२३२७४४१५
१२	बच्छालादेवी म.क्षे.उ.स.	शिखरबेशी चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	दुप्लेश्वर गा.पा. शिखरबेशी	मान बहादुर तामाड	९८६११०१३२८
१३	इन्द्रणी म.क्षे.उ.स.	घ्याडफेदी चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	दुप्लेश्वर गा.पा. घ्याडफेदी	रञ्जमान तामाड	९८०११३२१६६
१४	हेलम्बु म.क्षे.उ.स.	हेलम्बु चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	हेलम्बु गा.पा. हेलम्बु	मीडमार लामा	९८०८०९७७५८
१५	रेड पाण्डा म.क्षे.उ.स.	सेर्माथाड चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	हेलम्बु गा.पा. सेर्माथाड	दिवाड लामा	९८१३२६५५४८
१६	दोर्जे लाक्पा म.क्षे.उ.स.	पाँचपोखरी चोरी शिकार नियन्त्रण समुह	पाँचपोखरी थाडपाल गा.पा. सेलाड	सागे शेर्पा	९८०३९७५५७९

अनुसुची-१७: सहकारी संस्थाको विवरण

क्र.स.	म.क्षे.उ.स.	समुहको नाम	ठेगाना	स्थापना
१	टिमुरे म.क्षे.उ.स.	डक्कार थाङ्गु कृषि सहकारी संस्था लि.	टिमुरे गाविस, रसुवा	२०७०
२	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	रेण्डपाण्डा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	स्याफ्रुबेशी, रसुवा	२०६७
३	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	चौरी खर्क कृषि सहकारी संस्था लि.	स्याफ्रु २ ब्राबल, रसुवा	२०६७
४	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	श्रमिक संरक्षण बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुन्चे गाविस, रसुवा	२०७०
५	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	मध्यवर्ती संरक्षण बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	लहरेपौवा गा वि स, रसुवा	२०६८
६	सरमथली म.क्षे.उ.स.	बव देवि सहकारी संस्था लि.	सरमथली गाविस, रसुवा	२०७०

अनुसुची-१८: इको क्लबहरुको विवरण

क्र.स.	म.क्षे.उ.स.	ईको क्लबको नाम	विद्यालयको नाम	ठेगाना
१	सूर्यकुण्ड म.क्षे.उ.स.	लालिगुराँस प्रकृति इको क्लब	श्री श्यामे वाडदेल मा.वि.	स्याफ्रुबेशी, रसुवा
२	लाडटाड क्षेत्र ईको क्लब	सञ्जाल समिति	श्री रसुवा मा.वि.	धुन्चे, रसुवा
३	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	प्रकृति इको क्लब	श्री रसुवा मा.वि.	धुन्चे, रसुवा
४	नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	हाईल्याड रेडपाण्डा इको क्लब	श्री हाईल्याड बोर्डिङ स्कुल	धुन्चे, रसुवा
५	राम्चे म.क्षे.उ.स.	लालिगुराँस इको क्लब	श्री सेतीभुमे मा.वि.	राम्चे, रसुवा
६	धैबुड म.क्षे.उ.स.	कालिका इको क्लब	श्री कालिका हिमालयन उ.मा.वि	धैबुड, रसुवा
७	धैबुड म.क्षे.उ.स.	सुन्धरा इको क्लब	श्री सुन्धारा मा.वि.	धारापानी, रसुवा
८	धैबुड म.क्षे.उ.स.	नमुना इको क्लब	श्री नीलकण्ठ नमुना मा.वि.	जीवजीवे, रसुवा
९	भोर्ले म.क्षे.उ.स.	हरियाली इको क्लब	श्री भागेश्वरी मा.वि.	भोर्ले, रसुवा
१०	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	हिमालयन इको क्लब	श्री नवविजयी महेन्द्र मा.वि.	भलायडाँडा, रसुवा
११	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	कल्पवृक्ष इको क्लब	श्री नीलकण्ठ उ.मा.वि	बोगटीटार, रसुवा
१२	सरमथली म.क्षे.उ.स.	फुलबारी इको क्लब	श्री निर्कु भुमे मा.वि.	सरमथली, रसुवा
१३	दुप्चेश्वरी म.क्षे.उ.स.	दुप्चेश्वरी इको क्लब	श्री दुप्चेश्वर मा.वि.	रामती, नुवाकोट
१४	कल्पेश्वरी म.क्षे.उ.स.	सुन्दरादेवी इको क्लब	श्री सुन्दरादेवी मा.वि.	ओखेर, नुवाकोट
१५	बच्छालादेवी म.क्षे.उ.स.	चुनभुमे इको क्लब	श्री चुनभुमे आधारभुत विद्यालय	शिखरबेशी, नुवाकोट
१६	पाडबोजोथान म.क्षे.उ.स.	विरेन्द्र इको क्लब	श्री विरेन्द्र मा.वि.	गाउँखर्क, नुवाकोट
१७	हेलम्बु म.क्षे.उ.स.	जनजागृति इको क्लब	श्री गोलमा देवी मा.वि.	हेलम्बु, सिन्धुपाल्चोक
१८	हेलम्बु म.क्षे.उ.स.	डिङ्धा राडजेन इको क्लब	श्री मेलम्ची घ्याड मा.वि.	मेलम्चीघ्याड,
१९	रेडपाण्डा म.क्षे.उ.स.	याडरीमा इको क्लब	श्री याडरीमा बोर्डिङ स्कुल	सेर्माथाड, क्युल
२०	दोर्जे लाक्पा म.क्षे.उ.स.	पाँच पोखरी इको क्लब	श्री मङ्गल भैरव आधारभुत विद्यालय	सिन्धुपाल्चोक
२१	दोर्जे लाक्पा म.क्षे.उ.स.	भोटेनाम्लाड इको क्लब	श्री भोटेनाम्लाड उ.मा.विद्यालय	सिन्धुपाल्चोक

अनुसूची -१९: गाउँपालिका तथा जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

सि.नं.	गाउँपालिकाको विवरण	जनप्रतिनिधिको विवरण	पालिकाको ठेगाना	सम्पर्क नं. र इमेल	गा.पा. अन्तर्गत पर्ने म.क्षे.उ.स. विवरण	कै
१	गोसाईकुण्ड गा.पा.	प्रमुख श्री कैसाड नुर्पु तमाङ	स्याफुबेसी, रसुवा	९८५११११८२९ (gosaikundapalika@gmail.com)	टिमुरे, वृद्धिम, लाडटाङ, सूर्यकुण्ड र नौकुण्ड म.क्षे.उ.स.	
२	कालिका गा.पा.	प्रमुख श्री हरिकृष्ण देवकोटा	धैबुङ्गा कालिका, रसुवा	९८५१०३१३९४ (kalikagaupalika@gmail.com)	राम्चे, धैबुङ र भोर्ले म.क्षे.उ.स.	
३	नौकुण्ड गा.पा.	प्रमुख श्री नुर्वु स्याङ्गु घले	पारच्याङ रसुवा	९८२३५०७७०७ (naukundagaupalika@gmail.com)	यासा र सरमथली म.क्षे.उ.स.	
४	उत्तराथा गा.पा.	प्रमुख श्री माधव प्रसाद अर्याल	खाल्टे रसुवा	९८५१०५९५५० (uttargayarm@gmail.com)	लहरेपौवा म.क्षे.उ.स.	
५	तादी गा.पा.	प्रमुख श्री सन्तमान तमाङ	खरानिटार नुवाकोट	९८५१०७४५२५ (ito.tadimun@gmail.com)	कल्पवृक्ष म.क्षे.उ.स.	
६	दुचेश्वर गा.पा.	प्रमुख श्री शंकर बहादुर थापा	समुन्द्रटार नुवाकोट	९८५११८७३२० (dupcherumun २०१७@gmail.com)	दुचेश्वर, इन्द्रेणी, पाडवोझोथाङ्गा म.क्षे.उ.स.	
७	सूर्यगढी गा.पा.	प्रमुख श्री सन्त बहादुर घले	चोकदे नुवाकोट	९८५११४७४३२ (suryagadhimun@gmail.com)		
८	हेलम्बु गा.पा.	प्रमुख श्री निमा ग्याल्बो ह्योल्मो	हेलम्बु क्यूल सि.पा.	९८५१०४८८४६ (helamburn@gmail.com)	ह्योल्मो आमयाङ्ग्री र रेडपाण्डा म.क्षे.उ.स.	
९	पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा.	प्रमुख श्री टासी लामा	थाङपालधाप सि.पा.	९८५११०२८३७ (ito.panchpokharithangpalmun@gmail.com)	होमाछो र दोर्जेलाक्पा म.क्षे.उ.स.	
१०	जुगल गा.पा.	प्रमुख श्री रेशम स्याङ्गु	बराम्ची सि.पा.	९८५१०७९९१०९ (jugalgaupalika१२@gmail.com)	लेन्सी म.क्षे.उ.स.	
११	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.	प्रमुख श्री कृष्ण प्र. सापकोटा	चौतारा सि.पा.	९८५१२५४४२४ (chautaramun@gmail.com)	दोर्जेलाक्पा म.क्षे.उ.स.	

अनुसूची-२०: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारी नाम,थर	पद	कार्यरत पोष्ट /कार्यालय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री अणनाथ बराल	वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	
२	श्री गणेश तिवारी	संरक्षण अधिकृत	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	
३	श्री मिलन सापकोटा	संरक्षण अधिकृत	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४१४८५९९५
३	श्री नितेन्द्र कुमार सिंह	रेञ्जर	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४४२९०७९१
४	श्री सुनिल राउत	रेञ्जर	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८०२०३००६७
५	श्री केशव ढोडारी	रेञ्जर	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४९३११९०४
६	श्री नारायण देवकोटा	रेञ्जर	कुटुमशाड रेञ्जपोष्ट, नुवाकोट र सि.पा.	९८४५५०३५२३
७	श्री निलम कार्की	रेञ्जर	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४३६०८१११
८	श्री रुपेश लामा	रेञ्जर	तेम्पाथान रेञ्जपोष्ट, सिन्धुपाल्चोक	९८४८३०४७०१
९	श्री सुलक्षा श्रेष्ठ	रेञ्जर	कालिका रेञ्ज पोष्ट,कालिकास्थान, रसुवा	९८४९१०२३७४
१०	श्री सुस्मिता दाहाल	रेञ्जर	टिमुरे सेक्टर, टिमुरे, रसुवा	९८४३१८७२२१
११	श्री कुसुम सारु	रेञ्जर	शिखरवेशी रेञ्ज पोष्ट, नुवाकोट	९८६०२१३२१८
१२	श्री आकाश व शाही	लेखापाल	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय धुन्चे रसुवा	९८६१५५५६४३
११	श्री हरिन्द्र ठाकुर	सव-लेखापाल	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४४४२०२३८
१२	श्री परी रावल	खरिदार	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८६६५४८१४६
१३	श्री आड तेम्बा तामाङ	सव-इन्जिनियर	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८६०९१८६७५
१४	श्री हरि काफ्ले	सि.गेमस्काउट	स्याफ्रुवेशी, रसुवा	९८६८९३२११६
१५	श्री पुर्ण प्रसाद आचार्य	सि.गेमस्काउट	कालिका रेञ्ज पोष्ट,कालिकास्थान, रसुवा	९८४८३८२२१८
१६	श्री रितुराज पौडेल	सि.गेमस्काउट	मैलुङ पोष्ट रसुवा ।	९८४७७४४७३१
१६	श्री दिलिप सिंह	सि.गेमस्काउट	बृद्धिम पोष्ट, रसुवा	९८६१६३९४२०
१७	श्री प्रदिप सुनुवार	सि.गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८६३६९१६५०
१८	श्री अर्जुन गौतम	सि.गेमस्काउट	चोलाडपाटी पोष्ट,रसुवा	९८६९२००८५७
१९	श्री प्रविण आचार्य	सि.गेमस्काउट	तेम्पाथान रेञ्जपोष्ट सिन्धुपाल्चोक	९८४२५४३६५४
२०	श्री तिर्थराज छत्याल	सि.गेमस्काउट	हेलम्बु सेक्टर, तिम्बु सिन्धुपाल्चोक	९८४८३५७७२१
२१	श्री राजन चौधरी	सि.गेमस्काउट	शेर्माथाड पोष्ट,सिन्धुपाल्चोक	९८४५८०८३६५
२२	श्री पुर्ण शाही	सि.गेमस्काउट	टिमुरे सेक्टर, टिमुरे, रसुवा	९८६०७९९९९३
२३	श्री नन्द ऐडी	सि.गेमस्काउट	शेर्माथाड पोष्ट, सिन्धुपाल्चोक	९८६११७५४१८
२४	श्री मिडमा छिरिङ कुलुङ	सि.गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८४२८०९९८९
२५	श्री रतन कुमार शाहु	सि.गेमस्काउट	घोडातवेला रेञ्जपोष्ट,रसुवा	९८४००४०३८८
२६	श्री सर्पराज धिताल	सि.गेमस्काउट	बोन्द्रो पोष्ट,रसुवा	९८६३१६३६९३
२७	श्री बालकृष्ण डाँगी	सि.गेमस्काउट	शिखरवेशी रेञ्ज पोष्ट,रामती,नुवाकोट	९८४०८९३४८२
२८	श्री तुलशा आचार्य	सि.गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,धुन्चे,रसुवा	९८६१३९५१७९

क्र.सं.	कर्मचारी नाम, थर	पद	कार्यारत पोष्ट /कार्यालय	सम्पर्क नम्बर
२९	श्री अरुण कुमार यादव	सि.गेमस्काउट	घोडातवेला रेञ्जपोष्ट, रसुवा	९८५११५०८३९
३०	श्री शर्मिला घर्ती मगर	सि.गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६४३३१३००
३१	श्री हेम प्रसाद भट्टराई	गेमस्काउट	राम्चे पोष्ट रसुवा ।	९८४९८५३२९५
३२	श्री रेवती प्रसाद देवकोटा	गेमस्काउट	राम्चे पोष्ट, रसुवा	९८४०६६३३७१
३३	श्री मैखर चौधरी	गेमस्काउट	बृद्धिम पोष्ट, रसुवा	९८६३७८४४५४
३४	श्री वलराम साह	गेमस्काउट	स्याफ्रुवेशी रेञ्जपोष्ट रसुवा ।	९८६९०८५७८५
३५	श्री लोक बहादुर तामाङ	गेमस्काउट	मैलुङ पोष्ट, रसुवा	९८४३८१८०३६
३६	श्री नर बहादुर सुनुवार	गेमस्काउट	शैमाथाङ पोष्ट, सिन्धुपाल्चोक	९८४२८९५९१४
३७	श्री उमेश यादव	गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६२९८३८०६
३८	श्री डिल बहादुर भाम	गेमस्काउट	शिखर्वशी रेञ्जपोष्ट, नुवाकोट	९८६९६०२९०४
३९	श्री रामहरि दाहाल	गेमस्काउट	टिमुरे सेक्टर, टिमुरे, रसुवा	९८४४४६०९७८
४०	श्री लालेन्द्र कु यादव	गेमस्काउट	स्याफ्रुवेशी पोष्ट, रसुवा	९८४४२७३७९६
४१	श्री सलेन कुमार साह	गेमस्काउट	कुटुम्साङ रेञ्ज पोष्ट, सिन्धुपाल्चोक	९८०७७९५६०७
४२	श्री लाल प्रसाद पन्थी	गेमस्काउट	टेम्पाथान रेञ्ज पोष्ट, सिन्धुपाल्चोक	९८६६४२४४४३
४३	श्री राजेश शाही	गेमस्काउट	हेलम्बु सेक्टर, तिम्बु, सिन्धुपाल्चोक	९८६८२२९२१३
४४	श्री नरेश खत्री	गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६०११७६२३
४५	श्री दिलिप विश्वकर्मा	गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८२४४४४८३२
४६	श्री विश्वजित चौधरी	गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६६१२८१७४
४७	श्री मुकेश यादव	गेमस्काउट	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६८८१९५१३
४८	श्री मेनदोर्जे तामाङ	ह.स.च	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८४५३५३३९०
४९	श्री जित बहादुर तामाङ	ह.स.च	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६००५६६८३
५०	श्री लक्ष्मी पौडेल	का.स.	लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, धुन्चे, रसुवा	९८६७३२५९४६

अनुसूची-२०.१: लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट सरुवा भई गएका कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारी नाम, थर	पद	सरुवा भएको कार्यालय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रमोद भट्टराई	वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय ।	९८४५५००६६२
२	श्री भुपेन्द्र प्रसाद यादव	संरक्षण अधिकृत	राष्ट्रिय प्राणी उद्यान सूर्यविनायक भक्तपुर	९८६३१९५१०५
३	श्री भोजराज पन्थ	संरक्षण अधिकृत	राष्ट्रिय प्राणी उद्यान सूर्यविनायक भक्तपुर	९८४९६८३८९५
४	श्री प्रकास उग्रेदि	संरक्षण अधिकृत	मनास्लु संरक्षण क्षेत्र, गोर्खा ।	९८५५०१८०६२
५	श्री सन्देश पौडेल	रेञ्जर	अध्ययन विदा	९८५५०६१२५२
६	श्री किना के.सी.	रेञ्जर	भनुभक्त प्राणी उद्यान तनहु ।	९८६१०७८६५७
७	श्री आयुश्मा.कु.पहाडी	सि.गेमस्काउट	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	९८६९२००८५७
८	श्री विशाल कुसुवार	सि.गेमस्काउट	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	९८४५६५८४३३
९	श्री लक्ष्मी सुब्बा	खरिदार		९८४२६९८३४८

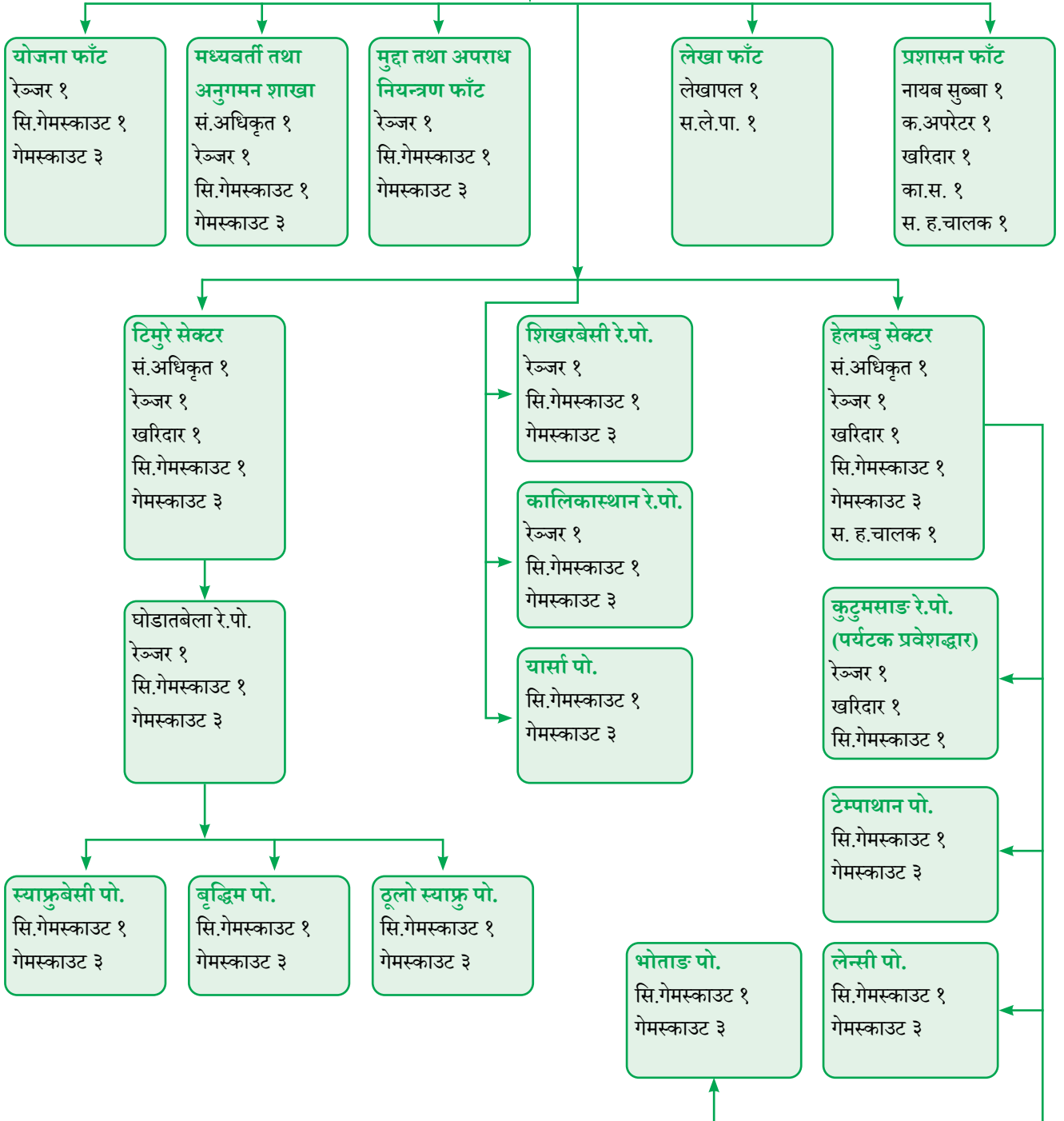
क्र.सं.	कर्मचारी नाम, थर	पद	सरुवा भएको कार्यालय	सम्पर्क नम्बर
१०	श्री विष्णु खनाल	खरिदार		९८४०१२१४१६
११	श्री राजु शाह	खरिदार		९८६५२९८१६५
१२	श्री देवि बहादुर शाही	गेमस्काउट		९८४८२९९९६२
१३	श्री नारायण रसाईली	गेमस्काउट	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	९८१८१५३९७०
१४	श्री नरेन्द्र महत्तो	गेमस्काउट		९८६५२९१८३०
१५	श्री संगिता लम्साल	गेमस्काउट	सेवा परिवर्तन गरेको	९८४३३८०६४६
१६	श्री पार्वता चौधरी	गेमस्काउट	सेवा परिवर्तन गरेको	९८४८३३४४९६
१७	श्री खामसुङ तामाङ	गेमस्काउट	अवकास गएको	९८४१३०९६६७

अनुसूची-२१: लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय प्रमुख नाम	कार्यरत अवधि (वि.स.)	
		देखि	सम्म
१	श्री मणिक राज शाक्य (प्र.सं.अ.)	२०३३	२०३५
२	श्री सुरज प्रसाद श्रेष्ठ(प्र.सं.अ.)	२०३५	२०३७
३	श्री निमा वाङजु शेर्पा(प्र.सं.अ.)	२०३७	२०३९
४	श्री प्रभु बुढाथोकी (प्र.सं.अ.)	२०३९	२०४१
५	श्री डा. तिर्थमान मास्के (प्र.सं.अ.)	२०४१	२०४२
६	श्री सूर्य बहादुर पाण्डे (का. (प्र.सं.अ.))	२०४२	२०४६
७	श्री शिवराज भट्ट (का.प्र.सं.अ.)	२०४८/१/१	२०४९/१२/३०
८	श्री लक्ष्मी प्रसाद मानन्धर (प्र.सं.अ.)	२०५०/२/१०	२०५१/१२/३०
९	श्री निमा वाङजु शेर्पा (प्र.सं.अ.)	२०५३/३/१०	२०५३/११/२०
१०	श्री नरेन्द्रमानबाबु प्रधान (का. प्र.सं.अ.)	२०५३/१२/१४	२०५४/१२/३०
११	श्री महेन्द्र कुमार श्रेष्ठ (प्र.सं.अ.)	२०५६/४/३	२०५८/११/३०
१२	श्री मेघ बहादुर पाण्डे (प्र.सं.अ.)	२०५८/१२/१	२०६१/१२/१८
१३	श्री जगन्नाथ सिंह (का.प्र.सं.अ.)	२०६२/११/२६	२०६४/३/११
१४	श्री नरेन्द्रमानबाबु प्रधान (प्र.सं.अ.)	२०६४/३/१२	२०६४/३/२९
१५	श्री जगन्नाथ सिंह (का.प्र.सं.अ.)	२०६४/४/१	२०६५/९/२२
१६	श्री मेघबहादुर पाण्डे(प्र.सं.अ.)	२०६५/९/२३	२०६६/२/२३
१७	श्री रामचन्द्र कंडेल (प्र.सं.अ.)	२०६६/४/२६	२०६८/१२/१९
१८	श्री बेद कुमार ढकाल(प्र.सं.अ.)	२०६८/१२/२८	२०७१/६/१०
१९	श्री हरिभद्र आचार्य(प्र.सं.अ.)	२०७१/६/२२	२०७३/७/८
२०	श्री युवराज रेग्मी (प्र.सं.अ.)	२०७३/७/१८	२०७५/७/३०
२१	श्री सुशमा राना(प्र.सं.अ.)	२०७५/८/७	२०७८/७/२५
२२	श्री प्रमोद भट्टराई (व.सं.अ.)	२०७८/७/२५	२०८०/६/२१
२३	श्री अण नाथ बराल (व.सं.अ.)	२०८०/७/२१	२०८१/६/२०
२४	श्री श्याम कुमार शाह (व.सं.अ.)	२०८१/६/२१	हाल सम्म ।

अनुसूची-२२: लाइटाइड राष्ट्रीय निकुञ्ज कार्यालयको
साँगठनिक तथा दरबन्दी तालिका

वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत -१

अनुसूची-२३: लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको राज पत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४८ काठमाडौं, वैशाख १४ गते २०५५ साल (संख्या २)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको सूचना

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३ क को उप-दफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र वरिपरिको क्षेत्रको चार किल्लाभित्रको क्षेत्रलाई "लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र" लेबको छ।

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको वन्यजन्तुको मध्यवर्ती क्षेत्रको चार किल्ला:

- पूर्व:** नोसेम खोलाको मध्य भागको तिरतिर भई बगेको खोलाको पश्चिम तटसम्म।
- पश्चिम:** राम्चे गाउँको बाईरिपल टोपमार छत्रे विष्णुजी खोलाको दोभानबाट विष्णुजी खोलाको तिरतिर भई विष्णुजी खोला र बेडाखानी नदीको दोभानसम्म।
- दक्षिण:** विष्णुजी खोला र बेडाखानी नदीको दोभानबाट पूर्व खोलाको उत्तर कोर्ने खोला हुँदै लम्बाट डाँडाको बीचबाट वार भई लम्बाट गा.वि.स.को केही भाग भित्र पार्दै होई खोलासम्म। त्यहाँबाट राम्चे गाउँसम्म २१ मन्थरको पिलरबाट र राम्चे गा. वि.स.को अन्तलाई २२ मन्थरको पिलरबाट भित्र पार्दै विष्णुजी नदी र डाङ्कन गाउँ हुँदै तारो खोलासम्म। त्यसपछि तारो खोलाबाट उत्तर पूर्व हुँदै त्यसकोसा खोलासम्म र त्यहाँबाट राउत बेडा खोला गा.वि.स.को मुगुङ डाँडा हुँदै गाउँसम्म गा.वि.स.को कुनीपारि,

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, चैत ६ गते २०३२ साल

श्री ५ को सरकार

वन मन्त्रालयको

सूचना

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३ को उप-दफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले वामती अञ्चल, रसुवा, मुगुकोट र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा पर्ने देहायबमोजिम चारकिल्लाभित्रको क्षेत्रलाई "लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज" घोषित गरेको छ:-

- पूर्व:** नेपाल-चीन सिमानाको भाग, पूर्वछयाञ्चु, नोसेमखोला।
- पश्चिम:** रसुवागडौदेखि बगेको मोटेकोखोको तिरतिर भई राम्चेगाउँको सीधा पश्चिम पर्ने विष्णुजी नदीको वगरसम्म।
- उत्तर:** नेपाल-चीन सिमाना।
- दक्षिण:** डोमसरखोला, चामेखोला, केरलेखोला हुँदै राम्चेसम्म। उपर्युक्त सिमाना (किल्ला) को विसृत विवरण निम्न बमोजिम छ:-
- पश्चिम:** रसुवागडौदेखि दक्षिण बगेको मोटेकोखोको तिरतिर भई विष्णुजीको दोभानसम्म र विष्णुजीको दोभानदेखि राम्चेगाउँको सीधा पश्चिम पर्ने विष्णुजी नदीको वगरसम्म। तर, षट्टेखोला, टिम्बुरे, त्रिदिम, छ्यासिङ, खाङजिम, स्याङ्खुवेनी, रसाहुगाउँ, भँड्याङ गाउँ, मुगा, स्यानोमार्गु, ठूलोवागु, धुन्चे, वाकेकुण्ड, डाङ, ग्राङ, राम्चे गाउँहरू र त्यसले चर्चेका आवासीयलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज बाहिर पारिएको छ।

(३३)

खण्ड ४८ संख्या २ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०५५।१।१४

मानी डाँडा हुँदै सिन्धुपाल्चोक जिल्ला इञ्चोक गा.वि.स.को माले खोर सम्म। त्यहाँबाट तिम्बु जाने मूल बाटो हुँदै तिम्बु मेलम्ची खोलासम्म र तिम्बु दोभानको डाँडा खोलाबाट लाटोई खोला खोला हुँदै ब्यूल (किउल) गा.वि.स.को तारपोडा डाँडासम्म। त्यसपछि हेलेखु वागवानी कामको पश्चिमो पार्श्वको बाहिर याङ्गो जाने मूलबाटो हुँदै बन्धा गा.वि.स.को बाल डाँडा, बिताउनी, पिजु खोलासम्म र त्यसपछि पिजु खोलाखोला हुँदै बाङ्गो-इन्द्रावती दोभानसम्म। त्यसपछि इन्द्रावती दोभानबाट इन्द्रावती खोलाको तिरतिर (खोलेखोला) हुँदै पातल डाँडा हुनेनी पाटीसम्म र हुनेने पाटीबाट मोताङ गा.वि.स.को जुगा बिताउने, कोट गा.वि.स.को नागी डर्क, छुम्बोर पाखा, मुस्ता गा.वि.स.को महादेव जेट, मलकोट डाँडा, ढाप गा.वि.स.को याम डाँडा (शुंग खानी), लांगार्चे गा.वि.स.को ओखरनी डाँडासम्म। त्यहाँबाट स्याउले गा.वि.स.को सानो गौँडा, बँदान डाँडा हुँदै गोल्चे जाने मूलबाटो र सो मूलबाटो हुँदै गोल्चे गा.वि.स.को मुगुबर्चे, पोखरी डाँडा, बुचे डाँडा। त्यसपछि गोल्चे खोलाखोला हुँदै बलेफी खोलाको दोभानसम्म।

उत्तर: साविक निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना। लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको पश्चिमवर्ती क्षेत्रको चार किल्ला:

- पूर्व:** मोटेकोखो नदी (निकुञ्जको साविक पश्चिमो सिमाना)
 - पश्चिम:** रसुवा गा.वि.स. बडा नं. ६ को पिलर नं. १६ बाट दक्षिणी डाँडाको तिरतिर (धुरी) हुँदै सिधा गाउँको दक्षिणी डाँडाको धुरीसम्म।
 - उत्तर:** मोटेकोखो र गोल्चेखोला खोलाको दोभानमा रहेको पिलर नं. १ बाट शुरू भई डाँडाको तिरतिर (धुरी) हुँदै विष्णुजी सोमवाङ जाने सडकसम्म र त्यहाँबाट सडकलाई वार भई कोमिन डाँडाको तिरतिर (धुरी) हुँदै पिलर नं. १६ सम्म।
 - दक्षिण:** सिधा गाउँको दक्षिणी डाँडाको तिरतिर (धुरी) हुँदै मोटेकोखो नदीसम्म।
- इष्टव्य: खण्ड २५, संख्या ४६, मिति २०३२ साल चैत्र ६ गतेको नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित यस मन्त्रालयको लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषित गर्ने सम्बन्धी सूचनाले उक्त निकुञ्जको चार किल्लाबाट बाहिर पारिएका राम्चे धुन्चे, स्याङ्क, त्रिदिम, टिम्बुरे र लाङटाङ गा.वि.स.का सम्पूर्ण गाउँहरूलाई राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र भित्र समावेश गरिएको छ।

आजाले, नारायणराज तिवारी श्री ५ को सरकारको सचिव

(२)

(३४) नेपाल राजपत्र भाग ३

- दक्षिण:** राम्चेगाउँबाट शुरू भई सीधा पूर्व डोगनाङ गाउँ बाहिर पार्दै केरलेखोला हुँदै पाङ्कमुसम्म। त्यसपछि उत्तरतर्फ पाङ्कमु, मिर्गु गाउँहरू बाहिर पार्दै च्याङ्क खोला हुँदै दक्षिणतर्फ गाङ्कमुलाईसम्म। त्यहाँबाट उत्तर पूर्वतर्फ भेरडाँडा हुँदै मेन्चु गाउँसम्म। त्यहाँबाट मेन्चु गाउँ बाहिर पार्दै चामेखोला पछ्याउँदै ठीक पूर्वतर्फ गन्नाकोसम्म। गन्नाकोसबाट उत्तर पूर्व हुँदै गण्डाङ्क कीर दक्षिणतर्फ याङ्गोलाई बाहिर पार्दै नाकेखोलासम्म। नाकेखोलाबाट ठीक पूर्व तिराई हुँदै बाङ्कसम्म भई हुनसोलाखोला पश्चिमतर्फ उत्तरतर्फ साभालोङ गाउँसम्म। त्यहाँबाट उत्तरतर्फ साभालोङगाउँ बाहिर पार्दै गह्यागगाउँसम्म। त्यहाँबाट दक्षिणतर्फ महुधान, टेम्पावाङ गाउँ बाहिर पार्दै निमातागु हुँदै नोसेमखोलासम्म।
- पूर्व:** उत्तरतिर नोसेमखोलाको तिरतिर नं. खोलेखोला सप्टेन्डि पूर्वछयाञ्चुसम्म। पूर्व-छयाञ्चुदेखि ठीक उत्तर नेपाल-चीन सिमानासम्म।
- उत्तर:** नेपाल-चीन सिमाना हुँदै पश्चिमतर्फ रसुवागडौसम्म।

इष्टव्य: (क) उपरोक्त चारकिल्लाभित्र पर्ने लाङटाङ गाउँ र सेर्पा गाउँहरूले चर्चेका आवासीय जग्गाहरूलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज कायम गरिएको छ।

(ख) निकास, पाटोको सुविधा माविक बमोजिम कायम रहनेछ।

आजाले- श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकार वन मन्त्रालयको सूचना

जग्गा प्राप्ति ऐन, २०१९ को दफा ७ को उप-दफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले श्री ५ को सरकारको सूत्र चिन्टियाखानी विष्णुजी सन् कार्यको लागि वामती अञ्चल, सविनपुर नगर पञ्चायत वडा नं. २ (क) मा पर्ने चिन्टियाखानी जग्गा प्राप्त गर्ने निर्णय गरेकोले सम्बन्धित जग्गाधारी जग्गाधारी जग्गा र मूक नोमानानी वपन यस ऐन र जग्गा प्राप्ति नियमहरू, २०२६ बमोजिम नतिजा पाउने हुँदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

पूर्व चिन्टियाखानीको पश्चात्, पश्चिम गणक उत्तर चिन्टियाखानीको पूर्वतर्फ, दक्षिण बाटो यति चारकिल्लाभित्रको कि.नं. ७० को पुरा २-४-०, कि.नं. ७१ को पुरा ०-१५-२, कि.नं. ७२ को पुरा ०-५-०, कि.नं. २१३ को पुरा १-०-०, कि.नं. २१४ को पुरा १-४-० समेत जग्गा मालिकानुसार रु. २५६६ (दुई हजार छैट्ठौँ पैसा) लागेको जग्गा जग्गा रोपनी ५-१२-२ (पाँच रोपनी बाह्र आठ गुने रोपनी) को जग्गा।

नेपाल राजपत्र भाग ३

रसुवा, नुवाकोट र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा पर्ने देहायबमोजिम चारकिल्लाभित्रको क्षेत्रलाई लाडटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषित गरेको छ ।

पूर्व: नेपाल चीन सिमानाको भाग, पूर्वछयाचु, नोसेमखोला ।

(उत्तरतिर नोसेमखोलाको सिरानतर्फ खोलैखोला गएपछि पूर्वछयाचु सम्म । पूर्वि छयाचुदेखि ठीक उत्तर नेपाल चीन सिमानासम्म ।)

पश्चिम : रसुवागडीदेखि बगेको भोटेकोशीको तिरै तिर भई राम्चेगाउँको सीधा पश्चिम पर्ने त्रिशूली नदीको बगरसम्म ।

(रसुवागडीदेखि दक्षिण बगेको भोटेकोशीको तिरैतिर भई त्रिशूलीको दोभानसम्म र त्रिशूलीको दोभानदेखि राम्चेगाउँको सीधा पश्चिम पर्ने त्रिशूली नदीको बगरसम्म । तर, घट्टेखोला, टिम्बुरे, ब्रिदिम, छयासिङ, खाडजिम, स्यात्रुवेसी, स्यात्रुगाउँ, भँज्याङ गाउँ, मुगा, स्यानोभार्गु, ठूलोभार्गु, धुन्चे, बोकेझुण्ड, ठाडे, ग्राड, राम्चे गाउँहरू र त्यसले चर्चेका आवादीलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज वाहिर पारिएको छ ।)

उत्तर: नेपाल चीन सिमाना ।

नेपाल चीन सिमाना हुँदै पश्चिमपट्टि रसुवागडीसम्म ।

दक्षिण: ढोक्सरखोला, चामेविरखोला, केरलेखोला हुँदै राम्चेसम्म ।

(राम्चे गाउँबाट शुरु भई सीधा पूर्व डोगलाड गाउँ वाहिर पादै केरलेखोला हुँदै पाडसुसम्म । त्यसपछि उत्तरतर्फ पाङगु सिसिपु गाउँहरू वाहिर पर्दै चोटाङखोला हुँदै दक्षिणतर्फ पाङगुडाँडा सम्म । त्यहाँबाट उत्तर पूर्वतर्फ भेरेडाँडा हुँदै मेलम्चे गाउँसम्म । त्यहाँबाट मेलम्चे गाउँ बाहिर पादै चामेविरखोला पछ्याउँदै ठीक पूर्वपट्टि गाङ्गखर्क सम्म । गाङ्गखर्कबाट उत्तर पूर्व हुँदै गएपछि फेरि दक्षिणतर्फ याङ्ग्रीगाउँ बाहिर पादै लार्केखोलासम्म । लार्केखोलाबाट ठीक पूर्व तेर्सो हुँदै चाडसमर्फु भई दुक्सोलखोला पछ्याउँदै उत्तरतर्फ सागालोड गाउँसम्म । त्यहाँबाट उत्तरतर्फ सागालोडगाउँ बाहिर पादै गहयानगाउँसम्म । त्यहाँबाट दक्षिणतर्फ भूथान टेम्पाथाङ गाउँ वाहिर पादै निमालामु हुँदै नोसेमखोलासम्म ।)

द्रष्टव्य:

क. उपरोक्त चारकिल्ला भित्र पर्ने लामटाड गाउँ र शेर्पा गाउँहरूले चर्चेका आवादी जग्गाहरू बाहेक राष्ट्रिय निकुञ्ज कायम गरिएको छ ।

ख. निकास बाटोको सुविधा साविक बमोजिम कायम रहेछ ।

मध्यवर्ती क्षेत्रको चारकिल्ला सहितको सिमाना

पूर्व: नोसेम खोलाको मध्य भागको तिरैतिर भई बलेफी खोलाको फलामे साँघ सम्म ।

पश्चिम: राम्चे गाउँको बाँदरेस्थित ढोक्सर छहरे त्रिशूली खोलाको दोभानबाट त्रिशूली खोलाको तिरैतिर भई त्रिशूली खोला र वेत्रावती नदीको दोभान सम्म ।

दक्षिण: त्रिशूली खोला र वेत्रावती नदीको दोभानबाट पूर्व खोलाको उत्तर खोलैखोला हुँदै लच्याङ डाँडाको पार गर्दै लच्याङ गा.वि.स.को केही भाग भित्र पादै दोर्खु खोलासम्म । त्यहाँबाट रालुका गुम्बालाई ५१ नम्बरको पिलरबाट र रालुका गा.वि.स.को भवनलाई ५५ नम्बरको पिलरबाट भित्र पादै चिलाउने गाउँ र दाङ्गखर्क गाउँहुँदै तादी खोलासम्म । त्यसपछि तादी खोलाबाट उत्तर पूर्व हुँदै स्यान्गोला खोलासम्म र त्यहाँबाट राउत वेसी गा.वि.स.को गुम्लुङ डाँडा हुँदै गाउँखर्क गा.वि.स.को चुलोबारि, मानी डाँडा हुँदै सिन्धुपाल्चोक जिल्ला इचोक गा.वि.स. को भाले चौर सम्म । त्यहाँबाट तिम्बु जाने मूल बाटो हुँदै तिम्बु मेलम्ची खोलासम्म र तिम्बु दोभानको ठाडो खोलाबाट लाटी खोलै खोला हुँदै क्यूल गा.वि.स.को

तारबोटा डाँडासम्म । त्यसपछि हेलम्बु वागबानी फार्मको पश्चिमी पर्खालको बाहिर याङ्ग्री जाने मूलबाटो हुँदै बरुवा गा.वि.स. को थाल डाँडा, विसाउनी, पिजु खोल्सासम्म र त्यसपछि पिजु खोलैखोला हुँदै याङ्ग्री इन्द्रावती दोभानसम्म । त्यसपछि इन्द्रावती दोभानबाट इन्द्रावती खोलाको तिरैतिर खोलैखोला हुँदै पातल डाँडा हवेली पाटीसम्म र हवेली पाटीबाट भोताङ गा.वि.स. को कुना विसाउने, कोट गा.वि.स.को नागीखर्क, छुम्बिर पाखा, गुन्सा गा.वि.स. को महादेव चेट, नलकोट डाँडा, ढाप गा.वि.स. को थाम डाँडा (ढुङ्गा खानी), लाँगार्चे गा.वि.स.को ओख्रेनी डाँडा सम्म । त्यहाँबाट स्याउले गा.वि.स. को सानो गौँडा, मैदान डाँडा हुँदै गोल्चे जाने मूलबाटो र सो मूलबाटो हुँदै गोल्चे गा.वि.स. को सन्दुर्चे पोखरी डाँडा, दुप्चे डाँडा । त्यसपछि गोल्चे खोलैखोला हुँदै बलेफी खोलाको दोभानसम्म ।

उत्तर: साविक निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना ।

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको पश्चिमतर्फको मध्यवर्ती क्षेत्रको चार किल्ला:

पूर्व: भोटेकोशी नदी (निकुञ्जको साविक पश्चिमको सिमाना)

पश्चिम: स्याफ्रु गा.वि.स. वडा नं. ६ को पिलर नं. १६ बाट दक्षिणी डाँडाको शिरैशिर धुरी हुँदै सिया गाउँको दक्षिणी डाँडाको धरीसम्म ।

उत्तर: भोटेकोशी र गोलजुङ खोलाको दोभानमा रहेको पिलर नं. १ बाट शरु भै डाँडाको शिरैशिर धुरी हुँदै त्रिशूली सोमदाङ जाने सडकसम्म र त्यहाँबाट सडकलाई पार गर्दै कोमिन डाँडाको शिरैशिर धुरी हुँदै पिलर नं १६ सम्म ।

दक्षिण: सिया गाउँको दक्षिणी डाँडाको शिरैशिर धुरी हुँदै भोटेकोशी नदीसम्म ।

द्रष्टव्य:

खण्ड २५ संख्या ४६ मिति २०३२ साल चत्रै ६ गतेको नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित यस मन्त्रालयको लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषित गर्ने सम्बन्धी सूचनाको उक्त निकुञ्जको चार किल्लाबाट बाहिर पारिएका राम्चे, धुन्चे, स्याफ्रु, बृद्धिम, टिमुरे र लाङटाङ गा.वि.स.का सम्पूर्ण गाउँहरूलाई राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्तीक्षेत्र भित्र समावेश गरिएको छ ।

अनुसूची-२४: लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको प्रचलित पर्यटक पदमार्ग

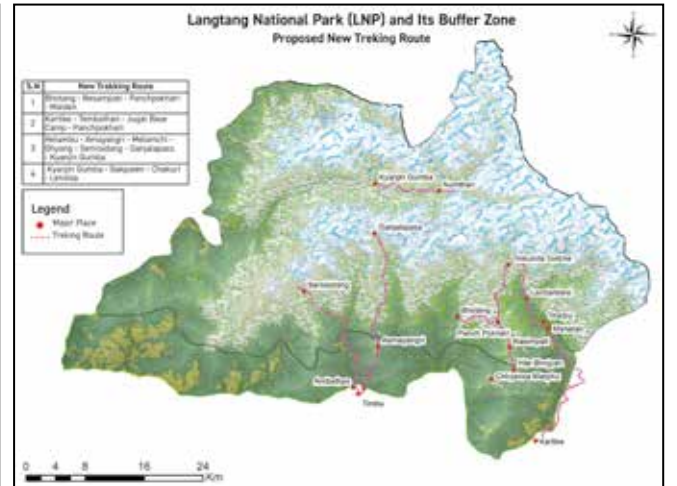
हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६ को नियम १८ को उपनियम १ सँग सम्बन्धित लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको प्रचलित बाटोहरू।

१. लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जको लागि:

- ◆ राम्चे, धुन्चे, स्याब्रु, रसुवागढी मूलबाटो।
- ◆ धुन्चे, भाखु, स्याब्रु, लामटाङ्ग, क्यानजिडध्याङ मूलबाटो।
- ◆ धुन्चे, चन्दनवारी(सिंहगुम्वा), गोसाईकुण्ड, ठाडेमेलम्ची मूलबाटो।
- ◆ स्याब्रुबेसी, वडगाल, खाडजिम, सेर्पा गाउँ, लामटाङ्ग मूलबाटो।
- ◆ छ्वाङडु, गान्जिला पास हेलम्बु, मूलबाटो।
- ◆ धुन्चे, चन्दनवारी, गोसाईकुण्ड, ठाडेपाटी, गुल्फ भन्ज्याङ, मूलबाटो।

२. निकुञ्जले प्रस्ताव गरेको नयाँ पर्यटक पदमार्ग:

- ◆ भोताङ्ग, नेसमपाटी, पाँचपोखरी, मैदान।
- ◆ कार्तिके, तेम्बाथान, जुगल बेसक्याम हुँदै पाँचपोखरी।
- ◆ हेलम्बु, आमायाङ्ग्री, मेलम्ची ध्याङ्ग, सेमिसिदाङ्ग, गोन्जलापास, क्यान्जिङ्ग।
- ◆ क्यान्जिङ्ग, दाक्पातेन, चेकुरी हुँदै लाङसिसा।

फोटो नं.४५ : पुरानो पर्यटक पदमार्ग र नयाँ प्रस्तावित पर्यटक पदमार्ग निकुञ्जको नक्सामा।

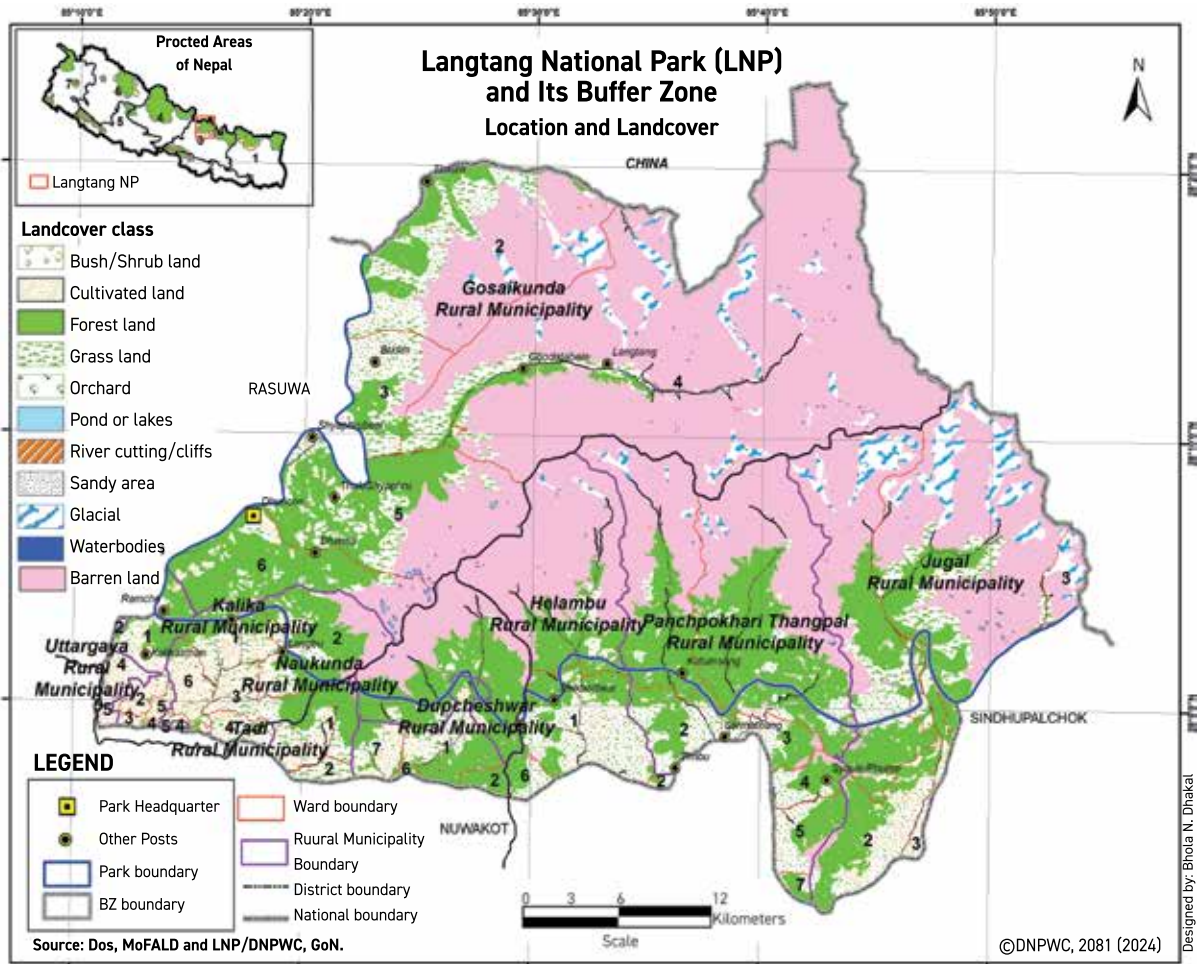

Panchpokhari, Sindhupalchok

Dhupche, Nuwakot

लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
धुन्चे, रसुवा

